...της έκδοσης

Στο έντυπο που τώρα διαβάζεις, ξεκινά μια προσπάθεια έρευνας και τεκμηρίωσης του τοπικού ζητήματος, από την οπτική της αναγκαιότητας για την πολιτική-οικονομική ισότητα, την αλληλεγγύη και την κοινωνική δικαιοσύνη. Τα νέα, δηλαδή η καταγραφή των γεγονότων, δεν έχει κάποιο ενδιαφέρον αφού έτσι κι αλλιώς όταν δημοσιεύονται είναι μπαγιάτικα και επίσης δεν αποτελούν αιτία από μόνα τους για να παραχθεί διάλογος και σκέψη. Φωτογραφίες και διαφημίσεις βουλευτών, δημάρχων, και λοιπών πολιτικών και οικονομικών παραγόντων του νησιού δεν θα δεις. Από τη μια πιστεύουμε ότι πρέπει να ακουστεί η φωνή αυτών που δεν έχουν φωνή κι από την άλλη σιχαινόμαστε τις δημόσιες σχέσεις κι ότι αυτές προάγουν. Σχόλια και κουτσομπολιά , υπονοούμενα και κακεντρέχειες με ύφος πολύξερο ("Κάπου πήγα, κάποιον είδα, κάτι μου 'πε να σας πω") που όλα και τίποτα δε λένε, μας βρίσκουν αντίθετους, όχι μόνο γιατί έχουμε "καεί" εμείς κι άλλοι άνθρωποι από αυτά, αλλά διότι προωθούν την κοινωνία της σιωπής, του κουρνιαχτού, του φόβου. Τέτοιου τύπου δημοσιεύματα εξ' άλλου αποσκοπούν σε μια εσωτερική σύγκρουση εξουσιαστών και παραγόντων και είναι μακριά από το κοινωνικό ζήτημα.

Απηυδισμένοι από τα παραπάνω και γιατί θέλουμε να δημοσιοποιούμε αυτά τα οποία ουσιαστικά "καίνε", αλλά και γιατί έχουμε υποστεί έναν άνευ προηγουμένου αποκλεισμό από τα κυρίαρχα τοπικά έντυπα, τα οποία δεν πληρούν τις ρητές τους υποσχέσεις για την ελευθερία έκφρασης μέσα από τις σελίδες τους (με ελάχιστες εξαιρέσεις, αυτές της εφημερίδας "ΠΟΛΙΤΗΣ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ" και του περιοδικού "ΦΙΣΤΙΚΙ") ξεκινάμε μια προσπάθεια που ελπίζουμε να γίνει βήμα γνώμης και περισυλλογής για κάθε ακηδεμόνευτη φωνή. Θα προσπαθήσουμε με τις ελάχιστες δυνάμεις μας να πραγματοποιούμε έρευνα πάνω στα τοπικά προβλήματα χωρίς να προσποιούμαστε ότι δίνουμε και λύσεις. Άλλωστε οι λύσεις ολοένα και περισσότερο θα προσεγγίζονται από μια εν δυνάμει ζωντανή και ενεργή πολιτική κοινωνία που δεν έχει ανάγκη από τους κάθε λογής επίδοξους σωτήρες και προστάτες. Επίσης θα επιδιώξουμε τη συνεργασία και με ανθρώπους εκτός Αίγινας οι οποίοι έχουν σπουδάσει και μελετήσει ζητήματα –δεν παριστάνουμε τους πολύξερους. Είναι μια δύσκολη προσπάθεια με αυτούς τους όρους, όμως δεν έχουμε τίποτε να χάσουμε αφού τίποτε δεν προσπαθούμε να κερδίσουμε. Έτσι, η πολιτική, η υγεία, η εκπαίδευση, η εργασία, η κοινωνική ζωή, η θάλασσα, το περιβάλλον, η διατροφή, η τέχνη, η ιστορία, καθώς και θέματα που αφορούν όλον τον πλανήτη, θα βρουν τη θέση τους στο έντυπο συμβάλλοντας και μ' αυτόν τον τρόπο στο άνοιγμα του δημόσιου χώρου, της κριτικής και της δράσης.

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΑΙΓΙΝΑΣ

Σχεδία στ' ανοιχτά της Αίγινας
Τεύχος 1,
Απρίλιος 2003, Αίγινα

ΤΟΠΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
έκδοση της
Πρωτοβουλίας Πολιτών Αίγινας

Για επικοινωνία:
Κυριακού Γιώργος
β΄ Πάροδος Αφαίας 131
Αίγινα 180 10
τηλ.: 6936 206792

© Απρίλιος 2003

Εκδόσεις ΓΡΑΦΗΣ
Φειδίου 18 & Εμ. Μπενάκη,
106 78 Αθήνα,
τηλ. 210-3306903-4
fax: 210-3843657

Η Αίγινα μετά τις εκλογές

Το διαρκές ζήτημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

"Έκλασ' η νύφη, σχόλασ' ο γάμος"

Λαϊκή παροιμία για το προδιαγραμμένο τέλος του ενδιαφέροντος για τα κοινά, με τη λήξη των δημοτικών εκλογών και με την εκλογή του τοπικού άρχοντα (Ακούγεται όμως και σε άλλες περιπτώσεις)

Με τη λήξη των τοπικών εκλογών σταμάτησε κάθε ενδιαφέρον τόσο από τους πολίτες όσο και από τους υποψήφιους συνδυασμούς, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων όπως αυτής του συνδυασμού της Δ.Α.Σ.Α. και βεβαίως αυτής του νικηφόρου συνδυασμού που θα διαχειριστεί για 4 ολόκληρα χρόνια, μέρος των κοινών υποθέσεων -αυτών δηλαδή που η κρατική γραφειοκρατία εκχώρησε στους Ο.Τ.Α. Η αλήθεια είναι πως κάθε κινητικότητα μετά τις εκλογές σταμάτησε, απόδειξη ότι δεν είναι «τα προβλήματα και το ενδιαφέρον για τον τόπο» που κινητοποίησε τόσο αλλά οι θέσεις εξουσίας και η ανάδειξη στο ύπατο τοπικό αξίωμα. Μέσα σε λίγες ώρες το γραφείο του υποψηφίου Γ. Χαρτοφύλακα είχε αντικατασταθεί από εμπορικό κατάστημα, ενώ τα υπόλοιπα εκλογικά γραφεία είχαν αδειάσει από ανθρώπους και δραστηριότητες. Δεν θα περίμενε κανείς τίποτε το διαφορετικό αφού κανένας από τους συνδυασμούς δεν επαγγέλονταν τίποτε, επί της ουσίας, το διαφορετικό. Όλοι οι συνδυασμοί επιζητούσαν τη διαχείριση της εξουσίας και στο υπάρχον τυπικό πλαίσιο που δίνει την απολυταρχική πλειοψηφία στο νικηφόρο συνδυασμό. Εκτός από τους λιγοστούς της Δ.Α.Σ.Α., οι οποίοι πρότειναν αγώνες διεκδικητικούς «με μπροστάρη το Δήμο», οι υπόλοιποι συνδυασμοί υποσχέθηκαν τη σωτηρία του νησιού. Με ονόματα που θυμίζουν διαφημίσεις αναψυκτικών επικαλέστηκαν το τοπικό αίσθημα προκειμένου να βρουν μια θέση στο ήδη διαβρωμένο πολιτικό κριτήριο των κατοίκων που ψηφίζουν είτε με βάση την εντολή της οικογένειας, είτε με κομματικά κριτήρια, είτε με διαπροσωπικές σχέσεις που κι αυτές αρχίζουν και παίζουν σημαντικό ρόλο και σαφώς με μικροϋποσχέσεις για εξυπηρετήσεις που αποτελούν αυτονόητο δικαίωμα. Έχει κυλήσει πολύ νερό στ' αυλάκι από τότε που ο αιγινήτης ψήφιζε με τη «μπαμπακόπιτα» όμως το γεγονός της μικροπολιτικής, με βολέματα και υποσχέσεις, δεν έχει αλλάξει. Από την άλλη οι εκλογικοί συνδυασμοί, είτε κομματικοί είτε μη κομματικοί, λειτουργούν ως κόμματα με ημερομηνία λήξεως την επόμενη των εκλογών.

Οι δημαιρεσίες αλλά και οι τοποθετήσεις προσώπων στα δεδομένα πόστα δεν έχουν να πουν τίποτε το καινούριο πραγματικά, κι αυτό, γιατί ακόμα και με τις καλύτερες προθέσεις των προσώπων που στελεχώνουν τον ΟΤΑ Αίγινας, τα προβλήματα αναζητούν τη λύση τους μέσα από τα αλληλοσυγκρουόμενα συμφέροντα και τις κινήσεις σκοπιμότητας. Τα διορισμένα πρόσωπα από την εκλεγμένη δημοτική αρχή επιλέγουν με ποιους θα παν και ποιους θ' αφήσουν. Γίνονται και χωρίς ακόμα να το θέλουν προστάτες συμφερόντων κάποιων ομάδων, εφόσον δεν αποφαίνονται οι ίδιοι οι πολίτες στο σύνολό τους για τις αποφάσεις, αλλά λίγα ομολογουμένως πρόσωπα, ακόμα κι αν -πράγμα αδύνατο- έχουν καταφέρει να ακούσουν όλες τις γνώμες[1]. Εξ' άλλου κανένας έστω και από αντιπολιτευτικούς συνδυασμούς (σύμβουλος ή αρχηγός συνδυασμού) όπως π.χ. ο Σταύρος Καλαμάκης ο οποίος είχε τουλάχιστον δηλώσει υπέρμαχος των λαϊκών συνελεύσεων αλλά και της πραγματικής λειτουργίας των τοπικών συμβουλίων («είχα οργανώσει λαϊκή συνέλευση στην Αίγινα όταν ήμουν νομαρχιακός σύμβουλος που άφησε ιστορία», προεκλογικά στο καφέ «Μικρού μήκους») δεν έχει κάνει μια απόπειρα ή να δηλώσει πρόθεση για τη διοργάνωση έστω και σε μια γειτονιά της Αίγινας ή σε ένα χωριό μια λαϊκή συνέλευση. Ένα εσωτερικό φάγωμα στις τάξεις του δημοτικού συμβουλίου για τις θέσεις και τις αρμοδιότητες, τροφοδοτεί με σχόλια τις τοπικές εφημερίδες, σαν να πρόκειται για το ουσιαστικό ζήτημα της Αίγινας οι συγκρούσεις στο εσωτερικό της τοπικής εξουσίας.

Έτσι, η συνέλευση του δήμου ή των γειτονιών που προτείνουμε

δεν έχει αρμοδιότητες σε τεχνικά ζητήματα αλλά σε πολιτικά, αυτά δηλαδή που είναι κοινά. Να μπορεί να κρίνει και να αποφασίζει για τα κοινά. Για παράδειγμα δεν την αφορούν τεχνικά ζητήματα ναυπηγικής αλλά να παρεμβαίνει σε θέματα που αφορούν το καθεστώς ακτοπλοΐας, δεν θα μπορεί να παρεμβαίνει σε τεχνικά ζητήματα ενός έργου αλλά στην αναγκαιότητά του. Η μικρή εμπειρία στο χωριό της Νάξου, Απεράθου, μπορεί να δώσει την κατάλληλη απάντηση σε όσους επιμένουν ότι «αυτά δεν μπορούν να προκύψουν»[2].

Τα προβλήματα που υπάρχουν στην Αίγινα είναι αδύνατον να τα λύσει μια δημοτική αρχή ακόμα κι αν είχε τις καλύτερες προθέσεις γι αυτό. Μοναδική πολιτική λύση λοιπόν, αποτελούν οι συνελεύσεις οι οποίες μπορούν πραγματικά να λειτουργήσουν ως χωρόχρονοι ανάλυσης προβλημάτων, παρουσίασης αντιθέσεων, γνωριμίας και απομυθοποίησης της εικόνας του «άλλου», γόνιμης αντιπαράθεσης και σαφώς εξεύρεσης λύσεων που είναι πιο αποδεκτές. Κάθε άλλη λύση αποστασιοποιεί τον κάτοικο από τη δυνατότητα να είναι ενεργός και δραστήριος σε μια κοινότητα, βαθαίνει το χάσμα ανάμεσα σ' αυτούς που παίρνουν τις αποφάσεις και σ' αυτούς που τις νέμονται, και οπωσδήποτε μονιμοποιεί μια ομάδα ηγετική η οποία παίρνει τις αποφάσεις. ■

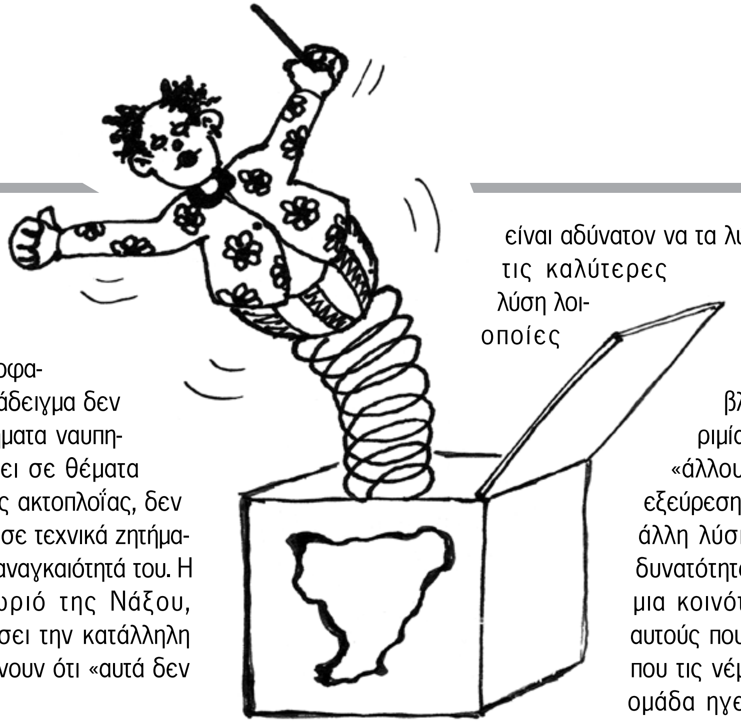

Σκίτσο του Μπιρκ

---

1. Οι αρχαίοι ημών πρόγονοι εν Αθήναις, προκειμένου να μειώσουν το χάσμα αυτών που παίρνουν τις αποφάσεις και αυτών που τις εκτελούν είχαν προβλέψει 10 συνελεύσεις περίπου το χρόνο για να συμμετέχουν ισότιμα όλοι οι πολίτες και να συναποφασίζουν: "...όσες φορές η πόλη πρόκειται να αποφασίσει κάτι για τα οικοδομικά, στέλνουν και φέρνουν τους οικοδόμους να τους συμβουλέψουν για τα οικοδομήματα κι όταν πρόκειται για τα ναυπηγικά, τους ναυπηγούς, το ίδιο γίνεται και για τ' άλλα, όσα πιστεύουν ότι μαθαίνονται και διδάσκονται... Έτσι όμως φέρνονται όταν πρόκειται για ζητήματα που απαιτούν τεχνικές γνώσεις, όταν όμως πρόκειται να σκεφτούν αναφέρονται στη διακυβέρνηση γενικά της πόλεως, όμοια σηκώνεται και τους δίνει τη γνώμη του και οικοδόμος και ο χαλκιάς και ο σκυτοτόμος, ο έμπορος και ο ναυτικός, ο πλούσιος και ο φτωχός, ο ευγενής και ο άνθρωπος του λαού, και κανείς δεν τους μαλώνει για αυτό...ότι χωρίς πουθενά να σπουδάσει και ενώ δεν είχε δάσκαλο να τον διδάξει, σηκώνεται και θέλει να δίνει γνώμη, γιατί είναι φανερό πως αυτό δεν το θεωρούν διδακτό..." Πλάτωνος Πρωταγόρας, 319b-319e.

2. Στις 19 Μαρτίου στ' Απεράθου της Νάξου, η Λαϊκή Συνέλευση ψήφισε ομόφωνα τον Κανονισμό Λειτουργίας των Λαϊκών Συνελεύσεων, που αποτελεί και τον Αυτοδιοικητικό Κανόνα της Άμεσης Δημοκρατίας. Είχε προηγηθεί Λαϊκή Συνέλευση στις 2 Νοεμβρίου 1990, όπου συζητήθηκε αναλυτικά και εκτεταμένα το προσχέδιο του Κανονισμού Λειτουργίας των Λαϊκών Συνελεύσεων και το οποίο είχε συμπεριλάβει όλα όσα στα τέσσερα χρόνια θεσμοθετήθηκαν στην πράξη και αποτελούσαν τον άγραφο Κανόνα Αυτοδιοίκησης. Με βάση αυτόν τον κανόνα λειτουργούσε η Άμεση Δημοκρατία στ' Απεράθου...

Ο ΧΑΡΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤ' ΑΠΕΡΑΘΟΥ ΤΗΣ ΝΑΞΟΥ

"Όλες οι εξουσίες πηγάζουν από το Λαό, ανήκουν στο Λαό και ασκούνται από το Λαό.

Κυρίαρχο σώμα της Λαϊκής Εξουσίας είναι η Λαϊκή Συνέλευση.

Η Λαϊκή Συνέλευση αποφασίζει για όλα τα ζητήματα και το Κοινοτικό Συμβούλιο εκτελεί τις αποφάσεις τις Λαϊκής Συνέλευσης.

Η Λαϊκή Συνέλευση εκλέγει προεδρείο για την καλύτερη λειτουργία της.

Το Προεδρείο έχει την ευθύνη της Σύγκλισης της Λαϊκής Συνέλευσης στα χρονικά διαστήματα που όρισε η Λαϊκή Συνέλευση. Αλλά και έκτακτα:

α) Όταν το ζητήσει το Κοινοτικό Συμβούλιο.
β) Όταν το ζητήσουν με αίτησή τους 21 πολίτες.
γ) Όταν το κρίνει αναγκαίο το ίδιο το Προεδρείο.
δ) Όταν το ζητήσει μια από τις Επιτροπές της Κοινότητας
ε) Όταν το ζητήσει μια από τις Λαϊκές Οργανώσεις (Σωματεία, Σύλλογοι, Συνεταιρισμοί κλπ.

Το Προεδρείο έχει την ευθύνη του προσδιορισμού της ημερήσιας διάταξης της Λαϊκής Συνέλευσης. Σε συνεργασία με το Κοινοτικό Συμβούλιο καθορίζονται τα θέματα και ανακοινώνονται δημόσια, τουλάχιστον πέντε ημέρες πριν τη Σύγκλιση της Λαϊκής Συνέλευσης. Όποιος πολίτης θέλει μπορεί σε συνεννόηση με το Προεδρείο να βάλει θέμα στη Λαϊκή Συνέλευση..."

Σκέψεις για την εφαρμογή της κοινοτικής νοσηλευτικής στο νησί της Αίγινας

Η κοινοτική νοσηλευτική, ως άσκηση των νοσηλευτικών καθηκόντων στα πλαίσια μιας κοινότητας, θεσμοθετήθηκε με το νόμο της ίδρυσης και λειτουργίας των Κέντρων Υγείας στα μέσα της δεκαετίας του '80. Με τον ίδιο νόμο γίνεται ξεκάθαρος ο κύριος λόγος και στόχος λειτουργίας των Κέντρων Υγείας: η πρόληψη. Θα ήταν περιττό στο παρόν κείμενο να μιλήσει κανείς για τη σημασία της πρόληψης, άλλωστε αυτό έχει διατυπωθεί ρητά από την αρχαιότητα[1]. Πόσο όμως αυτή η διατύπωση του παππού Ιπποκράτη έχει αποτελέσει ή αποτελεί τον άξονα λειτουργίας των Κέντρων Υγείας;

Σε κάποια Κέντρα Υγείας έχει γίνει μια σημαντική προσπάθεια απ' τους εργαζόμενους, με σημαντικά αποτελέσματα στην υγεία των κατοίκων της περιοχής. Τα πιο πολλά Κέντρα, ωστόσο υπολειτουργούν από την εποχή της ίδρυσής τους. Φυτοζωούν ανάμεσα σε δυο ρόλους: αυτόν της παροχής Πρώτων Βοηθειών και κυρίως αυτόν της συνταγογραφίας. Στην ελλιπή αυτή λειτουργία, συνέβαλε ουσιαστικά η σημαντική έλλειψη στελέχωσης των Κέντρων με ιατρικό, νοσηλευτικό και άλλο προσωπικό. Πολλές φορές μπορεί να έπαιξε επίσης σημαντικό ρόλο η ποιότητα των εργαζομένων που στελέχωσαν τα Κέντρα Υγείας και το γεγονός ότι τα Κέντρα αντιμετωπίστηκαν με απαξία και παντελή έλλειψη οράματος. Λίγες είναι οι εξαιρέσεις σ' αυτό το γενικό κλίμα παρακμής[2].

Σκίτσο του Μπιρκ

Κοινοτική Νοσηλευτική: θεωρία και πραγματικότητα

Με κύριο γνώμονα την πρόληψη και με στόχο την επαρκή ενημέρωση και εξυπηρέτηση των κατοίκων για ότι αφορά την υγεία τους, η κοινοτική νοσηλευτική έχει πολύ σοβαρό και ουσιαστικό λόγο ύπαρξης σε κάθε κοινότητα. Δεν μπορεί όμως να σταθεί από μόνη της. Απαραίτητη προϋπόθεση για μια επιτυχή παρέμβαση του κοινοτικού νοσηλευτή αποτελεί η ύπαρξη μιας ομάδας που θα αποτελείται -αν όχι από διαφόρων ειδικοτήτων επαγγελματίες της Υγείας δηλ. γιατρό, νοσηλευτή, κοινωνικό λειτουργό, επισκέπτη Υγείας, φυσιοθεραπευτή κλπ.- από γιατρούς και νοσηλευτές που θα συζητούν, θα σχεδιάζουν μαζί, θα ταξινομούν τι πληροφορίες και θα παρεμβαίνουν στα διάφορα προβλήματα υγείας που παρουσιάζουν οι άνθρωποι στην κοινότητα. Χωρίς την ομάδα αυτή, τη λεγόμενη «ομάδα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας» δεν μπορεί να λειτουργήσει σωστά και επαρκώς ούτε η διαδικασία πρόληψης ούτε η διαδικασία αποθεραπείας των κατοίκων.

Αν και μοιάζει ουτοπικό για τα δεδομένα των Κέντρων Υγείας, θα ήταν εξίσου σημαντικό αυτή η ομάδα να ασχοληθεί με την επιδημιολογική μελέτη της περιοχής προκειμένου να γνωρίζει με ακρίβεια τα ειδικά χαρακτηριστικά των κατοίκων. Ο Δήμος Τριανδρίας του Νομού Θεσσαλονίκης, και το πενταετές πείραμα του καθηγητή Μπένου και της ομάδας του εκεί, είναι απόδειξη πως έχει συμβεί κάτι παρόμοιο και μάλιστα με μεγάλη επιτυχία.[3]

Τι λέει όμως η πραγματικότητα και η καθημερινότητα του κοινοτικού νοσηλευτή; Μια σειρά από ενέργειες που έχουν να κάνουν κυρίως με την αντιμετώπιση του «έκτακτου περιστατικού» και μια περιστασιακή σχέση με τον ασθενή του Κέντρου Υγείας. «Ολίγη» ενημέρωση του ασθενούς «στο πόδι», αν και όταν έχει ο νοσηλευτής τη διάθεση και το χρόνο να το κάνει. Ο ασθενής ή ο εν δυνάμει ασθενής θα φύγει, η σχέση θα διακοπεί. Ούτε λόγος για πρόληψη και ουσιαστική Παρέμβαση στα ζητήματα υγείας της κοινότητας.

Χώροι άσκησης
Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στην Αίγινα

Για να εντοπιστούν οι χώροι και οι ομάδες των ανθρώπων που έχουν ανάγκη την κοινοτική νοσηλεύτρια, θα πρέπει να υπάρχει η καταγραφή των προβλημάτων υγείας στην κοινότητα, των συνηθειών των κατοίκων και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της περιοχής. Αυτό θα οδηγούσε σε μια σφαιρική αντίληψη για την υγεία και την ασθένεια, σε αντιδιαστολή με τη συμπτωματική αντιμετώπιση της υγείας. Στοιχειώδης γνώση για τις διαιτητικές συνήθειες των ανθρώπων, για το νερό που πίνουν (κονσέρβα-φιάλη ή γάργαρο νερό της βρύσης γεμάτο κολοβακτηρίδια;) τι αέρα αναπνέουν (μήπως τα φυτοφάρμακα της φιστικιάς του κήπου τους;), που κατοικούν, σε τι βοθρόνερα κολυμπάνε, τι σύνταξη παίρνουν, είναι ανασφάλιστοι; είναι άνεργοι; είναι οικοδόμοι με πέντε σπονδύλους κατεστραμμένους; κλπ.

Τι άλλο χρειάζεται για να σκεφτεί κανείς το πως επιβάλλεται μια μονόπλευρη αντίληψη για την υγεία και την ασθένεια; και μέσα σ' όλα αυτά η υγεία έχει εξελιχθεί σε εμπόρευμα πολυτελείας για όσους «τα έχουν», ενώ οι υπόλοιποι «ξηλώνουν» τις οικονομίες τους για να τους προσέξει ο ιδιώτης γιατρός στο «ιατρείο του»...σ' ένα νησί που αν αρρωστήσει κάποιος μετά τις 7:00 το απόγευμα, θα δώσει 80.000 δρχ για να πάει στον Πειραιά να νοσηλευτεί.

Όσοι επισκέπτονται επί χρόνια το Κέντρο Υγείας Αίγινας, γνωρίζουν πως τον τελευταίο χρόνο βιώνει μια θετική συγκυρία: τη σχετική επάρκεια του νοσηλευτικού προσωπικού. Είναι γνωστό πως το Κέντρο Υγείας λειτουργούσε μέχρι πρότινος με τρεις νοσηλεύτριες και ότι αυτό συνεπάγεται. Θα ήταν γελοίο να μιλούσε κανείς τότε για πρόληψη και πρωτοβάθμια φροντίδα.

Με δεδομένη την παρούσα σχετικά "καλή" συγκυρία ο στόχος της πρόληψης μπορεί να συζητηθεί με σοβαρούς όρους και μ' όσες προϋποθέσεις προαναφέρθηκαν. Μια καλή αρχή στην προσπάθεια αυτή αποτελεί η ύπαρξη νοσηλεύτριας δυο μέρες τη βδομάδα στο Αγροτικό Ιατρείο του Μεσαγρού. Η συμμετοχή και η εμπιστοσύνη των κατοίκων είναι το ζητούμενο και προϋπόθεση ώστε να έχει αποτέλεσμα το πείραμα αυτό.

Συνεργασία του Κέντρου Υγείας με τους φορείς

Με δεδομένο το ότι το Κέντρο Υγείας αποτελεί το φυσικό χώρο όπου καταφθάνουν οι πιο πολλοί Αιγινήτες που αντιμετωπίζουν πρόβλημα Υγείας, είναι απαραίτητη η συνεργασία με όλους τους φορείς οι οποίοι θα μπορούσαν να συμβάλλουν ουσιαστικά στην ποιοτική αναβάθμιση της πρόληψης στο νησί:

α) Δήμος Αίγινας

Θα παραθέσω μια πραγματική ιστορία (μια από τις πολλές) που εξελίχθηκε πριν λίγο καιρό στο Κέντρο Υγείας Αίγινας. Η κα Ε. κάτοικος στα Βόρεια της Αίγινας. Έμενε μόνη, νοίκιαζε (χρυσοπλήρωνε) ένα παλιό σπίτι και η σύνταξή της είναι 120.000 δρχ. Ήρθε μια μέρα στο Κέντρο Υγείας μετά από εγκεφαλικό επεισόδιο. Νοσηλεύτηκε για λίγες ημέρες στο Κέντρο απ' τους γιατρούς και το νοσηλευτικό προσωπικό. Κάποια μέρα έπρεπε να πάρει εξιτήριο και να πάει στο σπίτι της. Η κα Ε. όμως είναι πλέον κατάκοιτη. Τι μπορεί να εξυπηρετήσει αυτόν τον άνθρωπο σ' αυτήν την κατάσταση; να πάρει ιδιωτική νοσοκόμα; με 120.000 σύνταξη και ενοίκιο ούτε λόγος να γίνεται! Αν ωστόσο αυτός ο άνθρωπος εξασφαλίσει τη στοιχειώδη βοήθεια μπορεί να ζήσει αξιοπρεπώς το διάστημα που της μένει για να ζήσει. Τι μπορεί να κάνει το Κέντρο Υγείας για αυτό; Τίποτα περισσότερο από μια επίσκεψη την εβδομάδα από το γενικό γιατρό του Κέντρου Υγείας. Σημειωτέον, η κα Ε. δεν είναι η μόνη τέτοια περίπτωση στο νησί και έχουμε στοιχεία για αυτό.

Ο Δήμος θα μπορούσε να εξασφαλίσει το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» το οποίο λειτουργεί εδώ και πολλά χρόνια σε πολλούς δήμους της επικράτειας. Το πρόγραμμα αυτό προβλέπει για την κάθε κα Ε. ένα πιάτο ζεστό φαγητό κάθε μέρα, μια οικιακή βοηθό που θα καθαρίζει το σπίτι, γιατρό νοσοκόμο κατ' οίκον κι όλα αυτά ΔΩΡΕΑΝ. ΠΟΣΟ ΜΑΣ ΜΕΤΡΑΕΙ η αξιοπρέπεια ή ακόμα η επιβίωση των ανήμπορων και φτωχών κατοίκων του νησιού στ' αλήθεια;

Σκίτσο του Μπιρκ

β) Μορφωτικός Σύλλογος Αίγινας «Ο Καποδίστριας»

Ο Μορφωτικός Σύλλογος, διαθέτει έναν επαρκή χώρο για συνδιοργάνωση διαλέξεων που αφορούν την πρόληψη και την ενη-

Σκίτσο του Μπιρκ

μέρωση για θέματα πρωτοβάθμιας φροντίδας Υγείας. Έτσι κι αλλιώς και στο παρελθόν έχει οργανώσει διαλέξεις για θέματα υγείας. Αν αυτό γίνεται στα πλαίσια μια συνεργασίας θα έχει διαφορετική προοπτική.

γ) Σχολεία

Είναι γεγονός πως ότι έχει κατακτηθεί στο θέμα της πρόληψης στην Αίγινα αφορά την εργασία της παιδιάτρου στα σχολεία και στο Κέντρο Υγείας. Πόσο όμως το ίδιο το σχολείο ασχολείται με την υγεία των παιδιών; Θα ήταν πολύ σημαντική μια συνεργασία των δασκάλων και καθηγητών με το Κέντρο Υγείας Αίγινας. Πόσοι εκπαιδευτικοί μιλούν στα παιδιά του δημοτικού για τη διατροφή, τον ύπνο, την τηλεόραση και όλες τις εν δυνάμει ασθένειες που απειλούν τα παιδιά;

δ) Λεούσειο Ίδρυμα

Το Λεούσειο Ίδρυμα παρέχει καθημερινά φαγητό, στο πιο φτωχό και ανήμπορο κομμάτι του πληθυσμού της πόλης, με τη φροντίδα εθελοντριών. Οι κτιριακές του εγκαταστάσεις είναι προορισμένες για τη φιλοξενία ηλικιωμένων και ανήμπορων, ωστόσο αυτό έχει μείνει στα χαρτιά. Θα έπρεπε να δούμε όλοι μαζί, το πώς μπορούμε να συμβάλουμε στη δημιουργία ενός οίκου ευγηρίας ο οποίος θα έλυνε βασικά προβλήματα στέγης, διατροφής και κοινωνικοποίησης ανθρώπων που βρίσκονται στο περιθώριο της μικρής μας κοινωνίας. ■

Η υλοποίηση του στόχου της παροχής
Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας
στην Αίγινα στις σημερινές συνθήκες
μοιάζει ουτοπία... Ας μάθουμε όμως
τη σοφία ενός πολύ μακρινού λαού που λέει πως
«το ξεκίνημα είναι δύσκολο,
βαδίζοντας ωστόσο θα βρούμε το δρόμο..»[4]
Τέλος επειδή
Η ΥΓΕΙΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑ,
ΕΙΝΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ
ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ,
ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΕΙΝΑΙ ΕΛΑΧΙΣΤΑ
ΚΑΙ ΜΗΔΑΜΙΝΑ μπρος σ' ότι δικαιούται
και αξίζει η ανθρώπινη ζωή.

1. Η «Ιπποκράτειος συλλογή» η οποία καλύπτει όλα τα συγγράμματα του πατέρα της Ιατρικής διαπνέεται από μια αντίληψη για την πρόληψη της νόσου. Κατ' αρχήν θεωρεί ότι η νόσος δεν εντοπίζεται σ' ένα μόνο όργανο αλλά σ' όλο το σώμα, ενώ προτείνοντας χυμοθεραπείες, κλύσματα, αλλαγή περιβάλλοντος, γυμναστική, μαλάξεις, δίαιτες θέτει τα θεμέλια της προληπτικής ιατρικής. Το «ωφελείν μη βλάπτειν» του Ιπποκράτη είναι πλέον κανόνας που δεν ισχύει όταν ακόμα και στο παραμικρό παρασκεύασμα υπάρχουν οι βλαπτικές παρενέργειες ή αντενδείξεις.

2. Κέντρα Υγείας Κάτω Αχαΐας, Λιγουριού, Τριανδρίας Θεσσαλονίκης, κ.ά.

3. Οι δραστηριότητες της ομάδας υγείας κάλυπταν από την προαγωγή υγείας μέχρι την περίθαλψη: Τακτική φροντίδα στο σπίτι, παρακολούθηση χρόνιων προβλημάτων, προγράμματα άσκησης ηλικιωμένων, προληπτική εξέταση των παιδιών στο σχολείο, γλέντια υγιεινής και παραδοσιακής διατροφής. Ο ίδιος ο εμπνευστής του πειράματος Αλέξης Μπένος, λέκτορας του Εργαστηρίου Υγιεινής του Ιατρικού τμήματος του ΑΠΘ ο οποίος σε συνεργασία με το Δήμο Τριανδρίας έστησε την ομάδα για την πρωτοβάθμια φροντίδα δήλωσε: «...οι μεγαλύτεροι αντίπαλοί μας ήταν συνάδελφοι οι οποίοι μας έκαναν πόλεμο γιατί χαλούσαμε την πιάτσα...Όταν ο κόσμος βλέπει ότι μπορεί να έχει μια υπηρεσία δωρεάν, υψηλής επιστημονικής ποιότητας, με συνέπεια και συνέχεια, γιατί να πάει στον ιδιώτη; Επίσης μειώνεται και η εξάρτηση του πληθυσμού από τα νοσοκομεία» Περισσότερα σε επόμενο τεύχος με ενημερωτικό υλικό από την έκδοση Τριανδρία 1995: «Η Μονάδα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας του Δήμου Τριανδρίας»

4. Κομαντάτε Μάρκος, Ζαπατίστας

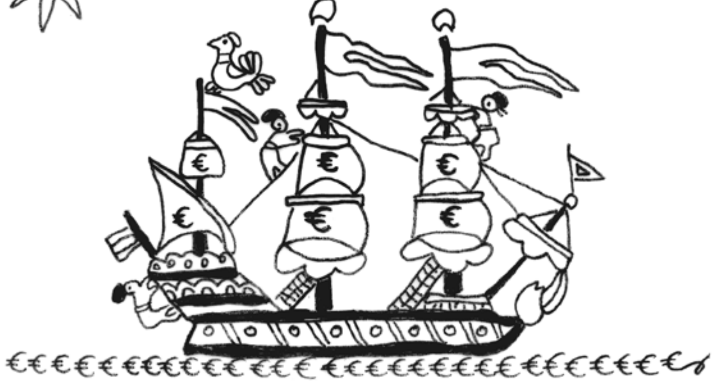

ΑΚΤΟΠΛΟΪΑ

όταν το δικαίωμά μας είναι εκμεταλλεύσιμο

όταν οι αγώνες θέλουν να γίνουν μετοχές και καρέκλες εξουσίας

Πολίτες, εκπρόσωποι σωματείων, μεταφορείς, επαγγελματίες αλλά και η δημοτική αρχή από τις αρχές του Δεκέμβρη, εν όψει της υπερβολικής αύξησης των ναύλων αλλά και της μείωσης των δρομολογίων, κινητοποιήθηκαν με κοινή αναφορά τα δυο ανάλογα με τις προαναφερόμενες αφορμές αιτήματα: α) τη δραστική μείωση των ναύλων και β) την αύξηση των δρομολογίων. Είχαν προηγηθεί από το καλοκαίρι πολύ μικρότερης κλίμακας κινητοποιήσεις αλλά και ανακοινώσεις της Δ.Α.Σ.Α. που είχε σχεδόν συγκροτηθεί μπροστά στις δημοτικές εκλογές. Επίσης ο Σύλλογος Επιβατών Αίγινας είχε προκαλέσει συγκέντρωση με ομολογουμένως πολύ μεγάλη συμμετοχή, με θέμα την πρότασή του για την ίδρυση εταιρίας λαϊκής βάσης η οποία θα ναυπηγήσει πλοίο «αντάξιο και καλύτερο». Μάλιστα στη συγκέντρωση, είχαν παρουσιαστεί και τα σχέδια πλοίου, ενώ η πρόταση αυτή συνάντησε την αποδοχή του συνόλου της συγκέντρωσης πλην μιας ελάχιστης μειοψηφίας μελών της Δ.Α.Σ.Α. οι οποίοι διαφώνησαν με αυτήν την πρόταση, προτείνοντας αγώνες παρόμοιους μ' αυτούς που συμβαίνουν αυτήν την περίοδο, θεωρώντας ότι μια εταιρία λαϊκής βάσης δεν είναι παρά μια εταιρία υποψήφια που όταν βρεθεί η περίσταση να γίνει κι αυτή μονοπώλιο, υπενθυμίζοντας ότι κάποια από τα σημερινά μονοπώλια από τέτοιες εταιρίες ξεκίνησαν. Οπωσδήποτε είχε προηγηθεί το ναυάγιο-έγκλημα του «Σαμίνα»[1] στις Πόρτες της Πάρου με 82 πνιγμένους κι άλλες εκατοντάδες ανθρώπους με μόνιμες ψυχικές διαταραχές[2]. Το χαρακίρι που έκανε ο Π. Σφηνιάς και η μετονομασία της εταιρίας σε HELLAS, ξέπλυνε πολύ γρήγορα το έγκλημα, αφού μόνο κάποια ναυτεργατικά σωματεία, ένας σύλλογος από την Ικαρία και οι φορείς της Νάξου, έκαναν διαμαρτυρία[3]. Είχε προηγηθεί ένας θόρυβος από το 1999 με την εγκαθίδρυση του μονοπωλίου της MINOAN, και μετά την σχεδόν κραγμένη στήριξή του από το ΥΕΝ και προσωπικά από τον τότε υπουργό Σουμάκη, με συγκεντρώσεις σε Αίγινα και Πόρο. Το περιεχόμενο των συγκεντρώσεων δεν ήταν άλλο από την ίδρυση εταιρίας λαϊκής βάσης για το ξεπέρασμα του αδιεξόδου του μονοπωλίου. Βουλευτές της Ν.Δ., παράγοντες, πολιτικοί του τόπου και επιχειρηματίες ήταν οι πρωταγωνιστές αυτής της ανοιχτής αλλά και προφανώς παρασκηνιακής συζήτησης, η οποία όμως λόγω έλλειψης ενεργούς παρουσίας της πολιτικής των ίδιων των κατοίκων, έγινε κοινός τόπος για τις συζητήσεις στα καφενεία, πάντα μ' αφορμές τη θαλάσσια συγκοινωνία. Η αδυναμία μιας άλλης πρότασης αγώνων και διεκδικήσεων να εμφανιστεί σθεναρή όλα αυτά τα χρόνια που να εντάσσει και τα προβλήματα των ναυτεργατών -που είναι και οι μοναδικοί οι οποίοι μέσω των κινητοποιήσεών τους που «ενοχλούν τα αυτιά» του κράτους- έθρεψε όλη αυτή τη φιλολογία για την ίδρυση εταιρίας λαϊκής βάσης η οποία βέβαια και μέσα από τα υποβολιμαία δημοσιεύματα σε τοπικές εφημερίδες, και χαϊδεύοντας τα αυτιά των κατοίκων -αφού εγείρει το τοπικιστικό συναίσθημα («το καράβι μας»), έπιασε τόπο. Καλωσορίζοντας πάντα κάθε μικρή εταιρία η οποία έπιανε λιμάνι στην Αίγινα (Αγκιστριώτικο, Καταμαράν, ILIAS, Άγιος Νεκτάριος, Άγιος Ανδρέας, κλπ.), με καραβοκυραίους που είχαν πάντα μια άμεση σχέση με τον κόσμο «ο οποίος

τα μετράει όλα αυτά» (χαμηλό εισιτήριο, μισά, δωρεάν αναψυχτικό, πράκτορες ελαστικοί, κρουαζιέρες στους δυο πιθανούς νικηφόρους δημοτικούς συνδυασμούς Μούρτζη-Γαλάρη, κλπ), δημιουργήθηκε επιπλέον μια συνείδηση πως αυτές θα μπορούν να είναι και η απάντηση στο μονοπώλιο. Μα έλα όμως, που αυτές, το ΥΕΝ- και με αποδεικτικά στοιχεία όπως έγραφαν και οι τοπικές εφημερίδες και έφερε η ιδιοκτήτρια του ILIAS σε σύσκεψη φορέων στην Επαγγελματική- προσπαθούσε να τις περιθωριοποιήσει εξ αιτίας της υποστήριξής του στη "νέα" εταιρία MINOAN-HELLAS. Με ασύμφορα δρομολόγια, με αναγκαστική απόσυρση των μικρών καραβιών, αλλά και με στημένα ρεπορτάζ εφημερίδων και τηλεόρασης (π.χ. ψευδές ρεπορτάζ που αφορούσε σοβαρές ελλείψεις στα ιπτάμενα της ILIAS) κατάφερε να επιπλεύσει ως μονοπώλιο πάλι η ίδια εταιρία. Έτσι με η σύμπραξη των πιο πάνω συμβάντων, ξεκίνησε η πρώτη μάλλον προσπάθεια διεκδίκησης για μια καλύτερη θαλάσσια συγκοινωνία.

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΛΑΪΚΗΣ ΒΑΣΗΣ

Αναφέροντας κατά προτεραιότητα τους μύθους οι οποίοι κρατάνε σε ένα ενδιαφέρον την τοπική κοινωνία, δεν θα μπορούσε παρά το «δικό μας καράβι» να έχει την πρωτιά στα παραμύθια μαζικής κατανάλωσης. Δείγμα λαϊκισμού είναι το «ένα ευρώ ρε παιδιά για να ξεκινήσουμε» λες και το να ναυπηγήσει κανείς πλοίο, είναι σαν τον έρανο της ενορίας για αγοράσεις μακαρόνια και ξηρά τροφή για τους φτωχούς της. Από την άλλη αναφέρουν τους πλούσιους της πόλης όπως τους ιδιοκτήτες της αλυσίδας super market «ΚΡΗΤΙΚΟΣ», άλλους οικονομικούς παράγοντες που δεν κατονομάζουν, και την Εκκλησία της Αίγινας. Απ' ότι φαίνεται στο παρασκήνιο δεν τα έχουν βρει διαφορετικά θα το είχαν ήδη «χτίσει» το πλοίο. Οι κινήσεις προς τον κόσμο δεν είναι παρά το θέατρο δηλαδή η παράσταση η οποία θα πιέσει στην κατεύθυνση της πολυπόθητης συνεργασίας. Πραγματικά στοιχεία επίσημα δεν έχουμε για κάτι τέτοιο, αλλά επειδή γνωρίζουμε πολύ καλά ότι το κέρδος είναι ο ύψιστος σκοπός όλων αυτών δεν υπάρχει περίπτωση να είναι διαφορετικά. Από την άλλη φαίνεται ότι η ηγεσία της Εκκλησίας της Αίγινας δεν δίνει συγκατάθεση για κάτι τέτοιο ενώ έχει τη δύναμη να το κάνει. Τόσο κατέχοντας μια τεράστια περιουσία ακίνητη και σε ρευστό, όσο και από την επιρροή που έχει στο ποίμνιο δηλαδή στο κοπάδι των πιστών. Δεν μπορούμε να ξέρουμε το γιατί δεν έχει εμπιστοσύνη στους τοπικούς επιχειρηματίες η Εκκλησία, (στο παρελθόν είχε συγκρουστεί με την οικογένεια Τόγια για το θέμα του νταμαριού στην Παληα-Χώρα) διαφορετικά είναι σίγουρο πως θα είχε πρωτοστατήσει στο χτίσιμο καραβιού. Το ιερατείο ξέρει πολύ καλά να κινείται οικονομικά, πέρα από τη βιομηχανία του θρησκευτικού τουρισμού (προσκυνήματα αγίων, πανηγύρεις, κλπ) και θα ήταν μια καλή ευκαιρία να μπορέσει να απλωθεί και στην ακτοπλοΐα.

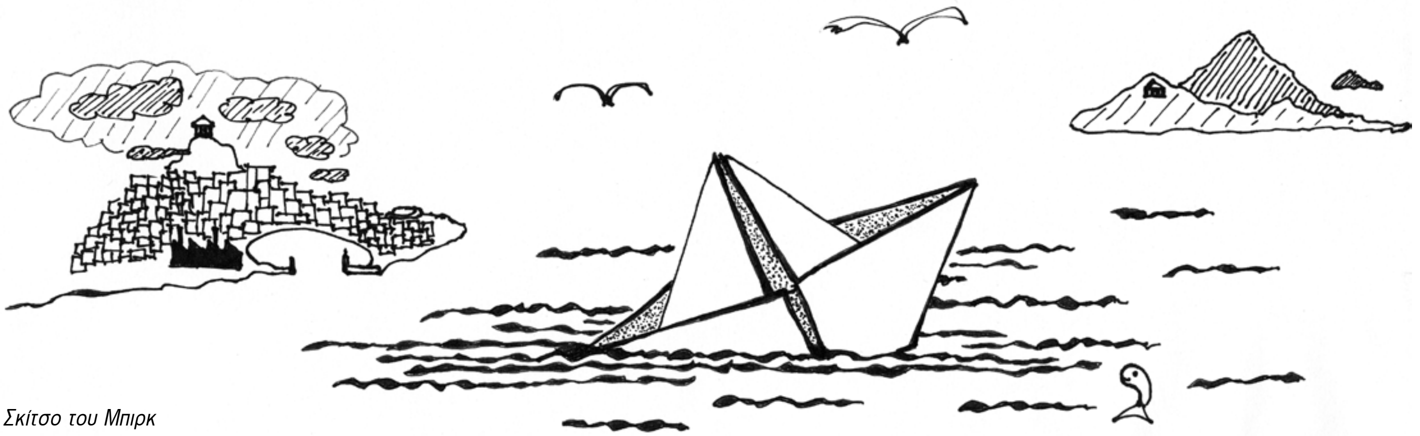

Σκίτσο του Μπιρκ

Έτσι σκουντώντας περισσότερο το θέμα, συντηρούν στο ψυγείο περισσότερο μια συζήτηση γύρω από το «δικό μας καράβι», που βέβαια σε καμιά περίπτωση δεν είναι «δικό μας». Η εταιρία λαϊκής βάσης ανήκει «σε όλους» στο βαθμό που υπάρχουν οι επί της ουσίας μεγαλομέτοχοι, οι οποίοι έχοντας και σύμφωνα με το καταστατικό μέχρι το 2% των μετοχών χρησιμοποιούν αχυρανθρώπους για να παίρνουν τις αποφάσεις, και οι μικρομέτοχοι που είναι διαφόρων εισοδημάτων (όχι βέβαια συνταξιούχοι ΟΓΑ, εμποροϋπάλληλοι, σερβιτόροι, μετανάστες των οποίων το εισόδημα είναι για να ζουν όσο το καταφέρνουν και με δεύτερη δουλειά οι ίδιοι και οικογένειές τους). Οι μικρομέτοχοι ουσιαστικά είναι η βιτρίνα της εταιρίας να μπορεί να δείχνει ένα προφίλ λαϊκό. Δηλαδή κατά κάποιο τρόπο ανοίγει μιας μορφής χρηματιστηρίου σε μια περιοχή, προκειμένου να μπορέσει να στεγάσει ανθρώπους διαφορετικών ταχυτήτων και βέβαια δεν έχει την ανωνυμία του γνωστού μας χρηματιστηρίου με τις «φούσκες» κλπ γιατί υπάρχει η άμεση διαπροσωπική σχέση σε μια τοπική κοινωνία. Το στοίχημά τους λοιπόν είναι να πείσουν ότι αυτό θα συμβεί, γιατί όπως και οι ίδιοι ομολογούν, «είναι δύσπιστος ο Αιγινήτης» για μια τέτοια προσπάθεια.

Το θέμα όμως είναι ότι ακόμα κι αν μια τέτοια προσπάθεια καρποφορήσει, τότε ποιο αποτέλεσμα θα προκύψει; Πράγματι, και σ' αυτό έχουν δίκιο όσοι ενίστανται και είναι δυστυχώς λίγοι. Κατά πρώτον δεν υπάρχει καμιά εγγύηση ότι θα παρέχει ικανοποιητικό μισθό στους εργαζόμενους, ότι θα έχει φτηνό ναύλο για τους επιβάτες και ότι θα μπορέσει για αρκετό χρονικό διάστημα να επιβιώσει χωρίς να κάνει περικοπές όπως και κανείς δεν ξέρει την τύχη του από τη σχέση του με το ΥΕΝ όπως και με την κοινή επιτροπή που έχει συσταθεί. Τα ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια θα είναι αυτά τα οποία θα καθορίσουν τη δραστηριότητά του εφόσον πρέπει να ανταγωνιστεί ένα κολοσσό. Αν βέβαια η τύχη του είναι καλή, τότε το ένα πλοίο βάζει πλώρη για το μονοπώλιο αφού αυτό είναι και ο μυστικός στόχος της κάθε εταιρίας. Να μπορεί να εξαλείφει τους ανταγωνιστές... μ' άλλα λόγια τα ίδια. Αν ισχύει αυτό τότε γιατί εναντιώνονται στο μονοπώλιο της εταιρίας MINOAN... συγγνώμη HELLAS; Μα ακριβώς επειδή δεν ανήκουν σ' αυτό είτε ως εργαζόμενοι, είτε ως μέτοχοι είτε ως διοικητικά στελέχη. Πρόκειται για την προσπάθεια δημιουργίας ενός νέου τζακιού σχεδόν με το τίποτα αλλά με την ίδια συνταγή, η οποία μάλλον δεν τους βγαίνει διότι υπάρχουν τα παραπάνω προβλήματα συνεννόησης και εμπιστοσύνης.

Ενθυμούμενοι ότι και εταιρίες όπως η MINOAN, η ΝΕΛ, η ΑΝΕΚ ξεκίνησαν από εταιρίες λαϊκής βάσης για να εξελιχθούν σε ΑΕ και να εισαχθούν στο χρηματιστήριο, ενώ είχαν ξεκινήσει με κριτήριο «την εξυπηρέτηση των νησιωτών» υπάρχουν βάσιμες επιφυλάξεις ότι θα συμβεί κι εδώ το ίδιο. Δεν είναι τυχαίο ότι η ΑΝΕΚ έχει δηλώσει την πρόθεσή της να κόψει ένα δρομολόγιο από το Ρέθυμνο... μήπως το έχουμε ξαναδεί αυτό το έργο; Μήπως επίσης λειτουργήσει με τον τρόπο που λειτούργησε και η Ναυτική εταιρία Βορείων Σποράδων και Ευβοίας η οποία έχει υπό την ιδιοκτησία της το πλοίο «Άγιος Νεκτάριος Αίγινας» και το οποίο το μετέφερε από άλλον πλου στην Αίγινα επειδή διέβλεψε μια καλή αγορά; Καμιά εμπιστοσύνη στα νέα τζάκια που χτίζονται στις πλάτες μας.

ΜΕΤΑ ΤΟΝ 24ΩΡΟ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ, ΤΙ;

Σε μια προσπάθεια εκτόνωσης του ζητήματος αλλά και αποκλειστικού χειρισμού του από τους παράγοντες-εκπροσώπους των φορέων που συμμετέχουν στη Συντονιστική επιτροπή, ο 24ωρος αποκλεισμός του λιμανιού ήταν η απάντηση της Συντονιστικής επιτροπής σ' όσους δικαίως είχαν ενστάσεις για τον τρόπο που λειτουργούσε. Έτσι από το δίωρο που με το ζόρι έγινε τρίωρο το Δεκέμβρη φτάσαμε απότομα στο... 24ωρο. Οι προτάσεις της πρωτοβουλίας πολιτών 1) να ανοίξει η επιτροπή στον κόσμο ώστε δημοκρατικά να αποφασίζονται οι δραστηριότητες για τη θαλάσσια συγκοινωνία, 2) η επιτροπή να ασχολείται και με άλλα τοπικά προβλήματα, 3) να ξεκινήσουμε οργανωμένες κινητοποιήσεις με άρνηση πληρωμής εισιτηρίου ώστε οι κινητοποιήσεις μας να ζημιώνουν την εταιρία κι όχι το επιβατικό κοινό, που κατατέθηκαν στη λαϊκή συνέλευση το Φλεβάρη δεν βρήκαν την πρέπουσα ανταπόκριση. Διαπιστώνουμε την εμπιστοσύνη του κύριου όγκου του κόσμου σε θεσμούς (δήμαρχος π.χ.) οι οποίοι υποτίθεται θα διεκδικήσουν για λογαριασμό του μέρος του δίκαιου, έναν φόβο ακόμα και σε ανθρώπους που αμφισβητούν να εκτεθούν και να εκθέσουν τις απόψεις τους δημόσια, κι ένα κοινό συναίσθημα που τείνει προς την απογοήτευση και μοιρολατρία. Ο 24ωρος αποκλεισμός του λιμανιού είχε ένα σκεπτικό το οποίο δεν εκτέθηκε αλλά μπορεί να αναλυθεί με βάση την υπάρχουσα κοινωνική πολιτική και οικονομική κατάσταση της Αίγινας, αλλά και περίπου να προβλεφθούν και οι επόμενες κινήσεις.

Η Συντονιστική επιτροπή αποκτούσε το άλλοθι του «αγώνα» αφού είχε κατηγορηθεί ότι δεν κάνει τίποτα δραστικό. Παράλληλα εκτονώνει το όλο ζήτημα, αφού η κλιμάκωση μόνο ζημιά μπορεί να επιφέρει στους ίδιους τους επαγγελματίες που με το ζόρι δεν τσίνησαν. Ποια μπορεί να είναι η κλιμάκωση ενός 24ωρου αποκλεισμού; Ο 48ωρος; μάλλον θα τους τραβήξουν το αυτάκι οι επαγγελματίες κι όσοι ζουν από τον Τουρισμό. Θα επαναλάβουν κάτι τέτοιο σε θερινή περίοδο; Όχι βέβαια. (Για να μη μιλήσουμε βέβαια και για το γεγονός της παράλληλης αντιπολεμικής εκδήλωσης η οποία διασπούσε στην κυριολεξία την όποια δυναμική, για δυο διαφορετικής σημασίας γεγονότα)

Από την άλλη, η εταιρία δεν έχασε καθόλου από αυτήν την κινητοποίηση. Όσοι ήταν να φύγουν, έφυγαν το πρωί της Δευτέρας ή το βράδυ του Σαββάτου... κι ούτε γάτα ούτε ζημιά. Και βέβαια ήταν για μια ακόμα φορά το έδαφος ώστε να προβληθούν μια σειρά από θεσμικοί και εξωθεσμικοί παράγοντες (Νομάρχης, νομαρχιακοί σύμβουλοι, ένας επιλαχών βουλευτής...) για την ελεύθερη αγορά των ψήφων. Για μια ακόμα φορά η εταιρία λαϊκής βάσης ήταν η καραμέλα που φάνηκε στην ουσία σαν λύση.

Το αδιέξοδο αυτής της μορφής κινητοποιήσεων το βλέπουν πολύ καλά και οι ίδιοι που συμμετέχουν και γνωρίζουν ότι στην πραγματικότητα η κινητοποίηση δεν έχει πάνδημο χαρακτήρα. Έτσι λύση της «λαϊκής εταιρίας» αιωρείται μέχρι που να πέσει την κατάλληλη στιγμή.

...ΤΙΠΟΤΑ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΑΛΛΑΞΕΙ ΚΑΙ ΤΙΠΟΤΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΠΩΣ ΠΑΛΙΑ...

Στα 1948-49 και σύμφωνα πάντα με το περιοδικό «*Κήρυξ της Αιγίνης*», Αρ. Φ. 26, Φεβ. 1949 μια «*μελετώμενη απαγόρευσις των πλόων των Π/Κ τα οποία μέχρι τούδε εξυπηρετούσαν την συγκοινωνίαν Πειραιώς Αιγίνης*» έρχεται να δημιουργήσει αναστάτωση στην τοπική κοινωνία της Αίγινας. Το υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας επιχειρεί να επιβάλει την κατάργηση των Πετρελαιοκίνητων πλοίων σύμφωνα με το νόμο Περί ηλικίας πλοίων και σύμφωνα με τη γνώμη του συντάκτη του «Κήρυκα»: «*...θα δημιουργήσει μονοπώλιον υπέρ των ατμοπλοίων του οποίου κακήν χρήσιν έκαμαν ταύτα, όρα και Α/Π Νίκη*».

Και ενώ τα Πετρελαιοκίνητα πλοία πληρούν τις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με το νόμο 6059 του 1934 «*δια την μεταφοράν επιβατών...δια να είναι κατάλληλα ... ήτοι καθίσματα σωσίβια, σχεδίας, πυροσβεστήρας, μεγάλης δυνάμεως μηχανάς, τακτικάς αναχωρήσεις με ωρολογιακήν ακρίβειαν, ειδαλλομένας υπό των λιμενικών αρχών πληροφορούνται τώρα με δικαιολογημένην κατάπληξιν ότι είχε κάμει λάθος το κράτος που τόσα έτη δεν τα άφηνε ασύδοτα να κάμουν ότι θέλουν όπως γίνεται στα φορτηγά σκάφη, και ότι συνεπώς όλαι αι ζημίαι τας οποίας υπέστησαν δια να είναι επιβατικά πηγαίνουν χαμέναι και άχρηστοι και κακώς έκαμαν που δεν ετράπησαν κατά τους χρόνους της Κατοχής, εις τα γνωστά επικερδή εμπόρια*[4]». Στη συνέχεια το δημοσίευμα αναφέρει ότι η κατάργησή τους θα πλήξει τη δυνατότητα μετακίνησης των επιβατών αφού μάλιστα τα «*υπάρχοντα δρομολόγια δεν επαρκούν δια την εξυπηρέτησιν του υπάρχοντος αριθμού των επιβατών και το καλοκαίρι παρ' όλον ότι δεν εφηρμόσθη αυστηρώς η διάταξις Περί αριθμού των επιβατών, εν τούτοις ουχί άπαξ έμειναν οι επιβάται στο μουράγιο και τα Π/Κ έσωζαν την κατάστασιν*». Και στο Αρ. Φ. 27, Μάρ. 1949 πάλι σε δημοσίευμα για το ίδιο θέμα καταλήγει: «*Να πιστεύσομεν εις όσα λέγονται; ότι δηλαδή και ο κομματισμός έχει βάλει το χέρι του ή μηπως πρέπει να δεχθώμεν την ανικανότητα των αρμοδίων όπως αντιληφθούν τας ανάγκας της Αιγίνης;*»

Είναι σαφές και φαίνεται από τα δημοσιεύματα πως αποφάσεις του υπουργείου προωθούν τη μονοπώληση των ατμόπλοιων εκείνης της εποχής στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού του επιβατικού στόλου παρ' όλο που είναι μόνο δυο έναντι των 6, μαζί με τα πετρελαιοκίνητα που εξυπηρετούσαν προπολεμικά το νησί. Εξάλλου το κόστος του ναύλου αυξάνεται κατακόρυφα -υποβοηθώντας να κερδοσκοπούν οι πράκτορες όπως καταγγέλλει ο «Κήρυκας» και δημιουργεί πρόβλημα στην τοπική κοινωνία και επιβατικό κοινό αφού από τότε η μόνος τρόπος μετάβασης στον Πειραιά αλλά και αλλού (Αγκίστρι, Μέθανα, κλπ) είναι η θαλάσσια συγκοινωνία. Συμφωνίες κάτω από το τραπέζι σύμφωνα με τον «Κήρυκα», όπως και στις μέρες μας δείχνουν ξεκάθαρα ότι οι πολιτικές αποφάσεις κινούνται σε ένα επίπεδο εξυπηρετήσεων και οικονομικών-πολιτικών συναλλαγών. Τα μονοπώλια και οι θεσμοί κυριαρχίας δεν είναι σημερινή εφεύρεση...

Εξ άλλου και σύμφωνα πάντα με το ίδιο περιοδικό σε δημοσίευμα του στο φύλλο του Απριλίου 1949 γράφει για την πρόθε-

ση γνωστού εφοπλιστή «να διαθέσει σκάφος δια την τοπικήν συγκοινωνίαν Αιγίνης το οποίον να εκτελή τουλάχιστον τέσσαρα δρομολόγια ημερησίως. Είμεθα της γνώμης ότι πρέπει να συμμετάσχουν όχι μόνο οι αχρηστευθέντες ήδη πλοιοκτήται των πετρελαιοκινήτων, αλλά και οι επαγγελματίαι, ξενοδόχοι και πας άλλος δυνάμενος, διότι μόνον κατ' αυτόν τον τρόπον θα εξασφαλίσουν αι Αιγινήται την συγκοινωνίαν των και όχι περιμένοντες από το Κράτος ή τους ξένους επιχειρηματίες.» Είναι επίσης φανερό ότι και οι εταιρίες λαϊκής βάσης δεν είναι καινούρια εφεύρεση...

---

1. Για την ιστορία εν συντομία πρέπει να θυμίσουμε πως ο ΑΒ μηχανικός του «Σαμίνα», Σορόκας, στο έγγραφο της παραίτησής του τρεις μόλις μέρες πριν το ναυάγιο-έγκλημα είχε αποκαλύψει ότι το ένα πηδάλιο δεν υπάκουε και υπήρχε σοβαρός κίνδυνος να μην μπορεί το πλοίο να ελεγχθεί. Αυτή ήταν και η πραγματική αιτία κι όχι βέβαια το γεγονός ότι κάποιοι αξιωματικοί έκαναν καμάκι ή έβλεπαν ποδοσφαιρικό αγώνα. Αυτά βέβαια τα ντοκουμέντα δεν τα πήρε υπ' όψη του το δικαστήριο, όπως κανένα δικαστήριο δεν πήρε υπ' όψη του τις ευθύνες των εταιριών και για άλλους σκυλοπνίχτες, όπως το «ΔΥΣΤΟΣ» ή το «ΑΪΡΟΝ ΑΝΤΩΝΙΣ» και άλλα. Και βέβαια κανένας πραγματογνώμονας δεν θα σκεφτεί ποτέ να αναρωτηθεί δημόσια γιατί το «ΕΞΠΡΕΣ ΑΡΤΕΜΙΣ», της ΜΙΝΟΑΝ έπαθε ολικό μπλακ άουτ –ευτυχώς για τους 1200 επιβάτες του– μέσα στο λιμάνι της Νάξου ένα 48ωρο μετά το ναυάγιο-έγκλημα στην Πάρο. Κανείς πραγματογνώμονας δεν ενδιαφέρθηκε για τον ελληνικό νηογνώμονα ο οποίος δικαιολογεί με πολύ μεγάλη άνεση τον απόπλου των πλοίων.

2. Ο Βίκτωρ Αναγνωστόπουλος-Μελκιάδες ναυαγός του «Σαμίνα», αφιέρωσε «Τα 13 Τραγούδια του Πνιγμού» με τον τίτλο «ANIMAS» (=ΨΥΧΕΣ, ANIMAS ανάποδα η λέξη SAMINA) «στην Παριανή Μαρία Τσαντάνη, τη γυναίκα με το καΐκι». Εκδόσεις Βιβλιοπέλαγος, 2001. Αντιγράφουμε στίχους από τα ποιήματα

3. Να μην ξεχάσουμε βέβαια και τη σύσκεψη φορέων αρχές του 2001, που είχε προκληθεί από την Επαγγελματική Ένωση Αίγινας, η οποία κατέληξε μάλλον σε αδιέξοδο αφού η τότε Δημοτική αρχή δεν ήθελε να παρέμβει για το ζήτημα.

4. Πιθανόν εννοεί λαθρεμπόριο και «μαύρη» αγορά που συνέβαινε στα νησιά τουλάχιστον του Αργοσαρωνικού την περίοδο της κατοχής.

ΣΤΙΧΟΙ ΑΠΟ «ΤΑ 13 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΠΝΙΓΜΟΥ»

«Τη νύχτα φοβάσαι»

*«Τα χέρια μου άδεια
Πηχτά τα σκοτάδια
Παιδί είσαι μικρούλα
Τη νύχτα φοβάσαι
Τι φεύγεις μακριά μου
Το χέρι μου πιάσε
Θυμήσου θυμήσου
τη νύχτα φοβάσαι
Μικρό κρεβατάκι
μεγάλη η ερημιά μου
και ξέρω καρδιά μου
τη νύχτα φοβάσαι.
Κορούλα αδελφούλα
Εγώ μόνο ξέρω
το πόσο φοβάσαι
Στο κρύο να κοιμάσαι...»*

«Πού σε μαλώνω πού σε λυπάμαι»

*«Πού σε κυλάνε
το κύμα οι καιροί
Σε παρατάνε
μια νύχτα στην ακτή...
Το φευγαλέο σώμα σου
Ούτε θυμάται η φύση
και πάγωσε το αίμα σου
σε μια άλλη δύση...
Το κύμα χάρισμά σου
και με ς στα όνειρά σου
Ψάχνει σε ψάχνει
Ο ίσκιος του φονιά σου»*

«Πόρτες»

*«Ένας κόκκινος ήλιος
στην κατάμαυρη νύχτα
Το μωρό μες στον τάφο
το σκοτάδι σου πήχτρα...
Μνημόσυνο του φόνου
Για όλους για κανέναν
Η μηχανή του πόνου
Για σένα και για μένα...
Αλάτι αλάτι
Δε μού μεινε κανείς
Αλάτι αλάτι
Στα δίχτυα της σιωπής...»*

«Χτες, απόψε, αύριο»

*«Απόψε κηδεύω το μικρό μου αδελφό
Δεκάξι νύχτες τον κηδεύω
Από κανένα Δε χρειάζομαι νερό
Απ' όλους σας τον προστατεύω...
Αγόρι μου ακίνητο κλαις
Στο μάτι σου το δάκρυ Δε σαλεύει
Στις έρημες του νου μου φυλακές
Η σοβαρή μορφή σου με παιδεύει»*

Για το ολοήμερο σχολείο

Ο θεσμός της εκπαίδευσης οργανωμένος και στελεχωμένος από την κρατική γραφειοκρατία, στην όποια του εκδοχή (ιδιωτική, κρατικοδημόσια) ήταν, είναι και θα είναι ένας θεσμός μέσω του οποίου το καθεστώς ασκεί ιδεολογικό έλεγχο και προετοιμασία των υποκειμένων του για την ανάληψη ρόλων σε κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό επίπεδο. Από την εποχή που τα πρώτα σχολεία-άσυλα συστάθηκαν στην Δ. Ευρώπη[1] μέχρι και σήμερα, οι επικριτές του θεσμού της εκπαίδευσης εστίαζαν πάντα στο ζήτημα του περιορισμού της παιγνιώδους και ελεύθερης φύσης των παιδιών, στην αναπαραγωγή υποταγμένων ανθρώπων στους θεσμούς της εξουσίας ενώ κατά καιρούς πιο ειδικά λειτούργησε ως φυτώριο για την αναπαραγωγή της κυρίαρχης εθνικής και θρησκευτικής ιδεολογίας από τη μια αλλά και θερμοκήπιο για την στελέχωση με υπάλληλους της ίδιας της κρατικής γραφειοκρατίας.

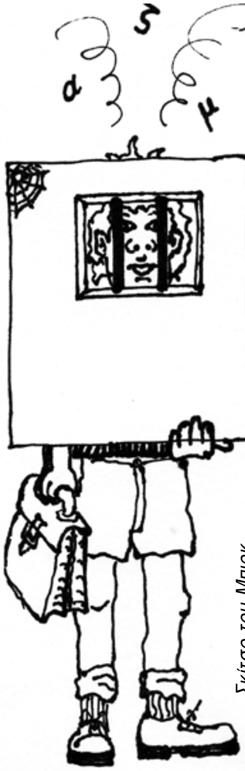

Σε γενικές γραμμές ο θεσμός της εκπαίδευσης όσο και αν διαφημίστηκε ως ένα «δώρο» από την πλευρά του καθεστώτος ή ως «κατάκτηση» από την πλευρά των αγωνιζόμενων ανθρώπων, δεν έπαψε ποτέ να αποτελεί ένα αληθινό βασανιστήριο για τον παιδικό πληθυσμό στον οποίο εφαρμόσθηκαν κάθε λογής τακτικές και στρατηγικές καταπίεσης με στόχο την υποταγή και την κυριαρχία. Είτε με σωματικές τιμωρίες, είτε με ψυχολογικά βασανιστήρια, με πειθαρχικές ποινές κατά το δοκούν αλλά και με μέτρα πειθάρχησης και περιορισμού άλλοτε απροσχημάτιστα και άλλοτε με παιδαγωγικό περιτύλιγμα, η εκπαίδευση ταυτίζεται με τον από τα πάνω περιορισμό της ανθρώπινης ελευθερίας και δη στην παιδική ηλικία που η έκφρασή της έχει υποστεί τη λιγότερη μεταμφίεση.

Από την εποχή που συστάθηκαν τα πρώτα σχολεία, όπως αυτό του Πόρου ή της Αίγινας, με κοινωνικό περισσότερο σκοπό παρά εκπαιδευτικό -αφού τα φτωχά ορφανά του πολέμου ήταν πάρα πολλά και η επιβίωση τους ήταν προτεραιότητα- ο αυταρχισμός ήταν το κυρίαρχο χαρακτηριστικό τους. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο, ότι λίγα χρόνια μετά στις φυλακές της Αίγινας, οι σπουδαστές εξεγείρονται καταγγέλλοντας τους υπεύθυνους του Ιδρύματος[2] για σκληρότητα και καταπίεση, πριν με τρομοκράτηση τους υποχρεώσουν να κάνουν ταπεινωτικές δηλώσεις μετάνοιας. Ο θεσμός της εκπαίδευσης και ανάλογα με την εναλλαγή των κυβερνήσεων ήταν ένα άθυρμα στα χέρια αυτών που προπαγάνδιζαν τις κυρίαρχες πολιτικές.

Οι εκπαιδευτικοί ένας ιδιαίτερα φοβισμένος κλάδος εργαζομένων, χαμηλά αμειβόμενοι, ήταν πάντα με ελάχιστες εξαιρέσεις αυτοί, που τρομοκρατημένοι και με την απειλή του επιθεωρητή ή της κατά περίπτωση οπισθοδρομικής κοινωνίας, πάντα προσαρμόζονταν με πρακτικές αυταρχικής συμπεριφοράς στα παιδιά και σε έναν τρόπο μετάδοσης της γνώσης στο οποίο δεν μπορούσε να εισχωρήσει η χαρά, το παιχνίδι και συντροφικότητα. Ιδιαίτερα στις εποχές των στρατιωτικών κυβερνήσεων, του Μεταξά και αργότερα στις μετεμφυλιακές αλλά και αυτές της χούντας του 67, πέρασαν μέτρα τα οποία κατά κάποιο τρόπο ολοένα και περισσότερο έκαναν την εκπαίδευση να μοιάζει μ' ένα πραγματικό στρατώνα. Οι βαθμολογικές κλίμακες, οι παρελάσεις, οι υποχρεωτικοί εκκλησιασμοί, οι κατά εποχές προπαγανδιστικές δραστηριότητες, η συστηματική άσκηση σωματικής βίας, το παιδονομικό έργο του δασκάλου, η ομοιομορφία στην εξωτερική εμφάνιση τροφοδότησαν ουσιαστικά τα χαρακτηριστικά της εκπαίδευσης, στοιχεία τα οποία επιβιώνουν μέχρι σήμερα. Από κει και ο υποταγμένος εκπαιδευτικός, ο άταχτος ταραξίας μαθητής, η ανία του μαθήματος, η κοπάνα, η λούφα, οι φωνές, οι γραμμές συγκέντρωσης, ο στρατωνισμός, η βαθμοθηρία, ο ανταγωνισμός, το γλείψιμο, στοιχεία που επιβιώνουν σήμερα στα σχολεία μας. Από την άλλη, οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις μετά τη χούντα, λίγο μπόρεσαν να αλλάξουν το

τοπίο προς μια φιλελευθεροποίηση σε θέματα παιδαγωγικής εφόσον δόθηκε εκ των άνωθεν και ως εντολή αλλά τόσο η κοινωνία, όσο και ο κόσμος των υπαλλήλων-εκπαιδευτικών δεν είχε τέτοιες προτεραιότητες. Όταν μάλιστα και η συντηρητική αλλαγή συνέπεσε και με τις διεθνείς αλλαγές στις κατευθύνσεις τις οικονομίας και της τεχνολογίας και οι οποίες είχαν σαν αποτέλεσμα τόσο την απόπειρα μεταρρύθμισης Κοντογιαννόπουλου στα 1991, αλλά και στην μεταρρύθμιση Αρσένη στα 1998, ένα χλωμό τοπίο προς όσους αγαπούν την ελευθερία, τη δημοκρατία, και τη δημιουργία, άρχισε να διαγράφεται σ' όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης αρχίζοντας από το νηπιαγωγείο-δημοτικό. Πολιτικά το σχολείο ως τμήμα άσκησης πολιτικής πορεύεται προς την ιδιωτικοποίηση με όχημα την τοπική αυτοδιοίκηση και οδηγό τις νέες μεταρρυθμίσεις, όπως αυτήν της αξιολόγησης-καθηκοντολογίου και του ολοημέρου σχολείου. Οι διακηρύξεις περί παιδαγωγικής αλλά και δωρεάν παιδείας, δεν είναι παρά ένα καλοστημένο παιχνίδι που σε συνδυασμό με το βρώμικο πόλεμο των ΜΜΕ για την αναξιότητα των σημερινών εκπαιδευτικών αλλά και για την αναγκαιότητα ενός άλλου ευέλικτου, ανταγωνιστικού, πολλαπλής μόρφωσης, ελεγχόμενου σχολείου, αποτελούν τη βιτρίνα μιας σκαιάς τωρινής αλλά και προπομπό μιας σκαιότερης πραγματικότητας. Οι αλλαγές αυτές δεν αποτελούν παρά τμήμα μια αναμενόμενης εξέλιξης στην ιστορία της χειραγώγησης του ανθρώπου από το σχολικό θεσμό, ειδικά σε μια εποχή που η συναίνεση σε όλα τα επίπεδα της κοινωνικής διαμόρφωσης επιτρέπει συνολικές επιθέσεις σε ελευθερίες και δικαιώματα αντίστοιχα, με στόχο την ολοένα και μεγαλύτερη επέκταση της κρατικής κυριαρχίας και της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης.

ΤΟ ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Εφαρμοσμένο από πολλά χρόνια στο εξωτερικό[3] διαφημίστηκε ως η λύση η οποία θα μπορέσει να εξυπηρετήσει τον εργαζόμενο γονέα αλλά και να ανταγωνιστεί την αποκαλούμενη «παραπαιδεία» των φροντιστηρίων σχολικής προετοιμασίας, ξένων γλωσσών, εκμάθησης υπολογιστών, εργαστηρίων καλών τεχνών, γυμναστηρίου κλπ, κλπ. Πιλοτικά εφαρμόστηκε σε 28 σχολεία αλλά και με τμήματα διευρυμένου ωραρίου[4] σε πολύ περισσότερα, για παιδιά που οι γονείς τους το επιθυμούν να παραμείνουν πέρα του ημερησίου προγράμματος. Από την πρώτη στιγμή αποκαλέστηκαν παιδοφυλακτήρια και πάρκιν παιδιών κι όχι άδικα. Αντιδράσεις γονέων αφορούν:

- *«την εντατικοποίηση των παιδιών, τη φυσική τους κόπωση απ' το εξαντλητικό ωράριο, την έλλειψη ελεύθερου χρόνου*
- *την υποχρεωτικότητα του προγράμματος»* αφού είναι υποχρεωμένοι στη συγκεκριμένη ώρα να παραλαμβάνουν το παιδί ενώ *«ελάχιστοι είναι οι γονείς που εργάζονται στο κλασσικό οχτάωρο, μετά την πλήρη ελαστικοποίηση του εργασιακού τους ωραρίου, όπως επιτάσσει η ασυδοσία της αγοράς*
- *τη διαπίστωση ότι πρακτικά δεν κερδίζουν τίποτε αφού τα απογευματινά μαθήματα των παιδιών συνεχίζονται και το διάβασμα για την επόμενη μέρα γίνεται τελικά στο σπίτι ιδιαίτερα για τους μαθητές των μεγάλων τάξεων*

Αντιδράσεις εκπαιδευτικών αφού:

- *βλέπουν τα παιδιά να ταλαιπωρούνται*
- *απειλείται το ωράριο με ελαστικοποίηση*
- *αναγκάζονται να κάνουν τους τραπεζοκόμους*
- *τους αποδίδονται ευθύνες όταν προκύπτουν ζητήματα (π.χ. διαμαρτυρίες γονέων για ανεπαρκή προετοιμασία των παιδιών στο σχολείο)*
- *χρησιμοποιούνται ελαστικά συστήματα πρόσληψης (προσλήψεις ωρομισθίων με βιογραφικά απ' το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο)*
- *υπήρξαν πολύμηνες καθυστερήσεις στην πληρωμή ωρομισθίων (που έτσι κι αλλιώς αμείβονται πενιχρά) και στις υπερωριακές αποζημιώσεις των διευθυντών».*

Σκίτσο του Μπιρκ

Προβλήματα που αφορούν την υλικοτεχνική υποδομή του ολοημέρου καθώς και στα τμήματα διευρυμένου ωραρίου στιγματίζουν την ωραιοποιημένη εξαγγελία. Σχολεία που δεν καλύπτουν εκτός από ένα ψυγείο και ένα φούρνο μικροκυμάτων τις ανάγκες των παιδιών για ξεχωριστούς χώρους σίτισης, προετοιμασίας, καλλιτεχνικής έκφρασης κτλ. Παράλληλα *«ο εξοπλισμός των σχολείων (τηλεοράσεις, βίντεο) εκβιαστικά τίθεται ως αντάλλαγμα για την αποδοχή του ολοημέρου. Τα σχολεία έτσι κι αλλιώς έχουν την ανάγκη του εξοπλισμού χωρίς αυτό να σημαίνει ότι*

πρέπει να γίνουν ολοήμερα. Τα νέα γνωστικά αντικείμενα (ζωγραφική, χορός, υπολογιστές) υπάρχουν ή μπορούν κάλλιστα να ενσωματωθούν στο υπάρχον πρόγραμμα κι όχι με την προσθετική λογική που εισάγονται τώρα. Οι νέες μέθοδοι διδασκαλίας που προτείνονται ως πανάκεια και που δεν είναι καθόλου νέες αλλά χιλιοειπωμένες αυθαίρετα συνδέονται με το ολοήμερο. Οι νέες θέσεις στα ολοήμερα έχουν "κλαπεί" από το δημόσιο σχολείο με τις συμπτύξεις τμημάτων, τα κενά κλπ.»

Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΤΟ ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΚΑΙ ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ

«Επισημοποιείται η "οικονομική συνδρομή" των ΟΤΑ. Έχουμε το παράδειγμα δήμου που επέβαλε ανταποδοτικά τέλη στους δημότες του γι' αυτό το σκοπό[5]*. Ήδη δήμοι και γονείς έχουν αναλάβει πολλά από τα λειτουργικά έξοδα των ολοημέρων (τραπεζοκόμους, κλπ.)*[6]*. Επισημαίνουμε τον κίνδυνο, όταν διάφοροι φορείς χρηματοδοτούν να ζητήσουν να αναμειχθούν στην εκπαιδευτική διαδικασία με στρεβλό τρόπο (π.χ. μέσα από προσλήψεις και αξιολογικές κρίσεις)».* Πράγματι, η τοπική αυτοδιοίκηση πρέπει να παίζει ενεργό ρόλο σύμφωνα με την έκθεση του ΟΟΣΑ. Στην παράγραφο 61 κατηγορηματικά αναφέρει: *«Επιπροσθέτως, η χρήση των πόρων που προέρχονται από συλλόγους γονέων και κηδεμόνων και τοπικές επιχειρήσεις πρέπει να ενθαρρύνονται».* Αν σκεφτεί κανείς ότι μετά το τέλος των κρατικών χρηματοδοτήσεων των ΟΤΑ σύμφωνα με το Νόμο «Καποδίστριας», πρέπει η Τοπική Αυτοδιοίκηση να κόψει το κεφάλι της για την εξεύρεση πόρων είναι πολύ βέβαιο ότι θα στραφεί κυρίως στους τοπικούς επιχειρηματίες. Έτσι και το σχολείο υπό την νέα τοπική αυτοδιοίκηση δεν θα είναι παρά ένα αντικείμενο στα χέρια της αγοράς όταν μάλιστα σύμφωνα με το νέα επιχειρούμενα μέτρα εξαγγέλλεται και η αξιολόγηση των σχολικών μονάδων. Η κατηγοριοποίηση των σχολείων φαίνεται να είναι αναπόφευκτη όταν το σχολείο μετατρέπεται και ρητά πλέον σε ένα εργοστάσιο. Ένας φαύλος κύκλος εκπαίδευσης-κατάρτισης-απασχόλησης-ανεργίας ή απασχολησιμότητας-επανακατάρτισης δηλαδή η περίφημη «δια βίου εκπαίδευση», ξεκινά να εφαρμόζεται από το ολοήμερο σχολείο της 9-10ωρης παραμονής των παιδιών στο σχολείο, με βάση τις κατευθύνσεις της Λευκής Βίβλου (29-11-95): η *«Διδασκαλία και μάθηση προς την κοινωνία της γνώσης»* που έχει ως βασικό στοιχείο τη *«διεύρυνση της βάσης των γνώσεων...προκειμένου να βρουν τη θέση τους (οι νέοι) σε μια κοινωνία που βασίζεται κάθε μέρα όλο και περισσότερο, στις γνώσεις και τις ικανότητες».*

Έτσι λοιπόν η επιχειρηματική βάση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης συναντάται με την επιχειρηματική λογική του νέου σχολείου το

Σκίτσο του Μπιρκ

οποίο αναπτύσσει περισσότερο την ιδρυματοποιημένη του πλευρά.

ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ;

Τα παιδιά ολοένα και περισσότερο, μέσα από αυτές τις εξελίξεις, στερούνται το παίγνιο, την ελευθερία, το χρόνο που αναλογεί σε μια ομαλή και ισορροπημένη βιολογική και συναισθηματική ανάπτυξη. Καθηλωμένα από τη 9ωρη-10ωρη παραμονή τους στο χώρο του σχολείου αποκτούν συμπτώματα εγκλεισμού-ιδρυματισμού. Χάνουν το βιορυθμό τους αφού και μετά το μεσημέρι συνεχίζουν χωρίς ξεκούραση να εργάζονται μέχρι τις 4.00-5.00 το απόγευμα για να μη μιλήσουμε για τις απογευματινές τους παρασχολικές δραστηριότητες. Ένα πλήθος επιπτώσεων σε θέματα υγείας καιροφυλακτούν: στομαχικές διαταραχές εξ' αιτίας των ανισόρροπων γευμάτων, νευρικές διαταραχές από την έλλειψη ψυχοπνευματικής ξεκούρασης, αλλά και άλλες από το πλήθος καταναλωτικών υποπροϊόντων που συνήθως αγοράζουν τα παιδιά που δεν έχουν μια επαρκή μέριμνα. Ανασφάλεια αισθάνονται πολλά παιδιά από την έλλειψη των γονιών τους ενώ πολλά νιώθουν ότι οι γονείς τους εγκατέλειψαν. Η *«φτηνή, ευέλικτη και πειθαρχημένη εκπαίδευση»* που προωθείται από το υπουργείο παιδείας είναι υπεύθυνη για τις ψυχοσωματικές νευρώσεις που αποκτούν τα παιδιά και ιδιαίτερα από την παραμονή τους για όλες αυτές τις ώρες στο σχολείο. Ο συγγραφέας-ερευνητής στο χώρο της εκπαίδευσης Γ. Μαυρογιώργος στη μελέτη του «Σχολικός χώρος και αυταρχική εκπαίδευση γράφει: *«μορφολογικά, συμβολικά και λειτουργικά* (σ.σ. ο χώρος του σχολείου) *εκφράζει ένα πνεύμα αυταρχισμού και καταπίεσης και εξάρτησης του μαθητή και στεγάζει καθημερινά το "σωφρονιστικό" σύστημα της μορφωτικής συμπεριφοράς».* Είναι πλέον ηλίου φαεινότερο ότι ο υποταγμένος μαθητής με τις πολλές εργασίες[7] και πολλές ασχολίες είναι η κατάλληλη μαγιά για έναν πειθήνιο και υποταγμένο υπήκοο και εργαζόμενο του αύριο. Ενός εργαζόμενου απασχολήσιμου, και διαρκώς επανακαταρτισμένου. ■

Οι παραπομπές με τα πλάγια γράμματα αφορούν κείμενα από τις ανεξάρτητες, αυτόνομες, αγωνιστικές, ριζοσπαστικές παρεμβάσεις που δραστηριοποιούνται συνδικαλιστικά στην εκπαίδευση http://www.paremvasis.gr/n241001.htm Επίσης βοήθημα στο κείμενο απετέλεσε και η εργασία των Γ. Καββαδία-Α. Φατούρου στο περιοδικό «Αντιτετράδια της εκπαίδευσης».

---

1. «Προτού βάλουμε έναν τόσο ισχυρό μηχανισμό κάτω από τη διεύθυνση ενός τόσο καλά αμφιλεγόμενου φορέα πρέπει να συλλογιστούμε καλά τι κάνουμε. Η κυβέρνηση δε θα χάσει την ευκαιρία να τον χρησιμοποιήσει για να δυναμώσει τα πλοκάμια της και να διαιωνίσει τους θεσμούς της» Αγγλία, Ουίλλιαμ Γκόλντγουιν, 1793

2. «Δίδοντες τέλειαν πίστιν εις ταύτην την προκήρυξιν, ήλθομεν εις την Αίγιναν με όλην μας την ένδειαν, οι πλειότεροι ορφανοί από πατέρας πεσόντας εις τον έσχατον αγώνα κατά της τυρρανίας και κατά της απαιδευσίας, και πολλοί αφήνοντες εις το οσπήτιον πατέρας, γέροντας πληγωμένους εις την αυτήν περίστασιν. Ήλθαμεν αλλά τι είδαμεν; Τάφον κεκονιαμένον, Σχολείον δηλαδή έξωθεν λαμπρόν, έσωθεν δε άδειον από δασκάλους ικανούς» Αίγινα 1 Φεβρουαρίου 1831 από το βιβλίο του Αλέξη Δημαρά «Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε»

3. Από τη δεκαετία του '50 εφαρμόζεται στις αγγλοσαξωνικές χώρες. «Οι ανάγκες της καπιταλιστικής οργάνωσης εργασίας μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο επιβάλλουν την ένταξη της γυναίκας στην παραγωγή. Αυτό σε συνδυασμό με τις ασφυχτικές συνθήκες, τις απαιτήσεις των μεγαλουπόλεων, την υπερ-εργασία και άλλους παράγοντες εξαναγκάζουν τη συντριπτική πλειοψηφία των γονέων να απουσιάζουν για πολλές ώρες από το σπίτι.» Καββαδίας-Φατούρου, «Αντιτετράδια της εκπαίδευσης»

4. «Τι ανάγκασε την επιστημονική επιτροπή (από κει που τάχα μελετούσε τα στοιχεία από τα πρώτα 30 σχολεία και έπαιρνε υπ' όψη της τις σοβαρές αντιδράσεις από επιστήμονες γονείς και εκπαιδευτικούς) να τα δεκαπλασιάσει με συνοπτικές διαδικασίες; Γιατί δεν λεν ότι η επιστημονική εγκυρότητα πήγε περίπατο μπροστά σε ένα αναπορρόφητο κονδύλι που θα μπορούσε να γίνει λεία μόνο αν παίρνονταν αποφάσεις για ολοήμερα μέσα στις επόμενες 20 μέρες;» από κείμενο των «παρεμβάσεων»

5. Δήμος Αμαρουσίου

6. Από την πρόσκληση του Συλ. Γ. & Κ. 1ου Δημοτικό Σχ. Περιστερίου: «Παρακαλούνται οι Γονείς, των οποίων τα παιδιά παραμένουν στο σχολείο στα πλαίσια του ολοημέρου ωραρίου, να καταβάλλουν για το μήνα Οκτώβριο το ποσό των επτά (7) Ευρώ για το ένα παιδί και των δέκα (10) για τα δυο και πλέον παιδιά. Τα χρήματα μπορείτε να τα καταβάλλετε από την Πέμπτη 31-10-2002 έως και τη Δευτέρα 04-11-2002 και ώρα 8:30 π.μ.έως 10:30 π.μ. σε μέλος του Συλλόγου που θα παρευρίσκεται ή στη δασκάλα του ολοημέρου...» Περιστέρι, 29-10-2002 Το Δ.Σχ. επίσης στο σχολείο του Γαλατά Τροιζηνίας, αλλά και σε άλλα ολοήμερα σχολεία, γονείς πληρώνουν υπηρεσίες κέτερινκ προκειμένου τα παιδιά να εξασφαλίζουν στοιχειώδη γεύματα, ενώ τάξεις και χώροι λειτουργικοί των σχολείων μετατρέπονται σε τραπεζαρίες αν δε συμβαίνει όπως και στην Αίγινα να συστεγάζονται τα τμήματα σε αίθουσες του πρωινού ωραρίου.

7. «Οι φτωχοί μαθαίνουν στο σχολείο ότι πρέπει να υποτάσσονται στην ηγεσία των πιο εκπαιδευμένων της ανώτερης τάξης» Ιβάν Ίλλιτς, Μεξικό, 1971.

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ως καθημερινή αξία

Η κυρίαρχη αντίληψη για την αιτιολόγηση των κοινωνικών ανισοτήτων αντλεί τα επιχειρήματά της και από μια απλοϊκή καταγραφή της εμπειρίας η οποία μεταδίδεται από γενιά σε γενιά. Οι παροιμίες «όλα τα δάχτυλα δεν είναι ίσα» και «το μεγάλο ψάρι τρώει το μικρό» είναι μόνο δυο μικρά αποφθέγματα λαϊκής σοφίας που όμως εκφράζουν την απέραντη ευρύτητα αλλά και την δικαιολογία του ανταγωνισμού για την υπερίσχυση του «ανωτέρου». Το «ισχυρό» απέναντι στο «ασθενές» φύλο, ο «υγιής» απέναντι στον «ανάπηρο», η «ισχυρή» τάξη απέναντι στα «ασθενέστερα οικονομικά στρώματα», ο «δικός μας» απέναντι στον «ξένο», ο «λαός με ιστορία» απέναντι στον «βάρβαρο», ο «μορφωμένος» απέναντι στον «άξεστο», ο αστός απέναντι στον αγροίκο, ο μεγάλος απέναντι στο παιδί, ο «καλός» μαθητής απέναντι στον «κουμπούρα», η ομάδα «κανόνι» απέναντι στους «κουρέλες», δεν είναι άλλο από δείγματα μιας σειράς κοινωνικών αντιθέσεων. Η «φυσική» εντός εισαγωγικών καταγωγή αυτών των ανισοτήτων εμποτίζει την αντίληψη μας αλλά και την επιχειρηματολογία μας για τα κοινωνικά πεπραγμένα οπουδήποτε αυτά συμβαίνουν.

Ο πόλεμος είναι παντού και η ειρήνευση δεν είναι παρά ένα διάλειμμα εμπέδωσης των αρχών του. Ο πόλεμος δεν είναι παρά η ένοπλη εκδοχή του καθημερινού ανταγωνισμού και της δυναμικής της ομαδοποίησης των παραγόντων που συγκρούονται. Ο κυρίαρχος πολιτισμός θέτει πλήθος αντιθέσεων τέτοιων που να εγείρουν την πλέον ψευδή συνείδηση του «εγώ» και του «εμείς». Σχεδόν κάθε άνθρωπος διεκδικεί το «εγώ» θέτοντας το άτομο πέρα από τις κοινωνικές ευθύνες του ενώ ταυτόχρονα διεκδικώντας το «εμείς» αποσαθρώνει κάθε έννοια ατομικότητας συμμαχώντας πάντα με σκοπό ένα πόλεμο. Έτσι μιλάμε για ένα «πόλεμο όλων εναντίον όλων» και για ένα πόλεμο στη βάση πρόσκαιρων συμφωνιών μεταξύ συμμαχιών.

Ο πόλεμος είναι παντού. Στην οικογένεια για το ποιου θα κυριαρχήσει η άποψη, στις φιλίες για το ποιος θα κυριαρχήσει στις σχέσεις, στις συζητήσεις για το ποιος θα επιβληθεί, στο δρόμο για το ποιος θα προσπεράσει, στην αγορά για το ποιος θα αγοράσει το καλύτερο, στο σχολείο για τον καλύτερο μαθητή, στη γειτονιά για το ομορφότερο σπίτι, στην εργασία για τη «θέση στον ήλιο», στο παιχνίδι για το ποιος θα κερδίσει, στο εμπόριο για αυτόν που πουλά τα περισσότερα, στην πολιτική για αυτόν που υπόσχεται τα περισσότερα, στην τέχνη για αυτόν που θα φιγουράρει, κι ακόμα στις ποιο ανθρώπινες στιγμές όπως ο έρωτας. Παντού υπάρχει ένας ανταγωνισμός που δικαιώνει τον πόλεμο ως αξία καθημερινή.

Από το πλήθος των επιχειρημάτων που στηρίζουν αυτόν τον «φυσικό» ανταγωνισμό ξεχωρίζει η Δαρβίνεια Θεωρία για την «καταγωγή των ειδών». Κάθε είδος σύμφωνα με τη θεωρία αυτή πολεμά και μάχεται με τα άλλα προκειμένου να επιβιώσει και να κυριαρχήσει. Ο ανταγωνισμός φαίνεται να είναι μια «φυσική επιλογή». Η έρευνα του Δαρβίνου π.χ. στα νησιά Γκαλαπάγκος, σε ένα πλούσιο οικοσύστημα, κατέληξε στο συμπέρασμα μιας διηνεκούς πάλης για την επιβίωση που αυτή όμως προϋπέθετε την ισχύ του ενός έναντι του άλλου. Αφού κατέταξε σε είδη τα ζώα, περίγραψε την άνιση «από τη φύση τους πάλη» για την επιβίωση όπως και την «πάλη» μέσα στην ομάδα. «Οι μορφές ζωής» κατά τον Δαρβίνο «σ' όλη την υφήλιο κατανέμονται σε ομάδες υποταγμένες σ' άλλες ομάδες». Μέσα στη γλαφυρή και γεμάτη λεπτομέρειες μελέτη του, ξεχωρίζουμε τον Ορνιθόρυγχο «που σώθηκε καθώς φαίνεται απ' τον μοιραίο ανταγωνισμό επειδή κατοικούσε σ' ένα προστατευμένο σταθμό» όπως και τα «μυρμήγκια που διατηρούν σκλάβους» ή τις νύμφες «των ιχνευμόνων που τρέφονται από τα ζωντανά σώματα της κάμπιας» με στόχο «την επιβίωση του ισχυρού και την εξαφάνιση του αδυνάτου». Και στο επίμετρο της εργασίας του αναφέρει σχετικά για τον «αγώνα για την ύπαρξη και συνεπώς στη Φυσική Επιλογή που καθορίζει την απόκλιση των χαρακτηριστικών και την εξάλειψη των λιγότερο βελτιωμένων μορφών. Έτσι από τον πόλεμο μέσα στη φύση, απ' την πείνα και το θάνατο προκύπτει άμεσα το υψηλότερο αποτέλεσμα που είμαστε ικανοί να συλλάβουμε δηλαδή

η παραγωγή ανωτέρων ζώων». Η ομαδοποίηση των παραγόντων εμπολέμων δεν ήταν απλώς η παρατήρηση που έκανε ο Δαρβίνος. Ήταν το θλιβερό επιστημονικό απόσταγμα «σοφίας» όλων αυτών που δικαιώνουν εν τέλει τον πόλεμο και τον ανταγωνισμό για την κυριαρχία και εκμετάλλευση.

Οι αναγωγές που έχουν πραγματοποιηθεί μέσω της παρατήρησης -επιστημονικής ή εμπειρικής- από τα οικοσυστήματα στην κοινωνική συγκρότηση και τανάπαλιν έχουν δημιουργήσει μια σύγχυση η οποία έχει αποκτήσει και μια κυρίαρχη φιλοσοφική βάση. Δεν είναι τυχαίο που τη μητέρα στο μελίσσι την αποκαλούμε βασίλισσα ενώ με τη λέξη «κηφήνας» ονοματίζουμε τον άνθρωπο που ζει εις βάρος άλλων, βασιλιά της ζούγκλας το λιοντάρι, με το στιγματισμό «ως» παράσιτο αρνητικά για μια μορφή ζωής καθ' όλα απαραίτητη για το οικοσύστημα, καθώς και ότι άλλο έχουμε κληρονομήσει από τον παππού Αίσωπο για την «πονηρή αλεπού», το «καλο πρόβατο», τον «κακό λύκο» ή από τη Βίβλο για το «κακό φίδι» ή από τη γλώσσα της αριστεράς για τους «μεγαλοκαρχαρίες» που τρώνε το λαό, συκοφαντία οπωσδήποτε για ένα κήτος του θαλάσσιου οικοσυστήματος. Έτσι ξαναφτάνουμε στο «μεγάλο ψάρι που τρώει το μικρό» για να ξαναθυμίσουμε τη γενοκτονία των βαρβάρων και απολίτιστων ιθαγενών της Αμερικής, Αφρικής και Ασίας από την αποικιοκρατία σε πολέμους άνισους και αφού ήδη οι επιστήμονες, τους είχαν κηρύξει έμβια όντα προς μελέτη ενώ οι σύγχρονοί τους, τους μεταχειρίζονταν ως ζώα.

Το απόφθεγμα του Θουκυδίδη ότι η «ισχύς δημιουργεί δίκαιο» όταν η Αθηναϊκή Συμμαχία πραγματοποιεί γενοκτονία στη Μήλο, είναι αρκετό για να μας πείσει για μέρος της κληρονομιάς μας κι όταν ο δούλος (κι ας είναι ο δάσκαλος των παιδιών) είναι το ανδράποδο ή το «κτήμα τι έμψυχον» κατά τον Αριστοτέλη. Πώς λοιπόν να μην είναι αρκετή η προπαγάνδα για τους «καθυστερημένους λαούς του Ισλάμ» από ένα έθνος κυρίαρχο σ' όλη την οικουμένη;

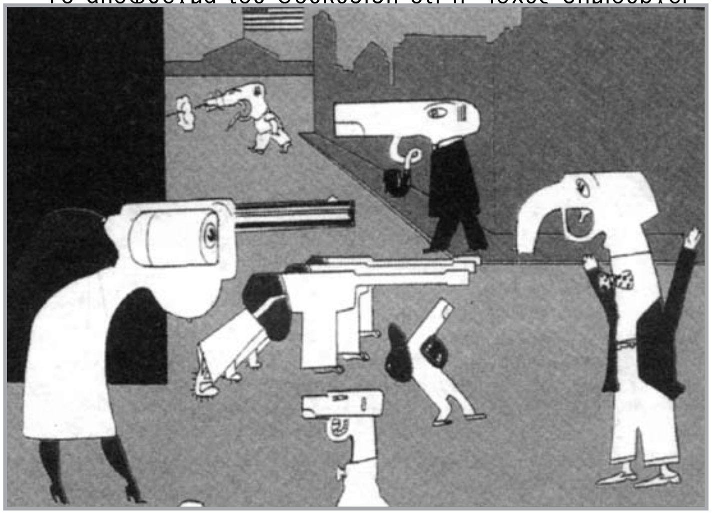

Υπάρχουν πολλά επιχειρήματα κατά του πολέμου όταν στον πόλεμο εφαρμόζεται απλά το «φυσικό δίκαιο» ή απλούστερα το «δίκαιο του ισχυρότερου»; Υπάρχουν πολλά επιχειρήματα κατά του πολέμου όταν οι αξίες του εφαρμόζονται καθημερινά στην κοινωνία αλλά και από αυτούς που ρητορικά τον καταγγέλουμε; Αναδεικνύονται οι πραγματικές αιτίες του πολέμου όταν δεν μιλάμε για τον ατέρμονο καθημερινό πόλεμο σε όλα τα κοινωνικά επίπεδα για την κυριαρχία και την εκμετάλλευση; Γιατί δεν αρκούν οι φωνές κατά του πολέμου -τα ποτάμια λαού όπως θλιβερά αποκαλούν τις διαδηλώσεις οι αυλοκόλακες δημοσιογράφοι- για να τον αποτρέψουν; Γιατί μετά τις «μεγαλειώδεις διαδηλώσεις για τους βομβαρδισμούς στη Σερβία» ο κόσμος ψήφισε αυτούς που συναίνεσαν στην δολοφονία αμάχων; Γιατί ο κόσμος συναινεί στο σχέδιο ειρήνευσης στη Μέση Ανατολή, γιατί ο κόσμος συναινεί στη λύση Ανάν όταν έχουν εφαρμοστεί σχέδια ξεριζωμού και γενοκτονίας λαών στην Παλαιστίνη αγριότερα και ηπιότερα στην Κύπρο; Έχει τόσο ισχυρά επιχειρήματα η παγκόσμια ελίτ ή είναι τα επιχειρήματά μας τόσο ανίσχυρα για να αποτρέπουν τον πόλεμο αλλά και μια κοινωνία δικαιοσύνης ισότητας και αλληλεγγύης;

Υπάρχουν σοβαροί λόγοι για να κάνεις αντιπολεμική πορεία στην παραλία της Αίγινας για να σε ακούσουν τα ψάρια, όταν φημολογείται ότι στη βάση του Ναυτικού στον Τούρλο της Βαγίας υπάρχει παρατηρητήριο του ΝΑΤΟ; Υπάρχουν σοβαροί λόγοι αντίθεσης στον πόλεμο όταν ένας πόλεμος για την επιβίωση έχει σαρώσει το νησί είτε για θέσεις εργασίας, είτε για το μονοπώλιο των θαλάσσιων συγκοινωνιών, είτε για την επιβίωση του επαγγελματία, είτε για την κυριαρχία μιας πολιτικής όπως αυτήν τη ζήσαμε προεκλογικά; Τα ερωτήματα αφορούν όλους μας. Το θέμα είναι πώς απαντούμε σ' αυτά.

Αντιπολεμική εκδήλωση με τον Μιχιάρ Εκτάμι

Συμπεράσματα

Καλωσορίζουμε τον Μιχιάρ Εκτάμι από την Ένωση Εργαζομένων Παλαιστινίων Ελλάδας ο οποίος θα δώσει φως σε ερωτήματα που έχουμε για τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στους βομβαρδισμούς στο Ιράκ, τη συστηματική βία και κατοχή των παλαιστινιακών εδαφών αλλά και το ειρηνευτικό σχέδιο Ανάν για την Κύπρο: Η επιβολή της Νέας τάξης στη ΝΑ Μεσόγειο και η ηγεμονία της βίας με την απώλεια κάθε διπλωματικού τρόπου εξεύρεσης λύσης.

Η αμερικανική και ευρωπαϊκή ηγετική ομάδα εκπροσωπώντας συμφέροντα οικονομικά και πολιτικά, κάνοντας τα στραβά μάτια στην καταπάτηση δεκάδων αποφάσεις του ΟΗΕ για την απόσυρση των κατοχικών στρατευμάτων και επιστροφή των προσφύγων τόσο για την Κύπρο όσο και για την Παλαιστίνη (υπενθυμίζουμε την εισβολή του 1974 όπως και για την Παλαιστίνη τον πρώτο ξεριζωμό του 1948 και τον δεύτερο μετά τον πόλεμο των έξι ημερών) καλεί τις ηγετικές ομάδες των αδυνάτων στην αποδοχή του τετελεσμένου και στη νομιμοποίηση της κτηνώδους στρατιωτικής βίας που εξαπολύθηκε με έγκριση τους στο παρελθόν τόσο από την τουρκική ηγεσία όσο και από την ισραηλινή. Η αμερικανική και ευρωπαϊκή ηγετική ομάδα στην πραγματικότητα προστατεύοντας τα συμφέροντα των δυο αυτών μικρών τοπικών υπερδυνάμεων μπορεί να προωθεί στόχους που έχουν να κάνουν α)με την καταστολή ενοχλητικών κινημάτων ενάντια στην οικονομική πολιτική τάξη πραγμάτων β)με τη δημιουργία εθνοκαθαρμένων κρατιδίων που θα επιτρέπουν στην οικονομία της αγοράς να λειτουργεί ανενόχλητα ώστε να συσσωρεύεται πλούτος και πολιτική δύναμη στην άρχουσα τάξη. Ο στόχος είναι παρόμοιος και στο Ιράκ. Δηλαδή πλούτος και πολιτική δύναμη. Οι διαφορές που προέκυψαν στη συνέχεια μετά τον πρώτο πόλεμο του Κόλπου, δεν είναι παρά αυτές για τη μοιρασιά της πετρελαιόπιτας εφόσον διακυβεύονται συμφέροντα που ήδη έχουν τόσο η Γαλλική και η Ρωσική, όσο και η Γερμανική ηγετική ομάδα. Η απειλή ακύρωσης των ήδη συμβολαίων με ρωσικές και ευρωπαϊκές εταιρίες μέσω της επικείμενης κατάργησης των εθνικοποιήσεων των πετρελαιοπηγών, μετά την επικράτηση των αμερικανοβρετανικών δυνάμεων έχει δημιουργήσει αυτούς τους κλυδωνισμούς τόσο στο ΝΑΤΟ όσο και στην ΕΕ. Δεν είναι τυχαίο ότι δεν διαφωνούν πουθενά παρά μόνο στον τρόπο επέμβασης στο Ιράκ. Ο καυγάς όμως γίνεται για το πλιάτσικο στο πτώμα του Ιράκ κι αυτό φάνηκε στην τελευταία συνδιάσκεψη της ΕΕ, που αποφασίστηκε σύσσωμη η ΕΕ, να βοηθήσει στο έργο ανοικοδόμησης του Ιράκ, αφού ο πόλεμος είναι αναπόφευκτος. Και μέσα σ' αυτό και το ελληνικό κράτος του οποίου η συμπεριφορά θυμίζει την παλιά παροιμία «και στο ληστή ψωμί και στο απόσπασμα χαμπέρι» δίνοντας μεν το πράσινο φως για ειρηνιστικές διαδηλώσεις στα πλαίσια της ευπρέπειας, παρέχοντας δε, όλες τις διευκολύνσεις για την εισβολή στο Ιράκ εποφθαλμιά ως κόρακας να φάει κάτι από το πτώμα. Και βέβαια να συγκρατήσουν με τα δόντια, τους απελπισμένους Ιρακινούς και Κούρδους σε αντίσκηνα, ώστε να μην περάσουν τα παράλια της Ευρώπης γιατί έτσι κι αλλιώς τους περιμένει ο πάτος του Αιγαίου ή τα ναρκοπέδια του Έβρου.

Ας μη μας μιλούν Αμερικάνοι και Ευρωπαίοι, λοιπόν για τα χημικά αέρια είναι οι πρώτοι που τα παρήγαν, είναι οι πρώτοι που τα χρησιμοποίησαν. Στα 1921 ο Τσώρτσιλ, τότε υπουργός αποικιών όταν το Ιράκ ήταν αποικία έγραφε «υποστηρίζω θερμά τη χρήση δηλητηριωδών αερίων σε απολίτιστες φυλές» και παρακάτω: «τα αέρια που χρησιμοποιήθηκαν κατά των Ιρακινών ανταρτών είχαν εξαιρετικά ηθικά αποτελέσματα». Ας μην μας μιλούν διάφοροι ειρηνιστές για τις ίσες αποστάσεις μεταξύ Σαντάμ και Μπούς γιατί έχουμε να κάνουμε μετά την επιβολή του Ναζισμού με ένα ανάλογο φαινόμενο για τη βίαιη επιβολή μια τάξης που θα χτυπά ότι δεν συμμορφώνεται μ' αυτήν. Ούτε να μας μιλούν συνέχεια για τα αδικοχαμένα παιδάκια χωρίς να αναφέρονται στις αιτίες του πολέμου που είναι η συγκέντρωση οικονομικής και πολιτικής εξουσίας στα χέρια της ηγεσίας των ΗΠΑ ΕΕ και κάθε που προκύπτουν εμπόδια στην επέκτασή της ανακαλύπτονται εχθροί (μελλοντικά το Ιράν και η Β. Κορέα).

Πιστεύοντας σε μια κοινωνία ισότητας, αλληλεγγύης και κοινωνικής δικαιοσύνης, πρέπει να αναζητήσουμε τα αίτια αυτού αλλά και όλων των πολέμων στον τρόπο με τον οποίο παίρνουμε τις αποφάσεις για την κοινωνία.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΙΛΙΑ,
ΤΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

– Η νέα τάξη πραγμάτων επικαλούμενη από τον πατέρα Μπους στα 1990 πριν την πρώτη επέμβαση στο Ιράκ, είναι στην πραγματι-

ΑΝΤΙΠΟΛΕΜΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ
ομιλία-συζήτηση

«Η ΝΕΑ ΤΑΞΗ: Κύπρος, Παλαιστίνη, Ιράκ»

με τον Μιχιάρ Εκτάμι

εκπρόσωπο της Ένωσης Παλαιστινίων Εργαζομένων Ελλάδος

Κυριακή 23 Μαρτίου, 11:00 το πρωί, σε αίθουσα του 2ου Δημοτικού Σχολείου Αίγινας

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΑΙΓΙΝΑΣ

κότητα η κατάργηση της μέχρι τότε διεθνούς νομιμότητας προς την εξεύρεση μιας άλλης με αποκλειστική ηγεμονική δύναμη τις ΗΠΑ οι οποίες θα έχουν και το μονοπώλιο της βίας. Η φράση βέβαια έλκει την πατρότητά της από τον Γκέμπελς, υπουργό προπαγάνδας του Γ΄ Ράιχ που καταπάτησε το τότε διεθνές δίκαιο της Κοινωνίας των Εθνών.

– Η ουραγός ΕΕ, είναι η δύναμη που ευλογεί επί της ουσίας τον πόλεμο (παρέχοντας όλες τις δυνατές διευκολύνσεις αν όχι άρση εμποδίων) αποστασιοποιημένη όμως από αυτόν για λόγους καθαρά οικονομικούς γεωπολιτικούς που έχουν να κάνουν με την τύχη των πετρελαίων και την επικυριαρχία τους στην περιοχή. Επίσης είναι η δύναμη που επιδιώκει να συμμετέχει στην ανοικοδόμηση του Ιράκ την επόμενη φάση από τον Πόλεμο.

– Οι διαφαινόμενες λύσεις σε Παλαιστίνη και Κύπρο μέσα στην παραπάνω λογική εξυπηρετούν με κράτη-μαριονέτες την σταθεροποίηση της νέας τάξης αλλά και την οριοθέτηση της δράσης των υφισταμένων κρατών-χωροφυλάκων δηλ. της Τουρκίας και του Ισραήλ.

– Βασικό για την νέα τάξη πραγμάτων είναι το σταμάτημα της Παλαιστινιακής εξέγερσης και η προστασία του Ισραήλ, η αποδοχή από τους Άραβες του «προσωρινού κράτους» που μελετάται και της αποδοχής του τετελεσμένου ξεριζωμού (5.000.000 πρόσφυγες). Το ίδιο και στην Κύπρο με την αποδοχή του τετελεσμένου των 200.000 προσφύγων από τη Βόρεια Κύπρο, και η διάσπαση των δυο κοινοτήτων.

– Οι ισλαμικές δυνάμεις αναπτύχθηκαν και κάλυψαν το κενό της υποχώρησης των αριστερών κινημάτων στη Μέση Ανατολή μετά την πτώση του Σοσιαλιστικού καθεστώτος.

– Οι λαοί της Παλαιστίνης, της Κύπρου και του Ιράκ θα πληρώσουν την κρίση του συστήματος κυριαρχίας.

– Ο πόλεμος στο Ιράκ και η πιθανή νικηφόρα κατάληξη προς όφελος των ΗΠΑ θα συμβάλλει στην πολιτική σταθερότητα για την επόμενη επέκταση της προς το Ιράν και τη Βόρεια Κορέα. Το σχέδιο είναι να ξαναμοιράσουν την περιοχή στη Μέση Ανατολή όπως και η δημιουργία Κουρδικού κράτους ως πυρήνας αποσταθεροποίησης της περιοχής. Επίσης επιζητούν ένα κλειστό κράτος του Ισραήλ χωρίς τους Παλαιστίνιους. Είναι η εφαρμογή της νέας τάξης πραγμάτων στη Μέση ανατολή δηλ. η αποδοχή του τετελεσμένου. Η σταθεροποίησή της θα της δώσει και το πράσινο φως για την Β. Κορέα και την Κίνα.

– Ένας αντίπαλος πόλος προετοιμάζει την παρουσία του, αυτός του Γαλλο-Γερμανικού άξονα και ο οποίος θα συμβάλλει στο ολοένα και μεγαλύτερο ματοκύλισμα σ' όλον τον κόσμο. Το ενδεχόμενο της δημιουργίας στρατού θα επηρεάσει σαφώς και τις συγκρούσεις που θα 'ρθουν.

– Η εισβολή στο Κουβέιτ το 1990 ήταν η αφορμή για να δοθεί το πράσινο φως στη Δύση και ιδιαίτερα στις ΗΠΑ να καθιερώσουν ένα κόσμο της μονοκυριαρχίας, μετά την πτώση των καθεστώτων της Ανατολικής Ευρώπης. Η κατασκευή του εχθρού συνεχίζεται από τότε μέχρι και σήμερα (Αφγανιστάν, Ιράκ)

– Υπάρχει ένα ρεύμα επαναπολιτικοποίησης του κόσμου μ' αφορμή τον πόλεμο, το οποίο παγκοσμιοποιείται. Οι διαδηλώσεις είναι το μέτρο ανάπτυξης της συνείδησης. Μέσα από τα σπλάχνα του συστήματος δημιουργούνται αντιδράσεις και διαφαίνονται ρήγματα. Η αλληλεγγύη είναι το όπλο που έχουν οι λαοί.

– Η Αμερική μοιάζει με την αρχαία Ρώμη. Εισάγει περισσότερα απ' ότι εξάγει, δεύτερον έχει κατακλυστεί από μετανάστες και τρίτο σφύζουν οι ιδεολογίες που απαρνούνται το σύστημα. Παρομοίως δεν υπάρχει όπως και με την περίπτωση της Ρώμης «αντίπαλον δέος».

– Η Τουρκία πιέζει αυτόν τον καιρό προκειμένου να μη δημιουργηθεί κουρδικό κράτος. Βλέπει το μέλλον με την Ευρώπη κι όχι με την Αμερική η οποία την θυσιάζει προκειμένου να υπάρχει αποσταθεροποιητικός πυρήνας για το Ιράν και τη Συρία.

– Υπάρχει μεγάλη πλύση εγκεφάλου από τα ΜΜΕ. Όμως τα καθημερινά προβλήματα που θα προκύψουν από τις οικονομικές κοινωνικές αλλαγές στο άμεσο μέλλον θα κρίνουν και την κατάσταση σε όλα τα ζητήματα.

– Δεν υπάρχει καμιά απόλυτη βεβαιότητα που ερμηνεύει τα τεκταινόμενα. ■

Κουκλοθέατρο στην Αίγινα

Συνέντευξη με το Βασίλη Βασιλάκη

– Στην Αίγινα είσαι γνωστός τόσο για τις παραστάσεις μαριονέτας σε σχολεία, σε ανοιχτούς χώρους, για την οργάνωση σεμιναρίων για την τέχνη της μαριονέτας αλλά και για την οργάνωση ομάδας κουκλοθέατρου, η οποία πρόσφατα (Δεκέμβρης 2002) ανέβασε την παράσταση «Γραφιάσκο» με θέμα τον άνθρωπο αλλά και την αντιμετώπισή του από τον απρόσωπο μηχανισμό του κράτους. Χρησιμοποιώντας το σλόγκαν «σημαδεύουμε την καθημερινότητα του πολίτη» και μετατρέποντας το σε κυριολεξία κυνηγού θηράματος, δόθηκε το στίγμα ενός κουκλοθέατρου που δεν «διασκεδάζει» απλά τον θεατή, αλλά του θέτει ζητήματα για την καθημερινότητά του, βγάζοντας γέλιο βέβαια -για να μην το ξεχάσουμε κι αυτό. Το ερώτημα είναι: ποιος είναι ο στόχος σου στην παρουσίαση μιας παράστασης που δεν βασίζεται σε μια επιφανειακή προσέγγιση των πραγμάτων;

– Ποιος είναι ο στόχος: κατ' αρχήν το βασικότερο απ' όλα είναι η αρτιότητα της παράστασης. Δηλαδή όσο πιο πολύ δουλέψω για μια παράσταση όσο πιο πολύ ασχοληθώ με μια παράσταση, τόσο καλύτερο αποτέλεσμα θα βγει. Για μένα αυτός είναι ο βασικότερος στόχος. Πέρα από οποιαδήποτε εντός εισαγωγικών μηνύματα που μπορεί να έχει το κάθε έργο του κάθε συγγραφέα, ο βασικότερος στόχος είναι η αρτιότητα της παράστασης. Τι θέλω να πω μ' αυτό: Μπορείς να πάρεις ένα έργο του Σαίξπηρ, ένα έργο του Μπρεχτ -χρησιμοποιώ μεγάλα ονόματα της θεατρικής γραφής- και να μην καταλάβει κανείς τίποτε. Να μη βγει ούτε το νόημα ούτε οι χαρακτήρες, ούτε η εποχή...Και να πάρεις έναν άσημο συγγραφέα αλλά να το δουλέψεις με τέτοιο τρόπο που να αναδειχθούν πράγματα που ούτε καν ο ίδιος ο συγγραφέας δεν τα έχει. Γι αυτό στόχος είναι η αρτιότητα της παράστασης. Όσο πιο καλοδουλεμένη είναι μια παράσταση, τόσο πιο κοντά είναι στο στόχο των ανθρώπων που την αποτελούν, ξεκινώντας από τον συγγραφέα μέχρι τον Κυρ-Γιώργο ή την Κυρα-Μαρία που σκουπίζει το θέατρο. Όλο το σύνολο βελτιώνεται.

– Αν η τέχνη είναι η υπέρβαση της καθημερινότητας, όταν αυτή είναι διανθισμένη με μια μονότονη και άχρωμη δραστηριότητα, στην εργασία, στο σχολείο, στη γειτονιά, στο σπίτι, τότε τι σημασία θα είχε για τη ζωή μας σε περίπτωση που η τέχνη γίνει καθημερινότητα;

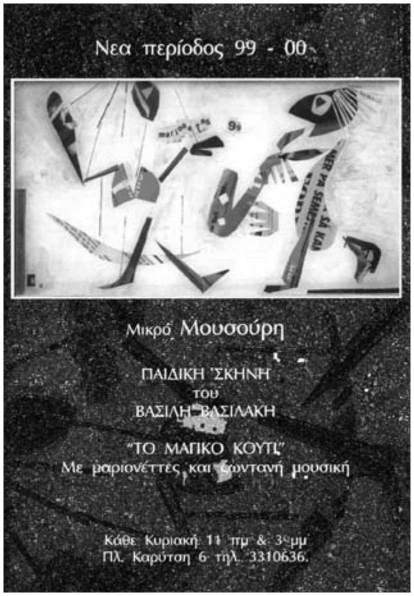

– Κατ' αρχήν δεν ξέρω αν η τέχνη μπορεί να καθοριστεί στη λέξη υπέρβαση. Πιστεύω ότι η ίδια η καθημερινότητα πρέπει να γίνει τέχνη. Για μένα καθημερινότητα δεν είναι αυτό που έχουμε συνηθίσει να βλέπουμε. Η τέχνη είναι μέρος της καθημερινότητας, μέρος της πραγματικότητας, κομμάτι της. Όπως είναι η επιστήμη, όπως είναι χιλιάδες άλλα πράγματα. Δε βρίσκω ότι χρειαζόμαστε την υπέρβαση της τέχνης. Χρειαζόμαστε την καθημερινότητα. Η καθημερινότητα είναι που έχει τη μαγεία και την ομορφιά, απλώς είναι καλυμμένη με την "άλλη" καθημερινότητα που εννοείς μάλλον. Και για αυτό πιστεύω ότι οι άνθρωποι που κάνουν μια τέτοια δουλειά, γιατί υπάρχουν και αυτοί που κάνουν μια οποιαδήποτε δουλειά αλλά σκέφτονται μ' αυτόν τον τρόπο, απλώς δεν εκφράζονται μ' αυτόν τον τρόπο. Ένας άνθρωπος που δουλεύει σ' ένα σούπερ-μάρκετ ή σ' ένα γραφείο ή ένας δημόσιος υπάλληλος δε σημαίνει ότι δεν μπορεί να σκέφτεται μ' αυτόν τον τρόπο. Μπορεί να βλέπει τη ζωή με τα δικά του μάτια απλώς δεν εκφράζεται μ' αυτόν τον τρόπο. Γιατί η τύχη του τον έφερε να κάνει μια άλλη δουλειά. Δεν έχει αυτήν

την ικανότητα αλλά αυτό Δε σημαίνει ότι δεν μπορεί να σκέφτεται ή να βλέπει έτσι. Πολύ συχνά βλέπουμε ανθρώπους που είναι βιβλιοθηκάριοι, δουλεύουν σε σούπερ-μάρκετ ή κάνουν άλλες δουλειές, βλέπεις ότι με κάποιον τρόπο εκδηλώνουν τη διαφορετική τους ματιά απέναντι σ' αυτό που λέμε καθημερινότητα. Και σ' αυτήν την ερώτησή σου, νομίζω ότι είναι πολύ σημαντικό να έχει ο καθένας την προσωπική του ματιά κι ας την εκδηλώνει όπως θέλει.

– Το παιδί ως έννοια και ως ύπαρξη παίζει σημαντικό ρόλο στις καλλιτεχνικές προσπάθειές σου. Μιλάς στα παιδιά ως παιδί, παίζεις στα παιδιά, απευθύνεσαι σε παιδιά γνωρίζοντας προφανώς πως πέρα από το επιφανειακό επικάλυμμα που προσπαθεί ο κυρίαρχος λόγος να τους προσδώσει αποτελούν το ανατρεπτικό στοιχείο της κοινωνικής ζωής. Τι είναι αυτό που σε κάνει να «διαπραγματεύεσαι» κυρίως με τα παιδιά την τέχνη σου;

– Δεν το έχω σαν στόχο αυτό. Όταν κάνω πρόβα ας πούμε, καλή ώρα όπως πριν έρθεις... ο στόχος μου δεν είναι να απευθυνθώ σε παιδιά. Παίρνω πολλά από αυτά όμως. Κάνω και μια συγκεκριμένη παράσταση μέσα στη χρονιά η οποία απευθύνεται σε πολύ μικρά παιδιά, παραστάσεις για το νηπιαγωγείο. Εκεί θα αναγκαστώ κάπως να περιορίσω το λεξιλόγιο που ακόμα δεν είναι έτοιμο για το παιδικό αυτί, αλλά κατά τ' άλλα (το παιδί) θα το αντιμετωπίσω με την ίδια ειλικρίνεια, με την ίδια καθαρότητα και με την ίδια θεατρική δράση για να κεντρίσω το ενδιαφέρον του. Δεν θα πάω να κάνω μια «παραστασούλα για τα παιδάκια που δεν καταλαβαίνουνε». Για μένα δεν ισχύει αυτό. Τα παιδιά καταλαβαίνουν μέχρι εκεί που μπορούν να καταλάβουν λόγω της ηλικίας τους αλλά σε καμιά περίπτωση δεν θα πάω να κάνω μια «παραστασούλα για τα παιδάκια». Αυτό το βρίσκω εξωφρενικό και άθλιο. «Διαπραγματεύομαι» με τα παιδιά, συζητάω με τα παιδιά, έχω επαφή με τα παιδιά. Από κει και πέρα ένα μέρος της δουλειάς μου αντλείται από κει αλλά ένα άλλο μέρος αντλείται από άλλα ερεθίσματα κι από άλλες σκέψεις.

– Έχεις περάσει από πολλά σχολεία φαντάζομαι...

– Εκατοντάδες. Τα τελευταία εφτά χρόνια κάνω περίπου εκατό παραστάσεις το χρόνο.

– «Μυρίζεσαι» λοιπόν την κατάσταση για το πώς «τα περνάει» σημερινό παιδί. Οι επιστήμονες, οι ερευνητές, οι κοινωνιολόγοι, οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς ακόμα, μιλούν για ένα παιδί που δεν παίζει, δεν χαίρεται, δεν συνεργάζεται. Ισχύει κάτι τέτοιο ή αποτελεί μια ουδέτερη διαπίστωση ανθρώπων που απλώς παρατηρούν, καταγράφουν και εξάγουν συμπεράσματα χωρίς ενεργά να επικοινωνούν με το παιδί - μη βλέποντας δηλαδή το παιδί ως έναν πρωταγωνιστή της ζωής; Τι έχεις δει εσύ εν τέλει από τη δουλειά σου με τα παιδιά;

– Κοίταξε. Εγώ θα προτιμούσα αν υπάρχει κάποιο «πρόβλημα» με τα παιδιά να κοιτάξουμε πρώτα τους γονείς...

– ...ή τους δασκάλους...

– ή τους δασκάλους (γέλια). Εγώ θυμάμαι ακόμα πράγματα από το δημοτικό που μου στοιχίσανε και στο γυμνάσιο βέβαια. Θυμάμαι συμπεριφορά, ξύλο, χαστούκι από τη δασκάλα μου και από το Λυκειάρχη που μου έχουνε γραφτεί. Ένα παιδί αν θα μεγαλώσει σε μια γενικά υγιή οικογένεια δεν θα έχει προβλήματα. Αυτά δημιουργούνται καθόσον διαμορφώνεται από το περιβάλλον του. Από κει αντλούμε κι από κει διαμορφωνόμαστε.

– Έχουμε να κάνουμε με ένα παιδί που είναι «φορτωμένο» με πολλές ευθύνες με αποτέλεσμα να μην παίζει και να χάνει σημαντικό μέρος της ελευθερίας του. Αυτό φαίνεται κατά την επαφή σου με τα παιδιά;

– Επειδή συνήθως δουλεύω με παιδιά του νηπιαγωγείου, τα προλαβαίνω στην καλύτερή τους στιγμή (γέλια). Φαντάζομαι κι από ότι ακούω ότι το φόρτωμα αρχίζει από το Δημοτικό. Δουλεύω βέβαια και με παιδιά του Δημοτικού. Εκεί το παιδί χαλαρώνει, συμμετέχει, εκδηλώνεται. Οπότε εγώ πιάνω και του βγάζω προς τα έξω την καλή του πλευρά. Και ο στόχος είναι να χαλαρώσει, να συζητήσουμε, να κουβεντιάσουμε κάτι που του αρέσει ή δεν του αρέσει, που το τρομάζει, που το φοβίζει.

– Κουβεντιάζεις μετά το τέλος της παράστασης με τα παιδιά;

– Συνήθως μετά την παράσταση... πάντα το κάνω. Βάζω τα ίδια τα παιδιά είτε να χρησιμοποιούν τις κούκλες και να φτιάχνουνε τα ίδια μια μικρή δική τους ιστορία, ή κάποια θέλουν να επαναλάβουν αυτό που είδανε. Οπότε από κει μέσα εγώ αντλώ και έναν άλο τρόπο θεατρικότητας σ' ότι αφορά τη δουλειά τη δική μου. Ένα άλλο επίπεδο, έναν άλλο τρόπο αντιμετώπισης. Αυτό δεν το κάνω με πονηριά, είναι κάτι που μου αρέσει, να βλέπω πώς κάνει ένας πιτσιρικάς το Λύκο... πώς εκδηλώνεται αυτός, πώς εκδηλώνομαι εγώ. Τσεκάρω μετά, να δω τις διαφορές...μαθαίνω από τα παιδιά, ειδικά όταν θέλω να φτιάξω τη μικρή παράσταση για τα νηπιαγω-

γεία. Βγάζω λοιπόν την καλή του πλευρά, το χαλάρωμά τους. Έχω και διάλογο με τα παιδιά.

– ...και κατά τη διάρκεια της παράστασης;

– Συνέχεια, Δε σταματάμε. Πολλές φορές παρακολουθούνε χωρίς να μιλάνε καθόλου. Συγκεντρώνονται, βλέπεις την απορία «γιατί γίνεται αυτό». Τώρα στην καινούρια παράσταση («Ο Λύκος και το Αύριο») ενώ ο Λύκος είναι μαζί τους και παίζει και προσπαθεί να έρθει σε επαφή με τη μικρή Μαγδαληνή, ξαφνικά μπαίνει μέσα το σπίτι της και την τρώει. Κι αυτό είναι κάτι αναπάντεχο. Δεν τον δείχνω κακό, παίζει με τη μικρή Μαγδαληνή, προσπαθεί για τούτο, προσπαθεί για τ' άλλο, να γίνει καλύτερος και μόλις φτάσεις στο καίριο σημείο την τρώει. Και βλέπω τα ματάκια τους και αναρωτιούνται «Γιατί». Και για μένα αυτό είναι το ζητούμενο.

– Ποιος είναι ο τρόπος με τον οποίο δουλεύεις σε μια ομάδα ας πούμε κουκλοθέατρου, όπως π.χ. αυτή που ανέβασε το «Γραφιάσκο»;

– Σε σχέση με τους συνεργάτες; Απ' ότι κατάλαβα από τις αντιδράσεις των συνεργατών μου, ο τρόπος που δουλεύω είναι μάλλον απαράδεκτος. Και τους καταλαβαίνω γιατί έχουν δίκιο. Διότι εγώ λειτουργώ διαφορετικά σε σχέση με τη δουλειά. Ένας άνθρωπος που θα πλαισιώσει μια παράσταση έτσι γιατί τον ενδιαφέρει να γνωρίσει αυτό το είδος έχει μια πιο χαλαρή διάθεση, έχει μια πιο άνετη σχέση με το αντικείμενο. Για μένα είναι άγχος, πίεση, ψάξιμο είναι η δουλειά μου. Έχω μια σχέση με το θέατρο 25 χρόνια. Αυτό το πράγμα με φέρνει σε μια άλλη διαδικασία απ' ότι φέρνει έναν άνθρωπο που έχει μια πιο χαλαρή σχέση. Και εκεί άλλες φορές μπορεί «να τη βρεις» με τον άλλον, άλλες φορές μπορεί όχι και να υπάρχουν συγκρούσεις. Αλλά αυτό είναι φυσικό. Το πιο σημαντικό και για να πετύχει μια συνεργασία είναι να έχεις το ίδιο κίνητρο. Για να είναι δημιουργικό πρέπει να έχουν όλοι την ίδια διάθεση στο να ψάξουν να βρουν τρόπους έκφρασης, σχέσεων, μορφών...

– Οπότε δεν έχει να κάνει με το μέγεθος της εμπειρίας. Το λέω αυτό ώστε να μην λειτουργεί η εμπειρία αποτρεπτικά για τη δημιουργία ενός πυρήνα θεάτρου κούκλας...

– Ένας άνθρωπος που δεν έχει την εμπειρία που έχω εγώ στο θέατρο αλλά έχει τη διάθεση «θα παντρευτούμε». Γιατί εγώ θα του μιλήσω από την εμπειρία μου κι αυτός μέσα από την αθωότητά του. Το ουσιώδες είναι ότι έχουμε κι οι δυο την ίδια διάθεση.

– Μόνο αυτό ίσως δημιουργήσει και μια μαγιά εδώ στην Αίγινα, ας πούμε...

– Αν ο άλλος δεν έχει την εμπειρία και δεν έχει τη διάθεση και λειτουργεί ανασταλτικά δεν μπορεί να πετύχει η μαγιά και να κολλήσουνε αυτά τα στοιχεία. Όταν δεν ξέρω πρέπει να έχω τη λαχτάρα να μάθω

– Προφανώς χρειάζεται μια συνέπεια στο χρόνο, στις πρόβες...

– Διάθεση, διάθεση, κέφι ας πούμε. Δηλαδή, τι θα κάνουμε σήμερα...θα κάνουμε αυτή τη σκηνή...για να δοκιμάσουμε...μας κολλάει; όχι...να δοκιμάσουμε αυτό; να παίξω αυτό στη μουσική; μήπως αυτό το βήμα; α! όχι...να γίνει έτσι...και πάλι από την αρχή... και άντε... θέλει αυτό...συνέχεια...Εγώ έτσι έμαθα να δουλεύω, μπήκα σε μια τέτοια σχολή και είχα ένα τέτοιο δάσκαλο και μ' αυτό τον τρόπο έμαθα να δουλεύω.

– Το όνομα του δάσκαλου;

– Κάρολος Κουν...μπήκα σ' ένα τέτοιο θέατρο και σε μια τέτοια καλή στιγμή και έτσι είδα τους ανθρώπους να δουλεύουν. 5-6-7 ώρες το πρωί, 4 ώρες το απόγευμα. Δουλειά και ταυτόχρονα και σχολή. Και να μάθεις και κομμάτια στη σχολή και θεωρία και λογοτεχνία και ιστορία θεάτρου και το βράδυ πάλι θέατρο και κουβαλήματα...έτσι έχω μάθει να δουλεύω. Δεν μπορώ να δουλέψω αλλιώς...

– Μπορεί γίνει κάθε άνθρωπος καθημερινός καλλιτέχνης; Υπάρχει έτσι κι αλλιώς μια σοβαρή διάκριση στις τέχνες. Ένας ψαράς ας πούμε δεν είναι καλλιτέχνης γιατί απλά ψαρεύει ενώ όλη η κοινωνία διατείνεται ότι η τέχνη του είναι το ψάρεμα. Ένας σοβατζής το ίδιο. Υπάρχουν καλές και κακές τέχνες αν πάρουμε κατά γράμμα τη λέξη καλλιτεχνία;

– Νομίζω ότι το απάντησα λίγο ως πολύ. Όλοι έχουμε μια τέτοια ματιά, ένα εσωτερικό μάτι που βλέπουμε τα πράγματα. Απλώς άλλοι άνθρωποι το εκδηλώνουν, άλλοι δεν το εκδηλώνουν κι άλλοι το εκδηλώνουν πολύ περισσότερο.

– Παίζει μεγάλο ρόλο η οικογένεια και το σχολείο. Πολλές φορές σε «κόβουν» από την εκδήλωση αυτής της «εσωτερικής ματιάς».

– ...και η τύχη. Το συνάντησα αυτό όχι σε μικρή ηλικία. Το συνάντησα στην ηλικία των 28 χρονών. Έχοντας μια δεκαετία στο

θέατρο το παράτησα και μπήκα στη ζωγραφική. Και μπήκα σοβαρά. 6 ώρες σχέδιο την ημέρα, να μάθω να ζωγραφίζω, ενώ δεν είχα έρθει ποτέ σε επαφή. Ταυτόχρονα έκανα και μουσική, άλλες 2-3 ώρες. Παράτησα το θέατρο και άφησα μια καριέρα σχεδόν στρωμένη. Δούλευα στην τηλεόραση, ήμουν γνωστός, τουλάχιστον στον κύκλο μου, θέατρο...ήμουν πολύ μέσα στη δουλειά. Και ξαφνικά θέλω να γνωρίσω κάτι άλλο...ζωγραφική. και μπήκα σε μια τέτοια διαδικασία, άρχισα να δουλεύω στις οικοδομές, μπογιατζής και μετά το μεσημέρι, σχέδιο και μουσική. Και βέβαια όταν το έμαθαν αυτό οι δικοί μου τρελάθηκαν. Η μάνα μου η φουκαριάρα μου έλεγε: «εντάξει δεν έγινες υπάλληλος στην τράπεζα, μπήκες στο θέατρο, είπαμε άντε κάνουμε μια υποχώρηση, σε είδαμε στην τηλεόραση, (γέλια), σε είδαμε στο θέατρο, ήρθαμε, ηρεμήσαμε, βρήκες το δρόμο σου. Ξαφνικά μας λες παρατάω το θέατρο, ξεκινάω τη ζωγραφική;» Είχα έρθει εδώ στην Αίγινα και έμενα στο παλιό εργαστήρι του Ντέιβιντ David Kennedy) και ξαφνικά φτού! Κι απ' την αρχή. Τα γκρεμίζει όλα και αρχινάς φτου κι απ' την αρχή. Και παρ' όλα αυτά όμως μετά από τέσσερα χρόνια εντατικής προσπάθειας και δουλειάς, κατάφερα να βλέπω φως, να βλέπω όγκους, να βλέπω σχήματα, να μπορώ να ζωγραφίζω, να μπορώ να σχεδιάζω. Κάτι που με έχει βοηθήσει σε πολλά πράγματα τουλάχιστον: στο πώς θα φτιάξω το φωτισμό, στο πως θα στήσω τις κούκλες,, πώς θα φτιάξω τα σκηνικά, το πώς θα συνδυάσω τα χρώματα. Κι αυτό ήταν μεγάλη βοήθεια. Τότε δεν ήξερα τι θα μου προκύψει. Τότε ήμουνα απλώς μαθητευόμενος μάγος. Αλλά η δουλειά δεν πάει ποτέ χαμένη...Πώς φτάσαμε όμως σ' αυτό (που συζητάμε;)...

– Πώς «τη βγάζει» –οικονομικά εννοώ– ένας καλλιτέχνης σαν κι εσένα σήμερα. Μπορεί να φέρει κοντά το ζήτημα της επιβίωσης με τη δυνατότητά του να κάνει αυτό που πραγματικά ονειρεύεται;

– Α...δεν τη βγάζει (γέλιο) ...Εντάξει μωρέ. Όπως όλοι οι άνθρωποι κι εμείς αντιμετωπίζουμε τις δυσκολίες μας. Μην ξεχνάμε ότι πολλοί άνθρωποι αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα. Δεν παραπονιέμαι, με την έννοια ότι δεν πεινάμε, δεν υποφέρουμε, έχουμε τα βασικά, περνάμε καλά και το κυριότερο απ' όλα είναι ότι είμαστε συνέχεια πάνω στη δουλειά μας. καμιά φορά κάνω και καμιά άλλη δουλειά το καλοκαίρι

– Όπως;

– Πρόπερσι στο Μαυρακάκη είχα δουλέψει παρκαδόρος, κάποια άλλη στιγμή σαν μπογιατζής που ήμασταν στριμωγμένοι οικονομικά, σερβιτόρος, αλλά δεν με στενοχωρεί αυτό. Αλλά οφείλω να ομολογήσω ότι τα οικονομικά μου πάνε λίγο καλύτερα...Πέρσι ας πούμε δεν δούλεψα πουθενά, πήγα ταξίδι στη Σουηδία, είχα και αυτή την πολυτέλεια. Δεν έχω παράπονο.

– Πολλοί συνάδελφοί σου -δεν μιλάω για το κουκλοθέατρο μόνο, αλλά γενικά για όλα τα εκφραστικά μέσα: μουσική, χορός, θέατρο, κινηματογράφος, ποίηση, λογοτεχνία κλπ) έχουν επιδοθεί στο κυνηγητό των χορηγιών από ιδιώτες αλλά και από κρατικούς παράγοντες ενταγμένους στην «Ολυμπιάδα 2004». Θα ανέβαζες ένα έργο κουκλοθέατρου για την «Ολυμπιάδα 2004» ας πούμε, αν ήσουν ενάντια σ' όλο αυτό το «στημένο σκηνικό»; Εν τέλει θα μπορούσες να ανεβάσεις ένα κατά παραγγελία έργο κουκλοθέατρου με του οποίου το θέμα είσαι αντίθετος;

– Ε...είναι μια πολυεθνική επιχείρηση κραυγαλέα, εμπορική. Ευτυχώς είμαι πολύ μικρός για να μου προτείνουν κάτι τέτοιο. Χρειάζονται πιο ηχηρά ονόματα (γέλιο) και φυσιογνωμίες. Οπότε από αυτήν την άποψη έχω... γλιτώσει. Τώρα –λέμε για κάτι που έτσι κι αλλιώς αποκλείεται να συμβεί σε εμένα– αν ήταν να κάνω μια παράσταση για την Ολυμπιάδα και προκειμένου ας πούμε να πάρω και κάποια χρήματα, είτε για να τα βάλω στη δουλειά, είτε για να έχω μια μεγαλύτερη άνεση οικονομική, θα το έκανα. Αλλά το αποτέλεσμα δεν θα ήταν αυτό που θα περιμένανε (ηχηρά γέλια). Καταλαβαίνεις λοιπόν τι θέλω να πω. Θα χρησιμοποιούσα όλα αυτά τα στοιχεία και μάλλον θα έκανα μια παρωδία ας πούμε, Ολυμπιάδας. Θα έβαζα, έναν Ηρακλή να μην μπορεί να σηκώσει τα βάρη, ας πούμε. Σίγουρα θα ήταν κάτι που θα είχε το Ολυμπιακό πνεύμα αλλά όχι το εμπορικό πνεύμα. Πάντως έτσι με ειλικρίνεια να μπω σε μια τέτοια διαδικασία πιστεύοντας ότι πρέπει να κάνω κάτι για όλο αυτό το «κατασκεύασμα» που έχει καταστρέψει την Αθήνα τώρα και την Ελλάδα γενικότερα και μετά τους Ολυμπιακούς...

– Τι ρόλο παίζει για σένα η ΚΟΥΚΛΑ. Πώς αισθάνεσαι ιδιαίτερα το αντικείμενο ΚΟΥΚΛΑ;

– Τώρα τελευταία το αισθάνομαι καλύτερα, όσο περνάν τα χρόνια γιατί είναι κάτι που σχετικά αρχίζω να το μαθαίνω...Έχω μόνο 12 χρόνια εμπειρίας...

– ...μόνο;

– ...είναι πολύ λίγη. Τώρα τελευταία έχω μια μικρή βεβαιότητα ότι κάπως τα καταφέρνω. Γιατί ενώ είναι απλό σαν είδος θεάτρου

είναι και πολύ δύσκολο ταυτόχρονα. Θέλει πολύ δουλειά. Έχει ένα πνεύμα τελείως διαφορετικό από αυτό που έχουμε συνηθίσει να βλέπουμε στο θέατρο. Τα ανδρείκελα είναι μια άλλη κατάσταση. Αλλά εντάξει...αρχίζω και εξοικειώνομαι σιγά-σιγά... «Στοιχειώνεις» σιγά-σιγά όπως μου λέει και η Κυρα-Άννα (Άννα Χάνου από το Μορφωτικό Σύλλογο) κάθε φορά που έρχεται εδώ και με βλέπει (γέλια) να παίζω τις μαριονέτες και όποτε έρχεται με βλέπει πάντα εδώ... «Στοιχειώνεις σιγά-σιγά» (γέλια). Αυτή είναι η σχέση μου με την κούκλα. Όχι να στοιχειώσω αλλά είναι ένα αντικείμενο που μου δίνει χαρά να δουλεύω. Περνάω καλά δηλαδή. Ειδικά όταν δουλεύω στο δρόμο Είναι πάρα πολύ ωραία.

– Πού δουλεύεις;

– Συνήθως στην Αθήνα. Πρόπερσι δούλευα και στην Αίγινα, στο λιμάνι, έκανα μερικές βόλτες, Αγια-Μαρίνα, Πέρδικα, γύρναγα... Αλλά από πέρσι πηγαίνω συνέχεια στην Αθήνα. Πηγαίνω σ' εκείνο τον πεζόδρομο στην Πλάκα, στην Αρεοπαγίτου και παίζω εκεί. Είναι ωραίο πέρασμα και δημιουργείται ωραία επαφή με τον κόσμο. Γέλια, συζητήσεις, διάφοροι άνθρωποι που βλέπουν τη μαριονέτα και τους αρέσει. Είναι ζωντάνια, είναι επαφή... επαφή...

Ο Βασίλης Βασιλάκης σπούδασε θέατρο όπου και αποφοίτησε από τη Δραματική Σχολή του Θεάτρου Τέχνης «Κάρολος Κουν». Συνεργάστηκε με το Θέατρο Τέχνης από το 1978 έως το 1983 και το χειμώνα του 1985.

Έπαιξε σε:

- αρχαίες τραγωδίες και κωμωδίες σε σκηνοθεσία Κάρολου Κουν
- θεατρικά έργα σε σκηνοθεσία Γιώργου Λαζάνη και σε σκηνοθεσία Μ. Κουγιουμτζή

Συνεργάστηκε:

- με την παιδική σκηνή της Ξένιας Καλογεροπούλου και σκηνοθεσία Σταμάτη Φασουλή
- με το θίασο του Β. Παπαβασιλείου
- με το θίασο της Αιμιλίας Υψηλάντη και σκηνοθεσία Σταύρου Τσακίρη
- με το Λ.Π. Θέατρο του Λ. Τριβιζά
- με το Δημοτικό Θέατρο Λαμίας και σκηνοθεσία του Κ. Τσώνου
- με το θέατρο Βέμπο και σκηνοθεσία του Γιώργου Αρμένη
- με το θέατρο Λαμπέτη και σκηνοθεσία Σταμάτη Φασουλή
- με το θίασο των Βασιλάκου-Φόνσου-Κοταμανίδου και σκηνοθεσία Γ. Οικονόμου
- με το ΔΗΠΕΘΕ Αγρινίου και σκηνοθεσία Κ. Φαρμασώνη
- με την παιδική σκηνή του θιάσου 81 και σκηνοθεσία Γιώργου Αρμένη
- με το θίασο της Κ. Χέλμη και σκηνοθεσία Χρ. Χριστοφή
- με το θίασο των Ν. Τσακίρογλου-Χρ. Διαβάτη και σκηνοθεσία Νικέτης Κουντούρη
- με το θίασο του Σπύρου παπαδόπουλου και σκηνοθεσία Μ. Βολονάκη

Έχει εργαστεί για την Ελληνική Τηλεόραση στις σειρές:

«Ο θείος μας ο Μίμης» με το Μίμη Φωτόπουλο, «Παράνομοι Δρόμοι» με το Γιάννη Βούρο, «Αλεπού και μπούφος» με το Γιώργο Κωνσταντίνου, «Εσύ αποφασίζεις» με τις Ολ. Λαζαρίδου-Ν. Ιωαννίδου, «Φρούτα εποχής» με την Ισ. Βλασιάδου, «Είμαστε στον αέρα» με τον Ι. Μιχαηλίδη και Στ. Μάινα, «Προδοσία» με το Γιάννη Φέρτη.

Συνεργάστηκε στον Κινηματογράφο με τον Παντελή Βούλγαρη στα «Πέτρινα Χρόνια» και στο «Πανηγύρι» του Δ. Κεχαϊδη.

Στο ραδιόφωνο συμμετείχε σε θεατρικές και λογοτεχνικές εκπομπές.

Έχει κάνει σπουδές μουσικής, ζωγραφικής και γλυπτικής. Σπούδασε χειρισμό και κατασκευή κούκλας και μαριονέτας με τον David Kennedy.

Έχει συγγράψει και παίξει σε πολλά έργα για θέατρο κούκλας και μαριονέτας για μικρά παιδιά -κι όχι μόνο. Αυτόν τον καιρό παίζει την παιδική παράσταση «Ο λύκος και το αύριο» και ετοιμάζεται για την παράσταση «Μπανανάσταση». Ζει στην Αίγινα και πραγματοποιεί πρόβες στο εντευκτήριο του Μορφωτικού Συλλόγου Αίγινας «ο Καποδίστριας». Εργάζεται κυρίως στην Αθήνα. ■

Σύντομη ιστορική αποτίμηση της περιόδου του Εμφυλίου για την Αίγινα

Το κοινωνικό-πολιτικό κλίμα στην Αίγινα την Περίοδο του εμφυλίου πολέμου 1947-49, όπως προκύπτει από δημοσιεύματα στο περιοδικό «ΚΗΡΥΞ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΗΣ» (1947-1950)

Το περιοδικό «Κήρυξ της Αιγίνης», εκδόθηκε σε μια προσπάθεια ενοποίησης και κοινής δράσης πολιτικών και οικονομικών παραγόντων από τη διασπορά της Αίγινας, είτε αυτή επρόκειτο για Αιγινήτες στα αστικά κέντρα της Ελλάδας είτε για ανθρώπους στο εξωτερικό. Σχετικά αποστασιοποιημένη από τις τοπικές συγκρούσεις για την εξουσία, προσπάθησε να αναδείξει το «καλό» πρόσωπο της Αίγινας. Σε πολιτικό επίπεδο στηρίζει την τοπική αυτοδιοίκηση στην όποια της εκδοχή υποστηρίζοντας τον «φόρο του Κοινοφελούς» αλλά και παρεμβαίνει για τη βαριά φορολόγηση υπέρ του ΝΑΤ που επιβάλλεται στο νησιώτικο πληθυσμό[1]. Ακόμα διαμαρτύρεται για την κατάργηση των Π/Κ πλοιαρίων προς όφελος του *«μονοπωλίουίου υπέρ των ατμοπλοίων του οποίου κακήν χρήσιν έκαμαν ταύτα, όρα Α/Π Νίκη»*. Με αρθρογραφία επιμορφωτική που κάλυπτε διάφορους τομείς (υγεία, γεωργία, λαογραφία, ιστορία, αλιεία), με τοπικά νέα ουδέτερα πάντα από σκοπιμότητες[2], με παρουσιάσεις άρθρων «μορφωμένων συμπολιτών και με λογοτεχνικά τύπου «βουκολικά ειδύλλια», με εκδρομικά, μισοτουριστικά άρθρα, με παρουσίαση δραστηριοτήτων της νεολαίας (αθλητισμός, κατηχητικά, προσκοπισμός κλπ) προσπάθησε να αποτελέσει μια επιθεώρηση ως βήμα του «μορφωμένου Αιγινήτη» πάντα με δεδομένο την υποεκπαίδευση και αναλφαβητισμό που μάστιζε την περιφέρεια, πόσο μάλλον ύστερα από ένα πόλεμο. Μέσω των δημοσιευμάτων της παρατηρείται μια προσπάθεια του πληθυσμού να ανασυγκροτηθεί μετά τον πόλεμο. Η οικονομία είναι σχεδόν κατεστραμμένη[3], και ο προσανατολισμός της για το τουρισμό εκείνη την εποχή σχεδόν ανέφικτος[4]. Μια από τις προσπάθειες επίσης που καταβάλλονται μέσω του «Κήρυκα» είναι και αυτή της δημιουργίας Δανειστικής Βιβλιοθήκης. Παρουσιάζοντας μέσα από τις στήλες της διαρκώς τις δραστηριότητες των Αιγινητών της διασποράς *«εν Πειραιεί, εν Αθήναις και εν Αμερική»* (λεπτομέρειες από τις εκδρομές στις οποίες απαγγέλλονται λόγοι, αναφορές σε τιμητικές διακρίσεις Αιγινητών μέχρι τις φιλολογικές, ιστορικές και εθνικές ανακοινώσεις της Κας Πιπίτσας Ζητρίδου σε αίθουσες) αντιλαμβάνεται κανείς πολύ εύκολα την προσπάθεια που καταβάλλεται για την προώθηση προσώπων που δεν κατοικούν στην Αίγινα αλλά έλκουν την καταγωγή τους. Πράγματι η προ-

1. «...Αν ο φόρος αυτός δεν υπάρχη ο Δήμος δεν θα μπορέσει όχι έργα να κάμη αλλά ούτε εις τας στοιχειώδεις ανάγκας του ν' ανταποκριθή...» Αρ. Φύλλου 4, Μάϊος 1947. Αρ Φύλλου 15 Μάρτιος 1948.

2. «..όλαι αι εκδοθείσαι εφημερίδες, ενώ παρείχον ειδησεογραφίαν, παρασύρθησαν εις προσωπικά ζητήματα και αντεγκλήσεις, και κατ' ανάγκην ήρχοντο εις δευτέραν μοίρα τα γενικού ενδιαφέροντος ζητήματα...». Εκδοτικό σημείωμα, Φεβρουάριος 1947, Αρ. Φύλλου 1.

3. «...Είναι αναμφισβήτητον ότι το σημερινόν και το προπολεμικόν ακόμη ολικόν εισόδημα της Νήσου Αιγίνης, ήτο και είναι πολύ μικρόν και ανεπαρκές δια μιαν καλή διαβίωση των κατοίκων της...» Δ.Ν. Φουντούλης, Αρ Φύλλου 2 Μάρτιος 1947.

4. «...Το Λιμενικόν Ταμείον Αιγίνης δι' εγγράφου του εζήτησεν την ενίσχυσιν του κράτους 1) δια την επισκευήν του εκ βομβαρδισμού κατασταφέντος λιμενοβραχίωνος του Αγ. Νικολάου, 2) τον καθαρισμόν του Λιμένος, 3) δια την επισκευήν των κρηπιδωμάτων του Λιμένος Σουβάλας, 4) δια την κατασκευήν λιμενίσκου εις θέσιν Λεόντι...Πως θα εξυπηρετηθή ο τουρισμός όταν δεν γίνουν όσα ζητή το Λιμενικόν Ταμείον Αίγίνης; Το καλοκαίρι δεν πρέπει να βρη το λιμενοβραχίωνα κατεστραμμένον και χωρίς καναπέδες, ουτε το λιμάνο γεμάτο ώστε να μην μπορή να μπη ένα βαπόρι, ούτε με τους κρυφίους κινδύνους των παλαιών μόλων...» Αρ Φύλλου 2 Μάρτιος 1947. Αναφέροντας για τη θαλάσσια συγκοινωνία και αναφερόμενοι σε δημοσίευμα της εφ. «Καθημερινή» γράφει σχετικά: «... τα τοπικά εκτελούνται κατά τις ημέρες της πολλής κινήσεως επανειλημμένα δρομολόγια, ώστε από απόψεως συγκοινωνίας πλεονεκτεί η Αίγινα εν σχέση με άλλα μέρη και βλάπτουν την Αίγινα οι «κάτοικοι Αιγίνης» με αυτά που γράφουν».

σπάθεια αυτή είχε και τους ανάλογους καρπούς και έτσι π.χ. ο πρόεδρος του εν Αθήναις Συλλόγου Αιγηνιτών παρατηρούμε ότι σε δημοσίευμα του φ. 29 Μάιος 1949, αναφέρεται ως «*Πρόεδρος της τοπικής επιτροπής Τουρισμού Αιγίνης*». Με όχι και τόσο μετριόφρων άποψη για την εκδοτική αυτή προσπάθεια σε σημείωμα του Δεκ. 1947, ευλογώντας στην κυριολεξία τα γένια τους γράφουν για το έντυπο *«ίσον του οποίου δεν έχει να επιδείξει κάθε ελληνική επαρχία»*. Τέλος, ο πατριωτισμός και η προώθηση του στις τάξεις της νεολαίας όπως και η προώθηση του χριστιανικού παράλληλα με το στρατιωτικό-προσκοπικό πρόταγμα για το χτίσιμο των νέων παρθενώνων, (χωρίς βέβαια να αναφέρουν τίποτε τις φυλακές της Αίγινας που "φιλοξένησαν" πολιτικούς κρατούμενους εκείνη της εποχή και οι οποίοι σύμφωνα με τη ρήση του Π. Κανελόπουλου έχτιζαν τους «νέους Παρθενώνες»)[5] είναι ένα γεγονός που δεν περνάει απαρατήρητο. Μια προσπάθεια επίσης καλλιεργείται για την ένταξη της νεολαίας στο αντικομμουνιστικό παραλήρημα της εποχής μέσω των καθοδηγημένων εράνων και φυσικά της εκπαίδευσης η οποία ήταν διαπνεόμενη από εθνικιστικές φαντασιώσεις και συγκίνηση. Η περίπτωση π.χ. του οκταετή Στέφου Καρακατσάνη ο οποίος «*παρεκάλεσε τους γονείς του αντί γλυκό για τα γενέθλιά του να του δώσουν χρήματα τα οποία και έστειλε στον Μητροπολίτη για τα δυστυχισμένα της Βορείου Ελλάδας*» και που παρουσιάζεται στο εκδοτικό σημείωμα του Απριλίου 1948 είναι δείγμα της προπαγάνδας με έδαφος τα παιδιά που μάντρωσαν κατά τη διάρκεια και μετά τον εμφύλιο. Στο ίδιο κλίμα και μια γιορτή της δασκάλας και κατηχήτριας με αναπαράσταση «*της αρπαγής των παιδιών υπό των συμμοριτών*» μαζί με ένα «*ωραίο τραγούδι αφιερωμένο προς την Βασίλισσαν συνταχθέν υπό της κατηχήτριας κ. Φωτεινής Κάτσα*» και φυσικά με τον καθιερωμένο έρανο της συλλογής «*300.000 δρχ που διετέθη υπέρ των ανταρτόπληκτων σταλέν από τους μαθητάς εις την Α.Μ. την Βασίλισσαν*» ενώ τον Ιούλιο του 1949 τα παιδιά δέχονται ευχαριστήρια επιστολή από τον αυλάρχη της Α.Μ. της Βασίλισσας για την προσπάθειά τους αυτή[6]. Ο εθνικισμός αποτελεί άλλωστε και το στίγμα της εποχής αφού μόλις και μετά το χτύπημα της Αριστεράς και στα πρόθυρα του εμφυλίου πολέμου, όλο το ιδεολογικό υπόστρωμα του καθεστώτος βασίζεται στον πατριωτισμό και σαφώς στη φιλία του νέου σύμμαχου[7]. Αναφορές για επισκέψεις αμερικάνων για εκδηλώσεις σε Ελληνοαμερικανικό ινστιτούτο δηλώνουν ξεκάθαρα την εικόνα που θέλει η εξουσία να πλασάρει στον κόσμο αλλά και τη στράτευση σχεδόν όλων σ' αυτήν την προσπάθεια.

Ο εμφύλιος από το ξεκίνημα του βρήκε στις στήλες του «Κήρυκα» τη θέση του: «*...Ο στρατός μας, τα παιδιά του ελληνικού λαού βρίσκονται και σ' αυτόν το χειμώνα στα βουνά της Ελλάδος, πολεμώντας σκληρά τους ύπουλους εχθρούς κάτω από το παγερό κρύο...καλούμεθα οι κατεστραμμένοι να βοηθήσουμε άλλους...*»[8].

5. *Αναφερόμενοι στην έκδοση της «μαθητικής Ηχούς» γράφουν σχετικά: «...τους συνιστούμε να έχουν στην σκέψι τους την Ελλάδα απ' αυτήν να παίρνουμε διδάγματα και σ' αυτήν να αφιερώνουνε κάθε φροντίδα τους...Εμπρός λοιπόν παιδιά, το μέλλον είναι δικό σας. Μη λησμονείτε ότι είσαστε Έλληνες...»Αρ. Φύλλου 7, Αύγουστος 1947. Με τον «Κήρυκα» συνεργάζεται επίσης και ο γνωστός πρώην αντιδήμαρχος της Αίγινας Σ. Βελλιώτης ο οποίος ως μαθητής γράφει άρθρα ρομαντικά, πατριωτικά. Μάλιστα αναφέρεται και στην κρίση που «διέρχεται ο προσκοπισμός σε μια κρίσιμη περίοδο» γράφοντας και για τη διαγραφή του Σ. Β. από απουσίες. Είναι εποχή που ο προσκοπισμός ανθίζει σ' όλη την Ελλάδα. «...Ο προσκοπισμός συνηθίζει του νέους εις την πειθαρχίαν και την υπακοήν...» και αλλού: «ήρχισανσαν και τα κατηχητικά σχολεία των οποίων ο προορισμός και η επί των νέων η ωφέλεια έχει αναγνωρισθεί..». και παρακάτω κινδυνολογώντας γράφει γαι την προώθηση του προσκοπισμού, των κατηχητικών, του αθλητισμού «...αν δεν θέλουμε αύριο, αντί να χτίζονται παρθενώνες να σταυρώνονται παπάδες» Αρ. Φ. 13-14 Φεβ 1948*

6. «Μια ήμέρα που θα ορίσουν οι καλοί τους δάσκαλοι, όλα τα παιδιά της Αιγίνης θα εξοικονομήσουν... ένα αυγό... Την ίδια ημέρα θα συγκεντρωθούνε όλα τα αυγά θα μεταφερθούν στην Αίγινα» στη συνέχεια θα δοθούν στα βασίλισσα για να τα δώσει στα παιδιά «που με τραύμα ανοιχτό κι ένα μπαστουνάκι έτρεξε να τα επισκευτεί...» και καταλήγοντας: «...Σήμερα δώστε το αυγό και αύριο παρακαλέστε τη μαμά σας να σας χαρίσει ένα πουλάκι από την κλώσα που μόνοι σας να το μεγαλώσετε για τον ίδιο σκοπό και μιαν άλλη αποστολή να το δώσει όπου ορίσει η βασίλισσά μας...» Αρ. Φ. 16, Απρίλιος 1948. Για την εορτή του κατηχητικού Αρ. Φ. 29 Μάιος 1949

7. «...Οκτώ χρόνια (σ.σ. 4 οι γερμανοί και 4 οι "άλλοι"...) συνεχίζει τον αγώνα του (σ.σ. ο Ελληνικός λαός)...Κι όπως μετά οχτώ χρόνων άνιση πάλη νίκησε τον πρώτο, έτσι με ισόχρονη άνιση πάλη θα νικήση και στον δεύτερο (σ.σ. οι "άλλοι" που είπαμε...χωρίς να κατονομάζονται ακόμα). «Όμως η Δύση βλέπει πως θα έρθη η σειρά της. Κι έρχεται βοηθός...» Αρ. Φ. 9, Οκτ. 1947. «Οι Αιγινήται είναι βέβαιοι ότι ο Στρατηγός Μάρσαλ με τον πρακτικόν νουν όχι μόνο του στρατιωτικού αλλά και του ανδρός εκείνου ο οποίος αντελήφθη την αιτίαν της κακοδαιμονίας του κόσμου και ηύρεν το αντίδοτον το οποίο συνδέθη το όνομά του, θα εύρη τον τρόπον να λήξη η από ετών υφιστάμενη εις Ελλάδαν κατάστασις η κοστίζουσα τόσο αίμα εις την Ελλάδα και χρήμα εις τους πολύτιμους συμμάχους της. Η άφιξις του στρατηγού Μάρσαλ αποδεικνύουσα το εξαιρετικό ενδιαφ'ρον του Αμερικάνικου λαού δια την χώραν μας...» Αρ φύλλου 22 Οκτ. 1948. Σε εκδοτικό σημείωμα του φ. 24 Δεκ 1948 μιλά για το «αναμφισβήτητο ενδιαφέρον των ισχυρών της συμμάχων που θα αποδώσουν καρπούς των...»

Έτσι και από τις στήλες του, το προοίμιο για τους περίφημους εράνους της Φρειδερίκης που μονοπωλούσε εθνική δραστηριότητα για τη φανέλα του στρατιώτη. Με δημοσιεύματα *«δια τους ανταρτόπληκτους»* μαθαίνουμε ότι στην ήδη φτωχή Αίγινα γίνονται έρανοι. Ακόμα και οι εισπράξεις από τις εκδηλώσεις γυμνασίου για την γιορτή των Τριών Ιεραρχών διατίθενται για τη φανέλα του στρατιώτου[9], έρανοι της Τ.Α. αλλά και αθλητικών αγώνων. Ο διορισμός του Αιγινήτη και αργότερα εκτελεσμένου υπουργού Δικαιοσύνης Χρ. Λαδά, καταγράφηκε με λόγια όπως: *«...Ένσαρκον σύμβολον ελευθέρας πολιτείας, η παρούσα Κυβέρνησις με την πάλλευκον αλλά νεανικώς αγέρωχον κορυφήν της ανέλαβε πόλεμον ιερόν κατά της απειλούσης την χώραν ξενοκρατίας. Είναι αληθώς ευτύχημα ότι της τοιαύτης Κυβερνήσεως πρωτεύον πρόσωπον αποτελεί και ο κ. Χρ. Λαδάς»*[10]. Με ευχές για *«την επιτυχή έκβασιν του διεξαγόμενου εθνικού αγώνος...»*[11] αλλά και με στρατευμένη χαμηλού επιπέδου ποίηση αναφέρουν για τον εμφύλιο[12]. Οι νεκροί του εθνικού στρατού *«εναντίον των συμμοριτών»* αναφέρονται ως ήρωες ή φύλακες Θερμοπυλών[13] παροτρύνοντας και τη στήριξη των οικογενειών τους εφόσον πρόσφεραν τον εαυτό τους θυσία *«για τη λευτεριά όλων μας»*. Με μνημόσυνα το καθεστώς οργανώνει ιδεολογική του προπαγάνδα. Ο Δήμος της Αίγινας δεν θα μπορούσε παρά να οργανώνει μνημόσυνα για τους *«ηρωικών πεσόντες Αιγινήτες εις τα διάφορους μάχας κατά των έξωθεν οργανουμένων και ενισχυόμενων ανταρτών»*. Είναι φανερό πως ο από «βορά Κίνδυνος» ορολογία που χρησιμοποιεί το καθεστώς για να συκοφαντήσει το δημοκρατικό στρατό αρχίζει ολοένα να αναγνωρίζεται. Παρομοιάζοντας το Δημοκρατικό Στρατό με τους κατακτητές Οθωμανούς γράφει σχετικά στο εκδοτικό σημείωμα του Μαρτίου 1948: «...*Άλλος εχθρός μεταχειρίζεται τα ίδια μέσα εναντίον του Ελληνισμού. Σταυρώνει του παπάδες, καίει τα χωριά, γκρεμίζει τις γέφυρες, σφάζει όποιον δεν είναι δικός του, μαζεύει τα παιδιά για να τα κάνει Γενιτσάρους»*. Δημιουργεί μια εικόνα φρικαλέα για τους ένοπλους του Δημοκρατικού στρατού σε μια εποχή που τα κεφάλια των αριστερών αγωνιστών επικηρύσσονταν από την εξουσία κι ένα πλήθος άλλων αγωνιστών που πολέμησαν τον κατακτητή είτε είχε σφαγιαστεί από τις συμμορίες της Δεξιάς είτε ήταν φυλακισμένο κι εξόριστο στους «νέους Παρθενώνες». Τα πράγματα γίνονται χειρότερα για την εικόνα του αριστερού, μετά την εκτέλεση του υπουργού Δικαιοσύνης Χρ. Λαδά. Τρία ψηφίσματα από το Δήμο Αίγινας, τον εν Αθήναις αλλά και από τον εν Πειραιεί σύλλογο που ήταν και αυτός που καταδίκασε και στιγμάτισε *«άνανδρους μεθόδους του κομμουνισμού ...»*[14]. Η νίκη όμως της Δεξιάς και η θριαμβολογία

*8. **Αρ. Φ. 10, Νοέ.1947***

*9. «Τα παιδιά του Γυμνασίου μας την 22αν Δεκεμβρίου ε.ε. παρέδωσαν εις την εν Πειραιεί σχολήν Μέσης Εκπαιδεύσεως οχτώ σάκκους ιματισμού και 470.000 δρχ. δια τους ανταρτόπληκτους των βορείων επαρχιών μας...» **Αρ Φύλλου 11-12 Δεκ 1947**. «Αι εκ της εορτής εισπράξεις μετά την αφαίρεση των εξόδων διετέθησαν υπέρ των μαχόμενων στρατιωτών μας.» το ίδιο Φύλλο, Αναφορά για τη συμμετοχή της υψιφώνου Αιγινήτισσας Μαρίας Λυκούρη σε εκδήλωση του Δήμου Καλλιθέας υπέρ της Φανέλας του στρατιώτου «την οποία τιμητικώς ανέλαβε υπό την προστασίαν της η Α.Μ. η βασίλισσα...» το ίδιο Φύλλο. «και μόνο η δια τρίτην φορά κι χάριν της ημέρας δοθείσαι παράστασις υπέρ της φανέλας του στρατιώτου εκ μέρους των μαθητών γυμνασίου, υπό την οδηγία των καθηγητών των, απετέλεσεν ένα ευχάριστο γεγονός...». Εκδρομή των μαθητών του Δ. Σχολείου Χαλασμένης σε στρατόπεδα συγκέντρωσης των παιδιών "ανταρτόπληκτων" **Αρ φ. 17 Μάιος 1948**. Ο Σαρωνικός την Κυριακή, 19 τρέχ. διοργάνωσε ποδοσφαιρικόν αγώνα του οποίου αι εισπράξεις διετέθησαν υπέρ των απόρων οικογενειών των μαχόμενων στρατιωτών» **Αρ. Φ. 21 Σεπτέμβρης 1948**. Με ποδοσφαιρικό αγώνα υπέρ των «Συμμοριοπληκτων Ο Σαρωνικός Χάνει 2-1 από την ομάδα της Αστυνομίας Πόλεων. **Αρ. φ. 36, Δεκ 1949**.»...η κοινότης Χαλασμένης κατέθεσεν υπέρ του υπό την Προεδρίαν της Α.Μ. Βασιλίσσης εράνου χάριν της φανέλας του Στρατιώτου μεταξύ κατοίκων του χωριού Χαλασμένη δρχ 827.600 εκ του κοινοτικού Δε ταμείου δρχ 200.000... Επίσης ο Δήμος Αιγίνης κατέθεσεν 4.500.000δρχ....Ούτω η Αίγινα όπως και άλλοτε είπομεν συμμετέχει παρά τα εξαιρετικώς δυσμενή οικονομικά της εις των κατά των έξωθεν οργανουμένων συμμοριτών , σκληρόν αγώνα του Έθνους» **Αρ. Φ. 23 Νοε. 1948**. Στις 20 Νοέμβρίου 1949 πάλι έρανος υπέρ των συμμοριοπλήκτων από τους φορείς της Αίγινας: «Το εκ εράνου τούτου συγκεντρωθέν ποσόν υπερέβη καθ' όλην την νήσον τη 12 εκατ. Δραχμών παρά την πρωτοφανή οικονομικήν καχεξίαν» **Αρ. Φ. 36 Δεκ. 1949**.*

*10. **Αρ. Φύλλου 10 Νοέ. 1947***

*11. **Αρ Φύλλου 11-12 Δεκ 1947***

*12. Με τίτλο «Χριστούγεννα 1947» η Π. Παπαλεονάρδου: «Τ' αστέρι σου τ' ολόλαμπρο Χριστέ μ' ας τη φωτίζει/ να στέκει ορθή κι αλύγιστη και να την οδηγεί./ Ατρόμητη, περήφανη στων γύρω εχθρών τα πλήθη/ πάνω στην αιματόβρεχτη προγονική μας γη./ Πυρσό κρατώντας λευτεριάς στα χέρια το σπαθί» **Αρ. Φύλλου 11-12 Δεκ 1947**. Με τίτλο «στον ακρίτα μας» η Τ. Γιαννούλη γράφει για την προσπάθεια του στρατιώτη ενάντια στον «επίβουλο εχθρό»: «Κι όταν μια μέρα ηλιόλουστη κτυπήσουν οι καμπάνες να φέρουν την ειρήνη/περήφανος και νικητής θα' ρθεις στο σπίτι σου να βρης την ποθητή γαλήνη» 4-2-48 **Αρ. Φύλλου 13-14 Φεβρ. 1948***

*13. **Αρ,. Φ. 13-14 Φεβ 1948**. Με τη στήλη «νέοι ήρωες» στο **Φ. 16 Απρ.1948** υποδέχεται τραυματίες από τις μάχες με τους συμμορίτες. Το ίδιο και στο φύλλο 20 Αύγουστος 1948.*

*14. **Αρ. Φύλλου 18 Ιουν 1948***

που επακολούθησε δεν μπόρεσε να κρύψει και το δυνατό σύμμαχο του νικητή. Η Αίγινα, διαμέσου ενός Αιγινήτη ονόματι Καρακατσάνης Αντ., παίρνει ικανοποιητικό μερίδιο από το πακέτο Μάρσαλ τόσο για την ενίσχυση της τουριστικής οικονομίας της όσο και για τη νεοσυσταθείσα Καποδιστριακή Βιβλιοθήκη της.[15] Έτσι με θριαμβολογία για τη νίκη στο Βίτσι (Αρ. Φ. 32 Αυγουστος 1949)καθώς ξεκινά μια νέα εποχή για την Ελλάδα και συμπίπτει με μια από τις γνωστές θλιβερές ναυτικές Εορτές που βέβαια πρόκειται για μια επίσημη επιβεβαίωση της εξουσίας και της αποδοχής της από τον κόσμο προσφέροντας θέαμα μπροστά στο λιγοστό άρτο. Η αποθέωση της εξουσίας μέσα από πυροτεχνήματα και διθυράμβους είναι ότι πρέπει για την εποχή εκείνη, που σύμφωνα με τα λόγια του Μακαριότατου Αρχιεπισκόπου *«ο κίνδυνος δεν απεσωβήθη διότι το κακό ομοιάζει με τη μυθολογική Λερναίαν Ύδραν»*. Συστρατευμένος κι αυτός με την Α. Μ. την Βασίλισσαν κάνει έκκληση για *«γενναιοφροσύνην»* μαζί με την Α.Μ. τον Βασιλέα Παύλον που καλεί *«πάντας τους Έλληνας εις εθνικόν συναγερμόν»*.Τέτοιες είναι οι επιδράσεις που ζει η Αίγινα και τον *«συναγερμό»* θα τον πληρώνει ο φτωχός Αιγινήτης, για να μπορεί η Α.Μ. να κάνει πολιτική με τα χρήματα των φτωχών ανθρώπων[16].

Στις εκλογές του 1950 που επακολούθησαν ένας Παναγιώτης Λεούσης λαμβάνει μέρος ως υποψήφιος του κόμματος των Χιτών[17] με άγνωστα αποτελέσματα. Μια νέα εποχή μετά τον εμφύλιο ξεκινά και η τουριστική επιτροπή που προαναφέραμε σε συνεργασία με το Δήμο της Αίγινας προετοιμάζονται για την τουριστική σεζόν. Με την προτροπή *«η εξυπηρέτησις των παραθεριστών αποβαίνει επ' ωφελεία της Αίγινης και των ίδιων των ιδιοκτητών»* καλεί τους ιδιοκτήτες δωματίων να δηλώσουν τις κατοικίες προς ενοικίαση στο Δήμο. Από τότε φαίνεται ότι το ζήτημα του τουρισμού αποκτά μια ιδιαίτερη αίγλη. Οι γεωτρήσεις μπαίνουν στη ζωή της Αίγινας ως ένα διαφημιζόμενο μέσο για την εξεύρεση νερού, ενώ το σχέδιο Μάρσαλ κάνει την εμφάνισή του στην Αίγινα σε πλωτή εξέδρα και με μια σχετική προβολή στο γήπεδο[18]. Έτσι το Δεκέμβρη του 1950 η επιτροπή σύνταξης κάνει μια ηρωική έξοδο και σταματά την έκδοση του περιοδικού αφού εξηγεί ότι λόγοι οικονομικοί είναι η αιτία.

ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΣΤΗΝ ΑΙΓΙΝΑ

Η τρομοκρατία που επιβλήθηκε μετά την αποχώρηση των γερμανικών στρατευμάτων, τόσο από τις παρακρατικές συμμορίες, όσο και από το κυβερνητικό κλίμα μετά τις συμφωνίες του Λιβάνου της Καζέρτας και κυρίως της Βάρκιζας, ήταν το χαρακτηριστικό της εποχής. Με το στίγμα του κομμουνισμού, καθετί που θα μπορούσε να είναι διεκδικητικό ή μη συναινετικό διωκόταν. Το σύνολο των ανθρώπων που πολέμησαν τον κατακτητή μέσα από τις τάξεις του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ-ΕΠΟΝ ήταν υπό αυστηρή επιτήρηση, υπό δίωξη, στις εξορίες, σε φυλακές με στημένες κατηγορίες, ύποπτο πάντα για οτιδήποτε που θα έφερνε πολιτική αναστάτωση και κρίση, από ένα καθεστώς που μόλις γύρισε από τις διακοπές του στη Μέση Ανατολή και με τη στήριξη των Εγγλέζων και κατόπιν των Αμερικάνων ήταν έτοιμο και για λόγους επιβίωσης να ξαναπολεμήσει ένα καινούριο κατακτητή: τον ταξικό εχθρό, εκπροσωπούμενο από τις τάξεις των ανθρώπων που πραγματικά αγωνίστηκαν στην κατοχή. Διασπασμένο το αριστερό κίνημα από «τα λάθη της ηγεσίας», όπως πολλοί καταμαρτυρούν, με χιλιάδες σκοτωμένους από τους καθεστωτικούς πρώην συνεργάτες των κατακτητών (χίτες, ταγματασφαλίτες, γερμανοτσολιάδες, κοιυκουλοφόροι) αποτελούν το άλλο πόλο. Είναι η καλύτερη στιγμή για το καθεστώς να δημιουργήσει εκείνες τις συνθήκες που θα κάνουν το κόστος μικρότερο και το κέρδος μεγαλύτερο για την τάξη που προστατεύουν. Επίθεση στα εργασιακά δικαιώματα, κίνητρα για επενδύσεις στις βιομηχανίες, δέσμευση χρημάτων των ασφαλιστικών ταμείων,επέκταση του εφοπλιστικού κεφαλαίου, ιδεολογικός προσανατολισμός των σχολείων σύμφωνα με τις αξίες του φιλελευθερισμού- φιλοαμερικανισμού και εθνικισμού, προσάρτηση του στρατού και της οικονομίας αργότερα, από τις ευρύτερες παγκοσμιοποιημένες συμμαχίες (ΝΑΤΟ, ΕΟΚ).

Στην Αίγινα τα πράγματα ωστόσο είναι διαφορετικά. Δεν αναπτύχθηκε κανένα κίνημα εθνικής Αντίστασης. Κάποιες μικρές ιστορίες ανθρώπων συμπαθητικές κατά τ' άλλα, εξιστορούν μια

15. Αρ. Φ. 25, Ιαν 1949

16. Το Ίδρυμα της Βασίλισσας αφού παίρνει και το αποκλειστικό δικαίωμα των εράνων στην επικράτεια, ασκεί φιλανθρωπική πολιτική, είτε μαντρώνοντας τα δήθεν ανταρτόπληκτα παιδάκια είτε προικίζοντας πτωχές κόρες

17. Αρ. Φ. 38 Φεβ. 1950. Από τότε πάντως μια αμφισβήτηση υπήρχε στις τάξεις των ψηφοφόρων. Το κείμενο που παρατίθεται αποκαλυπτικό: «...Τους πέρασε απλώς η ιδέα να γίνουν βουλευταί, υπουργοί Πρωθυπουργοί. Ρωτήσανε έναν από εμάς. Εμείς αντί να τους πούμε την αλήθεια....τους ενισχύσαμε τη «λόξα» Κι ο χθεσινός νοικοκυράκος πούλησε ότι είχε και δεν είχε, πήγε σ' 'να φωτογραφείο κορδώθηκε, πήρε πόζα χιλίων Λουδοβίκων...Ε ρε ψώνιο! Λέγανε πίσω του οι ψηφοφόροι...» Αρ. Φ. 39-40 Μάρ.-Απρ 1950

18. Αρ φ. 46 Οκτ. 1950

συμβίωση κάτω από την μπότα των γερμανών που έχουν να αφηγηθούν πείνα, εξαθλίωση, θάνατο. Ελάχιστες οι αντιστασιακές ενέργειες στην Αίγινα που θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν ένα κλίμα αναβρασμού. Κατά συνέπεια η απελευθέρωση από τους γερμανούς δεν θα έθετε στην Αίγινα το πολιτειακό ή πολιτικό αν θέλετε ζήτημα αλλά άμεσα το θέμα της επιβίωσης. Με υποδομή κατεστραμμένη, το νησί, κατοικημένο από ψαράδες αλλά και αγρότες μιας σχετικής οικιακής αυτάρκειας, λιμοκτονούσε. Ο πληθυσμός της Αίγινας θα ακολουθούσε και με ιδεολογικό παραστάτη τη θρησκεία χωρίς πολλές αντιρρήσεις την πεπατημένη. Δηλαδή τη συναίνεση σε ότι διαφαινόταν ότι θα μπορούσε να δώσει λύσεις στο πρόβλημα της επιβίωσης του συνόλου των ανθρώπων. Παρ' όλα αυτά η καταναγκαστική σύμπλευση της εποχής με το δόγμα του αντικομμουνισμού, φόβητρο για κάθε ενέργεια η οποία θα μπορούσε να διασαλεύει τα πράγματα, ήταν και το πεδίο στο οποίο στήθηκε και μια επίθεση προς τον ντόπιο πληθυσμό: από τη μια οι αναγκαστικές εισφορές προς το ΝΑΤ και προς την τοπική αυτοδιοίκηση ως φόροι, αλλά και άλλες αλλαγές που εκσυγχρόνιζαν την ακτοπλοΐα όπως αυτή της κατάργησης των Π/Κ πλοίων προς όφελος του μονοπωλίου των Α/Π. Από την άλλη οι «εθελοντικές» εισφορές για τον έρανο της Α. Μ. της Βασιλίσσης οι οποίες κάθε άλλο παρά μηδαμινές ήταν για το βαλάντιο του Αιγινήτη, ο οποίος έβλεπε σύσσωμες τις αρχές να συντρέχουν για τα βάσανα του έλληνα στρατιώτου ή των «ανταρτόπληκτων» παιδιών στα ιδρύματα υπό την σκέπην της Α.Μ. Το σχέδιο Μαρσαλ που ήταν αυτό το οποίο έθετε και της βάσεις αποικιοποίησης όλης της χώρας, προέβλεπε και την τουριστική κυρίως ανάπτυξη στο μέτρο που η Ελλάδα (αλλά και η Αίγινα δίπλα στο Κλεινόν άστυ) ήταν το εξωτικό μέρος όπου θα μπορούσαν να απολαμβάνουν ένα φτηνό τουρισμό οι νικητές σύμμαχοι. Μόλις τότε ανακαλύπτονταν στις χώρες αυτές της Δύσης το προάστιο Ελλάδα μαζί με την απαραίτητη άδεια αναψυχής.

Έτσι οι αντιδράσεις για φόρους και για βαριές εισφορές στο ΝΑΤ, αποτελούν ένα ζήτημα που θα χειριστούν οι παράγοντες που σε κάθε εκλογές υπόσχονταν με σωτήρια λόγια σωτηρία. Είναι η εποχή όπως λεν και πολλοί εν ζωή Αιγινήτες που ψηφίζουν με αντίτιμο «ένα τσουβάλι Μπαμπακόπιτα για τα ζωντανά» ως προσφορά του πολιτευτή ή του υποψηφίου δημάρχου. Με ένα κατεστραμμένο λιμάνι, με τη θρησκεία καθημερινά στο προσκεφάλι του, με ανύπαρκτο νοσοκομείο μετά την αποχώρηση των Γερμανών, με μια φυλακή φόβητρο για τον καθένα που είχε και το ελάχιστο στο μυαλό του, με μια υποεκπαίδευση καρικατούρα σχολείου για τα παιδιά που τρέχαν ξιπόλητα στους δρόμους, για μια δεκαετία τουλάχιστον η Αίγινα παρείχε διακοπές σε πλούσιους ανθρώπους αλλά και σε εκκεντρικές φιγούρες (καλλιτέχνες, συγγραφείς, ποιητές) που δεν δημιουργούσαν και ιδιαίτερα προβλήματα με την παρουσία τους στο νησί. Οι συχνές μεταγωγές πολιτικών κρατουμένων αλλά και οι εκτελέσεις στον Τούρλο, ήταν ένα αγκάθι για τη σχέση του ντόπιου με τον τόπο του, όπως και για το όνομα γενικά της Αίγινας, αλλά κι αυτό πέρασε μέσα στην καθημερινότητα. Τα ουρλιαχτά και οι φωνές των πολιτικών κρατουμένων όταν βασανίζονταν έμειναν σαν η κακή πλευρά ενός αναγκαίου κακού, αυτό, το με κάθε τίμημα χτύπημα του κομμουνισμού. Η σκληρή εργασία στα χωράφια και στη θάλασσα με τα διαλείμματα των θρησκευτικών πανηγυριών ήταν η καθημερινότητα του Αιγινήτη αλλά και της οικογένειάς του, αφού και τα μικρά παιδιά έπρεπε κι αυτή να συνεισφέρουν στο οικογενειακό εισόδημα. Η φιστικιά ελάχιστα ανεπτυγμένη παρά τις παροτρύνσεις των αρμοδίων για την ανάπτυξή της ήταν μια καλλιέργεια που δεν απασχολούσε τον Αιγινήτη αφού δεν ήταν ένα αγαθό καθημερινής ανάγκη και η αγορά ακόμα δεν μπορούσε να προωθήσει τη ζήτηση. Ο μούστος, τα αμύγδαλα τα σύκα, τα κανάτια ήταν αυτά που ακόμα και εκείνη την εποχή είχαν ζήτηση αφού η οικιακή οικονομία δεν είχε ακόμα προχωρήσει στις ηλ. συσκευές και δεν είχε αναπτυχθεί η βιομηχανία τόσο πολύ. Μέσα σ' αυτό το κλίμα κινήτρων για την ανασυγκρότηση της οικονομίας αναπτύσσονται πολύ αργά και τα «τζάκια» της Αίγινας δηλ καραβοκύρηδες, ιδιοκτήτες νταμαριών, έμποροι, ξενοδόχοι, οι οποίοι θα παίξουν ένα σημαντικό ρόλο για την επόμενη γενιά της τουριστικής ανάπτυξης. Μόλις που διαφαίνεται στον ορίζοντα η τσιμεντοποίηση η οποία θα πάρει φόρα και ιδιαίτερα μετά την ραγδαία ανάπτυξη της μητρόπολης της Αθήνας, δημιουργώντας την παραγωγική τάξη των εργολάβων στις οικοδομές. Οι γεωτρήσεις είναι μια επιπλέον νέα μέθοδος που έρχεται να κάνει θαύματα για την εξεύρεση νερού που είναι πολύτιμο. Χωρίς η ανάπτυξη να μπει στο λεξιλόγιο του ντόπιου ήταν το καθοριστικό στοιχείο που διέπει την πολιτική η οποία υπόσχεται σωτηρία και ανακούφιση ως αντίτιμο σιωπής στα εγκλήματά της. Η Αίγινα ήταν γενικά ένα «ήσυχο» νησί από κάθε άποψη νησί κι έτσι κάθε ανήσυχο πνεύμα δεν μπορούσε παρά να μεταναστεύσει ή να περιθωριοποιηθεί και να περάσει στην τοπική λαογραφία σαν μοναχική φιγούρα που νοστίμιζε την καθημερινότητα. ■

Γιατί οι ΗΠΑ δεν υπογράφουν τη συνθήκη του Κυότο

άρθρο του Γουέιν Χολ,
συντονιστή του Φόρουμ για την Άμεση Δημοκρατία (http://pcsi.tripod.com./hddf)

Όπως υποθέτω, πολλοί Αθηναίοι (και όχι μόνο), έχουν παρατηρήσει στον ουρανό τους τελευταίους μήνες συνέχεια κατά τη διάρκεια της ημέρας και ακόμα τη νύχτα, την παρουσία αεροπλάνων σε μεγάλο ύψος που εκπέμπουν κάτι πολύ πιο πυκνό και μεγαλύτερης διάρκειας από τα ίχνη που αφήνουν πίσω τους τα εμπορικά αεριωθούμενα αεροπλάνα. Τη διαφορά μπορείς πιο εύκολα να διαπιστώσεις, αν συγκρίνεις την όψη αυτών των εκπομπών με τα ορατά ίχνη ενός κανονικού επιβατικού αεροσκάφους που προσγειώνεται στο διεθνές αεροδρόμιο Αθηνών ή που απογειώνεται από αυτό.

Αυτές τις εκπομπές τις έχω παρατηρήσει πάνω από το κέντρο της Αθήνας, τα βόρεια και νότια προάστια, την Πεντέλη και το Σαρωνικό Κόλπο. Θα μ' ενδιέφερε πολύ να μάθω σε πόσα άλλα σημεία της επικράτειας παρατηρείται αυτό το φαινόμενο. Τα ίχνη συχνά παραμένουν αρκετή ώρα ορατά. Σταδιακά διαλύονται και γίνονται σύννεφα που πάλι δεν μοιάζουν με τους φυσιολογικούς σωρείτες (πυκνά σύννεφα) που συχνά υπάρχουν στον ουρανό σε χαμηλότερα υψόμετρα. Πολλές φορές σε μέρες χωρίς σύννεφα, μετά από μερικές ώρες πτήσεων πέρα-δώθε, μπορούν να «χαλάσουν» την όψη ολόκληρου του ουρανού. Ορισμένες στιγμές, βγάζουν ξαφνικά μεγαλύτερες ποσότητες εκπομπών που σχηματίζουν πολύ πυκνά άσπρα σύννεφα με «ουρές» από κάτω. Στις 24 Δεκεμβρίου γύρω στις 2.00 το μεσημέρι πάνω από την Αίγινα είδα ένα τέτοιο σύννεφο που όμοιό του δεν είχα ξαναδεί στη ζωή μου και που μ' έκανε να αναρωτιέμαι τι ακριβώς αναπνέουμε όταν κατεβαίνουν αυτά τα αέρια στο επίπεδο του εδάφους...

Αυτές τις εκπομπές τις έχω παρατηρήσει πάνω από το κέντρο της Αθήνας, τα βόρεια και νότια προάστια, την Πεντέλη και το Σαρωνικό Κόλπο. Θα μ' ενδιέφερε πολύ να μάθω σε πόσα άλλα σημεία της επικράτειας παρατηρείται αυτό το φαινόμενο. Τα ίχνη συχνά παραμένουν αρκετή ώρα ορατά. Σταδιακά διαλύονται και γίνονται σύννεφα που πάλι δεν μοιάζουν με τους φυσιολογικούς σωρείτες (πυκνά σύννεφα) που συχνά υπάρχουν στον ουρανό σε χαμηλότερα υψόμετρα. Πολλές φορές σε μέρες χωρίς σύννεφα, μετά από μερικές ώρες πτήσεων πέρα-δώθε, μπορούν να «χαλάσουν» την όψη ολόκληρου του ουρανού. Ορισμένες στιγμές, βγάζουν ξαφνικά μεγαλύτερες ποσότητες εκπομπών που σχηματίζουν πολύ πυκνά άσπρα σύννεφα με «ουρές» από κάτω. Στις 24 Δεκεμβρίου γύρω στις 2.00 το μεσημέρι πάνω από την Αίγινα είδα ένα τέτοιο σύννεφο που όμοιό του δεν είχα ξαναδεί στη ζωή μου και που μ' έκανε να αναρωτιέμαι τι ακριβώς αναπνέουμε όταν κατεβαίνουν αυτά τα αέρια στο επίπεδο του εδάφους...

Είχα μάθει τυχαία το περασμένο καλοκαίρι ότι αυτά τα σύννεφα στην Αμερική λέγονται «Chemtrails» και ότι όποιος ενδιαφέρεται μπορεί να μάθει αρκετές πληροφορίες βάζοντας αυτή τη λέξη σε γνωστές μηχανές αναζήτησης όπως το Google. Μια ιδιαίτερα καλή πηγή πληροφοριών βρίσκεται στο: http://hamilton.indymedia.org:8081/front.php3?article id=1793. Επίσης μια συζήτηση για τις πτήσεις πάνω από την Αθήνα τώρα διεξάγεται στο: http://www.chemtrailcentral.com/ubb/Forum1/HTML/001629.html

Ένα από τα πρώτα πράγματα που έμαθα ήταν, ότι τα αεροπλάνα που συμμετέχουν σ' αυτές τις δραστηριότητες συμπεριλαμ-

βάνουν τα στρατιωτικά αεροσκάφη KC-135 και KC-10. Πρόκειται για αεροπλάνα που χρησιμοποιούνται ως μεταφορείς καυσίμων από την στρατιωτική αεροπορία των ΗΠΑ. Επίσης παίρνουν μέρος κάποια άσπρα αεριωθούμενα αεροπλάνα χωρίς διακριτικά σημεία. Είδα ένα τέτοιο ανώνυμο αεροσκάφος στις 21 Δεκεμβρίου 2002 να πετάει σχετικά χαμηλά πάνω από την Πεντέλη κατά τη διάρκεια κάποιας επιχείρησης «Chemtrails». Εκείνη τη στιγμή δεν εξέπεμπε αέρια. Ίσως ετοιμαζόταν να προσγειωθεί.

Οι πληροφορίες που σχετίζονται με τους τύπους των αεροπλάνων προέρχονται από τον συγγραφέα Toni Thayer και αφορούν το 2001. Τότε καμιά κυβέρνηση καμιάς χώρας δεν θα επιβεβαίωνε ότι πράγματι γίνονται οι πτήσεις αυτές. Στα μέσα του 2002 οι χώρες αυτές από τις οποίες είχαν ληφθεί μαρτυρίες για τέτοιου είδους δραστηριότητες, ήταν οι ΗΠΑ, ο Καναδάς, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ολλανδία, η Σουηδία, η Ιταλία, η Κροατία, η Αυστραλία, το Μεξικό, η Νέα Ζηλανδία και η Αϊτή. Στο τέλος του 2002 είναι εμφανές ότι λαμβάνουν μέρος και στην Ελλάδα πτήσεις που ανταποκρίνονται στις περιγραφές που έρχονται από το εξωτερικό.

Ποιος είναι ο σκοπός τους; Στο βιβλίο του με τίτλο: Ερευνώντας το αίνιγμα του «Chemtrails» («Probing the Chemtrail Conundrum») ο ερευνητής δημοσιογράφος Will Thomas προβάλλει τρεις θεωρίες από τις οποίες θα αναφέρω μόνο μια, τη λιγότερο μακάβρια. Είναι πιθανό να υπάρχουν περισσότεροι του ενός στόχοι και να ψεκάζονται περισσότερες από μια ουσίες. Σύμφωνα με την πρώτη θεωρία του Will Thomas οι ψεκασμοί αποτελούν μέρος μιας στρατηγικής αντιμετώπισης των καταστρεπτικών συνεπειών του φαινομένου του θερμοκηπίου.

Ένας από τους επιστήμονες που εξομοιώνουν σε υπολογιστές τις επιδράσεις των αεροψεκασμών ως πιθανό τρόπο επιβράδυνσης του φαινομένου του θερμοκηπίου, ο Ken Caldeira του Αμερικανικού Εθνικού Εργαστηρίου Lawrence Livermore συμμερίζεται την άποψη του οικολογικού κινήματος ότι η μείωση αυτών των αερίων όπως συμφωνήθηκε (πού συντηρητικά) στο πρωτόκολλο του Κυότο θα ήταν *«η πλέον φρόνιμη και λιγότερο ριψοκίνδυνη επιλογή για έλεγχο του φαινομένου του θερμοκηπίου»*. Η προσέγγιση όμως η οποία προφανώς επικράτησε, είναι εκείνη που πρότεινε ο Edward Teller «πατέρας της βόμβας υδρογόνου» και της «αντιπυραυλικής ασπίδας» (Πόλεμος των Άστρων) σε μια εισήγηση με τίτλο «Φαινόμενο θερμοκηπίου και οι εποχές των Παγετώνων: Η Προοπτική Επιρροής της Πλανητικής αλλαγής με βάση τη Φυσική» (Global Warming and the Ice Ages: Prospects for Physics-based Modulation of Global Change) Αυτό που πρότεινε ο Teller είναι ένα πρόγραμμα ψεκασμού ολόκληρου του πλανήτη με μικρά σωματίδια αλουμινίου προκειμένου να αντανακλούν τις βλαβερές υπεριώδεις ακτίνες του ηλίου αλλά και συγχρόνως να επιτρέπουν στη θερμότητα της γης να φεύγει. Η εισήγηση του Teller τονίζει τις αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις της επιβολής περιορισμών, όπως εκείνες της Συνθήκης του Κυότο, στην παραγωγή ενέργειας από πετρέλαιο και κάρβουνο, σημειώνοντας πόσο πιο φθηνό θα είναι να γεμίσουμε τους ουρανούς με φωτοδιασκορπιστικά σωματίδια.

Στα πλαίσια όπως φαίνεται των πιέσεων από τις εταιρίες πετρελαίου υπέρ «λύσεων» για το πρόβλημα του φαινομένου του Θερμοκηπίου που θα επέτρεπαν τη συνεχιζόμενη χρήση των πετρελαιοειδών προϊόντων, εγκρίθηκε μια πατέντα στο όνομα Αεροναυπηγική εταιρία Hughes για ψεκασμούς με την τεχνική Welsbach με σκοπό τη μείωση της παγκόσμιας υπερθέρμανσης». Η πατέντα περιγράφει πως μικρά σωματίδια οξειδίου του αλουμινίου και άλλα αντανακλαστικά σωματίδια θα μπορούσαν να προστεθούν στα καύσιμα αεριωθουμένων αεροπλάνων και να εκπέμπονται με την εξάτμιση.

Δεν χρειάζεται κανείς να είναι ειδικός σε ιατρικά θέματα για να φανταστεί τις πιθανές συνέπειες για την ανθρώπινη υγεία ενός τέτοιου προγράμματος ψεκασμών. Σε μια περιοχή 50 τετραγωνικών χιλιομέτρων γύρω από την Εσπανόλα Οντάριο, όπου έλαβαν χώρα επί μήνες το 1998 τέτοιοι ψεκασμοί, οι κάτοικοι υπόφεραν από έντονους πονοκέφαλους, χρόνιους πόνους στις κλειδώσεις, ζαλάδες, ξαφνική ακαριαία κούραση, έντονες κρίσεις άσθματος, συμπτώματα παρόμοια μ' εκείνα της γρίπης αλλά χωρίς πυρετό, απώλεια βραχυπρόθεσμης μνήμης.

Εργαστηριακές αναλύσεις των βροχοπτώσεων στην Εσπανόλα βρήκαν αντανακλαστικά σωματίδια quartz και επίπεδα αλουμινίου πέντε φορές πάνω από τα μεγαλύτερα επιτρεπτά όρια σύμφωνα με τις προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας του κρατιδίου Οντάριο.

Η δεύτερη θεωρία του Will Thomas την οποία όπως διευκρίνισα δεν σκοπεύω να εκθέσω εδώ, έχει να κάνει με τους λόγους που ψεκάζονται ευρύτατες περιοχές της γης με το ακόμα πιο τοξικό μέταλλο βάριο.

Οι επιπτώσεις των ψεκασμών «chemtrails» έχουν γίνει πλέον προφανές στους ουρανούς των ΗΠΑ όπ[ως και όλο και περισσότερο έξω από τη χώρα αυτή. Όμως λόγω της παγκόσμιας αποσιώπησης του θέματος που επικρατεί σε όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης εκτός από το διαδίκτυο, το μεγάλο κοινό δεν έχει αρχίσει ακόμα να αντιδρά.

Να πως βλέπει τη κατάσταση ένας συμμέτοχος σε σχετικό αμερικανικό φόρουμ συζήτησης: *«Πώς εξηγεί άραγε ότι το 98-99% του πληθυσμού δεν παρατηρεί κάτι τόσο προφανές, τόσο επιθετικό, τόσο ανησυχητικό».* Έκανα πρόσφατα αυτήν την ερώτηση σε φίλη η οποία εργάζεται ως θεραπεύτρια στον κλάδο της ψυχικής υγείας και η απάντησή της αντιστοιχούσε με αυτό που πιστεύω κι εγώ προσωπικά. Είπε ότι όντως το παρατηρούν. Το βλέπουν. Η μόνη διαφορά που έχουν από μας είναι ότι απλώς δεν το αναγνωρίζουν ως υπαρκτό. Είναι πάρα πολύ τρομακτικό και απίστευτο. Έτσι δυστυχώς η μεγάλη πλειοψηφία του κόσμου σ' αυτήν την χώρα κυκλοφορούν σε κατάσταση πλήρους άρνησης. Δεν αναγνωρίζουν κάτι που βρίσκεται μπροστά στα μάτια τους. Δεν μπορώ να σκεφτώ άλλο λόγο που να εξηγεί, γιατί οι άνθρωποι είναι ικανοί να περπατούν κάτω από έναν απολύτως παράξενο ουρανό που μοιάζει Σα να βγήκε από κάποια ταινία επιστημονικής φαντασίας ή τρόμου και πλησιάζοντας σου να σου λένε «τι ωραία μέρα». *«Όμως πιστεύω ότι αυτή η ανώμαλη κατάσταση δεν μπορεί να συνεχίζεται επ' αόριστον. Αργά ή γρήγορα ο κόσμος πρέπει να αναγνωρίζει την ύπαρξη των chemtrails και όταν θα συμβεί, είμαι πεπεισμένος ότι «θα γίνει το σώσε». Ειλικρινά, ο μέσος αμερικάνός, πως πρόκειται να αισθάνεται όταν επιτέλους συνειδητοποιεί ότι η κυβέρνηση -το κράτος- που αγαπούσε και εμπιστευόταν τόσα χρόνια, στην πραγματικότητα μας ψεκάζει με τοξικές ουσίες;»*

Μια προσωπική παρατήρηση -και δεν αλλάζω θέμα- τα τελευταία χρόνια είμαι πεπεισμένος ότι ο χώρος της αριστεράς και της οικολογίας είχαν την ιστορική τους στιγμή το 1991, την εποχή του κομμουνιστικού πραξικοπήματος κατά του Γκορμπατσόφ. Οι συνθήκες που ξαφνικά επικράτησαν εκείνη την εποχή, μας έδωσαν μια μοναδική ευκαιρία να επέμβουμε δυναμικά, με τους δικούς μας όρους, στα τρελά παιχνίδια που έπαιζε τότε σαράντα χρόνια ο Edward Teller Και οι δυο κύριες τάσεις του ευρωπαϊκού κομμουνιστικού κινήματος, προέβαλαν λανθασμένες θέσεις. Εδώ στην Ελλάδα οι οικολόγοι είχαμε δική μας αντιπροσώπευση στο κοινοβούλιο. Θα ήταν αντικειμενικά δυνατόν να ακουστεί η φωνή μας αν ορισμένα επιχειρήματα είχαν καταφέρει να κινητοποιήσουν συνειδήσεις στη Γραμματεία των Οικολόγων-Εναλλακτικών αντί να ακούγονται μόνο στο γραφείο μας στη Βουλή. Τα κόλπα του Teller ανέκαθεν ακολουθούσαν την ίδια λογική. Το 1991 θα μπορούσαμε και εμείς και ο Teller να είχαμε ζητήσει την κατάργηση του πυρηνικού οπλοστασίου της ΕΣΣΔ όπως τώρα συναινούμε στην κατάργηση (έτσι μας λένε) του Ιράκ. Αλλά ο Teller αντί να καταργήσει (ή ακόμα και να προσπαθήσει να καταργήσει) τους πυρηνικούς πυραύλους του εχθρού, προτιμάει να προωθεί μια φοβερά δαπανηρή «αντιπυραυλική ασπίδα» Αντί να δεχτεί τη μειωμένη χρήση ορυκτών καυσίμων, προτιμά να γεμίσει ολόκληρη την ατμόσφαιρα της γης με φωτοαντανακλαστικά σωματίδια αλουμινίου, όποιο κι αν είναι το κόστος σε ανθρώπινες ζωές και περιβαλλοντικές καταστροφές. Επιπλέον και στις δυο περιπτώσεις δεν θεωρείται πρωτεύων από τους υπέρμαχους των σχεδίων αυτών, αν και κατά πόσον πρόκειται να πετύχουν το δηλωμένο τους στόχο.

Για όποιους ενδιαφέρονται ο Ken Caldeira έχει προειδοποιήσει ότι εκτός από τις καταστρεπτικές επιπτώσεις για την ανθρώπινη υγεία, αυτοί οι ψεκασμοί θα μπορέσουν να έχουν απρόβλεπτες συνέπειες για το κλίμα -δεν αποκλείεται η πτώση των θερμοκρασιών στη στρατόσφαιρα, να επιταχύνει τις καταστροφές στο στρώμα του όζοντος που προστατεύει τη γη από την ηλιακή και κοσμική ακτινοβολία. Η τοποθέτηση των σωματιδίων στην ατμόσφαιρα θα μπορούσε να έχει αντίστροφα αποτελέσματα, προκαλώντας ένα ανεξέλεγκτο φαινόμενο του θερμοκηπίου.

Ακόμα δεν είναι αργά να ξεκινήσουμε. Μπορούμε να αρχίσουμε ρωτώντας την ελληνική κυβέρνηση ποιους στόχους εξυπηρετούν αυτές οι όλο και πιο συχνές πτήσεις αεριωθουμένων αεροπλάνων πάνω από τα κεφάλια μας με πολύ πυκνές και μεγάλης διάρκειας «ουρές». Καλύτερα λίγες ερωτήσεις τώρα, παρά μαζική υστερία στο μέλλον. 6 Ιανουαρίου 2003

Το παραπάνω κείμενο του Γουέιν Χόλ, είναι αρκετά αποκαλυπτικό για τις διαθέσεις κατ' αρχήν της ίδια της αμερικανικής κυβέρνησης, η οποία εδώ και χρόνια γράφει στα παλιά της τα παπούτσια τη συμφωνία του Κυότο, αλλά και των υπολοίπων χωρών που συντηρούν

αλλά και προωθούν τις διαθέσεις της, είτε με το αντίτιμο της συνεργασίας είτε από μια διάθεση να μην ξεφύγουν από τα γνωστά δόγματα της νέας τάξης πραγμάτων, όπως αυτά εκφράστηκαν από τον πατέρα Μπούς στο διάγγελμά του για την πρώτη επίθεση στο Ιράκ τον Αύγουστο του 1990. Είναι φανερό ότι η παγκόσμια τάση για κυριαρχία δεν έχει κανένα όριο μπροστά στα ελάχιστα εμπόδια και μιλάμε για όρια που τίθενται ακόμα κι από συντηρητικούς εκφραστές της αντίθεσης σ' αυτήν. Δηλαδή ο «πράσινος καπιταλισμός» έτσι όπως εκφράστηκε στα παγκόσμια φόρουμ και ιδιαίτερα σ' αυτό του Κυότο δεν της είναι ανεκτός αφού οι πετρελαϊκές εταιρίες αποτελούν μαζί με την εμπορία όπλων και τεχνολογίας την κορυφή αυτού του συμπλέγματος το οποίο κυβερνά τον πλανήτη. Για αυτό και η αφέλεια του Γουέιν Χολ, συγγραφέα του παραπάνω άρθρου το οποίο δημοσιεύουμε αυτούσιο παρ' όλες τις πολιτικές διαφωνίες μας και διαπιστώσεις, είναι επίσης ιδιαίτερα αποκαλυπτική για τις προσδοκίες των ανθρώπων που δραστηριοποιούνται μέσα από τους θεσμούς. Η μαζική αυταπάτη πολλών αριστερών αλλά και μαχητικών οικολόγων στην Ελλάδα για τη συμμετοχή «από τα μέσα» δεν ήταν παρά η επανάληψη ενός νοσηρού φαινομένου συμμαχιών με «καλές προθέσεις». Δεν είναι τυχαίο που ο Γ.Χ. ελπίζει στην καλή θέληση του Τέλερ να βοηθήσει ώστε να ακυρωθεί για πάντα το πυραυλικό σύστημα της ΕΣΣΔ χωρίς βέβαια να λέει κουβέντα για το πυραυλικό σύστημα των ΗΠΑ, το οποίο στη συνέχεια απετέλεσε και το μονόδρομο απειλής κατά της ανθρωπότητας αν εξαιρέσουμε και τα αμερικανοθρεμμένα της απανταχού Τζιχάντ. Η μεγάλη «ευκαιρία» και την οποία αναφέρει δεν είναι παρά το κενό που δημιούργησε η πτώση των ανατολικών καθεστώτων και η οποία επιταχύνθηκε από το πραξικόπημα κατά του Γκορμπατσόφ. Όμως η αλλαγή της ζωής μας συνολικά δεν εξαρτάται από τις «ευκαιρίες» αλλά από τα κινήματα τα οποία ήταν αρκετά αδύναμα για να δώσουν μια απάντηση εκείνη την περίοδο γιατί οι ασχολίες τους ήταν να ενταχθούν και να αφομοιωθούν από το σύστημα. Έτσι μας προέκυψαν οι «πράσινοι» που βομβάρδιζαν, έτσι μας προέκυψαν οι «πράσινοι» που πλούτισαν, έτσι μας προέκυψαν και οι «πράσινοι» που είναι σε επιτροπές υπουργών ή και υφυπουργοί, έτσι μας προέκυψαν οι «πράσινοι» της σημερινής επιτροπής του 2004, έτσι μας προέκυψαν και οι «πράσινοι» που έτρεχαν στα δικαστήρια για τη κρατική επιδότηση, έτσι μας προέκυψαν και οι «πράσινοι» που χρησιμοποίησαν τη βουλευτική τους έδρα (βλέπε Κατερίνα Ιατροπούλου) για να αγοράσουν αυτοκίνητο και να διορίσουν το σύζυγο στη θέση του γραμματέα, έτσι μας προέκυψαν οι «πράσινοι» που κάθε τέσσερις και λίγο μας ζητούν την ψήφο μας. Η μεγάλη «ευκαιρία» δεν ήταν παρά μια απάτη μέσα στις τόσες που αποδυναμώνει ένα κίνημα και το μετατρέπει σε «πράσινο» μαϊντανό της εξουσίας. Κοντολογίς, αν θέλουμε να μη μας κάνουν ότι θέλουν, δε μας χρειάζονται οι ερωτήσεις στην κυβέρνηση (η οποία θα δώσει τη γνωστή απάντηση: «δεν γνωρίζω, δεν είδα») αλλά οι ερωτήσεις στον κόσμο που ανέχεται και συναινεί στις αποφάσεις της εξουσίας. Αυτό που είναι κάτι «προφανές, επιθετικό και ανησυχητικό» πρέπει να αγγίξει τον καθέναν-καθεμιά όχι σαν ένα έρμαιο που κοιτά τον ψεκασμό ως απογευματινό ειδύλλιο, αλλά σαν έναν εν δυνάμει πολίτη ισομέτοχο στα κοινά. Το στοίχημά μας δεν είναι η εξουσία αλλά οι άνθρωποι. ■

Οι πρόσφατες πλημμύρες στη Νάξο

Νάξος 24/2/03

Η νεροποντή του Φεβρουαρίου προκάλεσε τεράστιες ζημιές στη Νάξο και οι συνέπειες είναι ανυπολόγιστες: καλλιέργειες καταστράφηκαν, δρόμοι κόπηκαν στα δυο, πνίγηκαν ζώα, χωριά αποκλείστηκαν, σπίτια και καταστήματα πλημμύρισαν, αναβαθμίδες παρασύρθηκαν. Και βέβαια οι βροχοπτώσεις ήταν υπερβολικές (250 mm βροχής έπεσε σε μιάμιση μέρα, με λίγα λόγια όσο περίπου ο μέσος όρος βροχόπτωσης ενός έτους) και καταστροφές θα γίνονταν. Όμως ο μεγάλος όγκος των ζημιών σχετίζονται κυρίως με τη λογική της άκρατης κερδοφορίας της γης και τις συνακόλουθες πρακτικές που απορρέουν από αυτήν.

Η βασικότερη αιτία είναι τα μπαζώματα των ρεμάτων, των χειμάρρων και γενικότερα των λεκανών απορροής των υδάτων. Η στοιχειώδης λογική και πλείστα όσα παραδείγματα, από την Αττική μέχρι και το Λυώνα της Νάξου, καταδεικνύουν ότι ο μόνος σίγουρος τρόπος για να πλημμυρίσει κανείς είναι το χτίσιμο και το μπάζωμα στο διάβα του νερού. Ωστόσο η απληστία μετατρέπει κάθε σπιθαμή γης σε οικόπεδο, αδιαφορώντας για τις συνέπειες,

ενώ οι κρατικές υπηρεσίες όπως η πολεοδομία και η ΔΕΗ, όχι μόνο πριμοδοτούν αυτές τις ενέργειες αλλά συμπράττουν στα προαναγγελθέντα εγκλήματα. Όπως όμως εύστοχα παρατήρησε κάτοικος του νησιού «οι ποταμοί δεν χάνουν ποτέ τα δικαιώματά τους. Όσα χρόνια κι αν περάσουν, έρχεται η ώρα που ζητάνε πίσω αυτά που τους ανήκουν». Φυσικά δεν είναι η φύση που εκδικείται, ούτε αποδίδουμε στα φυσικά φαινόμενα ιδιότητες που έχουν οι άνθρωποι. Είναι η δική μας υπεροψία ότι κυριαρχήσαμε στο περιβάλλον ολοκληρωτικά που έχει οδηγήσει σε τόσες απώλειες.

Μια ακόμα παράμετρος που είχε καταστρεπτικά αποτελέσματα είναι η δημιουργία δρόμων παράλληλων προς τις παραλίες. Οι παραλίες, είναι φυσικές λεκάνες απορροής των ομβρίων που κατεβαίνουν από τα βουνά, άρα είναι λογικό ότι αυτοί οι δρόμοι κάποια στιγμή θα κοπούν από κάποιον ορμητικό χείμαρρο, όπως συνέβη στο Πυργάκι. Επίσης, οι παράλληλοι δρόμοι λειτουργούν ως ανάχωμα και φυσικά ότι υπάρχει πίσω από αυτούς πλημμυρίζει, αλλά ήδη οι φωστήρες της τοπικής εξουσίας φρόντισαν να ξαναμπαζωθούν κάποιες από τις κοίτες των χειμάρρων.

Η εμπορευματοποίηση των παραλίων και η άγρια τουριστική ανάπτυξη με τη δημιουργία ξενοδοχείων και μαγαζιών ώθησαν στη διάνοιξη δρόμων κατά μήκος των ακτών, παραμερίζοντας την μέχρι τώρα πρακτική όπου ακτινωτοί δρόμοι συνέδεαν το κέντρο του νησιού με τα παράλια. Ας τονίσουμε εδώ ότι η Νάξος έχει μια ιδιαιτερότητα σε σχέση με άλλα νησιά, η οποία έγκειται στο γεγονός ότι τους τελευταίους αιώνες δεν υπήρχαν κατά βάση παράλιοι οικισμοί. Λόγω των εύφορων πεδιάδων και οροπεδίων, καθώς και της επάρκειας σε νερό, οι κάτοικοι παραδοσιακά ασχολούνταν με τη γεωργία και την κτηνοτροφία κι όχι τόσο με την αλιεία, ενώ ο φόβος των πειρατών οδήγησε στη δημιουργία χωριών στην ενδοχώρα.

Ένας επιπλέον παράγοντας που έπαιξε ρόλο στις καταστρεπτικές συνέπειες της νεροποντής, αποτελεί η υπερβόσκηση που έχει αποψιλώσει τα βουνά κι φυσικά είναι ο καλύτερος σύμμαχος της διάβρωσης του εδάφους, κι έτσι βλέπουμε κατολισθήσεις να απειλούν ακόμα και τις κατοικημένες περιοχές με μεγάλη συχνότητα. Η πολιτική των επιδοτήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ελληνικού κράτους με κριτήρια ποσοτικά και όχι ποιοτικά, που έστρεψε τους βοσκούς σε όλο και μεγαλύτερους αριθμούς κοπαδιών, έχει παίξει τον βασικό ρόλο στην όξυνση του προβλήματος. Όμως φοβόμαστε ότι μια μεγάλη αλλοίωση του περιβάλλοντος του νησιού είναι ότι γκρεμίστηκαν οι αναβαθμίδες στα ορεινά και ότι αυτές, μάλλον δεν θα αποκατασταθούν ποτέ, μολονότι είναι ένα στοιχείο τόσο σημαντικό και απαραίτητο στον τόπο. Η σταδιακή εγκατάλειψη της αγροτικής οικονομίας οδήγησε στο μαρασμό και στην παραμέληση των δυσπρόσιτων περιοχών, το ενδιαφέρον έχει στραφεί στην τουριστική μονοκαλλιέργεια ή στις εκτάσεις που προσφέρονται για εντατικές καλλιέργειες.

Έτσι με την καταστροφή των πεζουλιών παρασύρθηκαν ολόκληρες πλαγιές με αναβαθμούς, παίρνοντας μαζί τους όχι μόνο ιδιοκτησίες, αλλά κι ένα εκπληκτικό στοιχείο της γνωριμίας του νησιού που ήταν καρπός δεκαετιών μόχθου. Το πρόβλημα δεν είναι μόνο αισθητικό. Χάρη ακριβώς σ' αυτήν την ήπια παρέμβαση του ανθρώπου στο περιβάλλον, αντιμετωπιζόταν η διάβρωση του εδάφους κι εμπλουτιζόταν ο υπόγειος υδροφόρος ορίζοντας επί αιώνες. Ακόμα και οι περιβόητες Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που υποχρεωτικά εκπονούνται τα τελευταία χρόνια, συντάσσονται με γνώμονα τα συμφέροντα εκείνων που τις αναθέτουν και για κανέναν άλλο λόγο. Και ενώ η εκτέλεση των έργων είναι παροιμιώδης για την προχειρότητά και την κακή ποιότητά τους, οι αρχές τα παραλαμβάνουν κανονικότατα εξυπηρετώντας τα οικονομικά συμφέροντα των ημετέρων κι εμείς επιβαρυνόμαστε με το κόστος τους, είτε μέσω φόρων, είτε μέσω δημοτικών τελών.

Οι υπουργοί και οι βουλευτάδες που παρέλασαν το τελευταίο διάστημα στο νησί μοιράζοντας αφειδώς υποσχέσεις για ολοκληρωτικές αποκαταστάσεις και αποζημιώσεις, δεν γίνονται πλέον πιστευτοί, ούτε καν από τους παρατρεχάμενούς τους. Όλοι γνωρίζουμε, ότι οι φτωχοί αγρότες και βοσκοί αλλά και οι υπόλοιποι πληγέντες, ακόμα κι όσοι δεν έφεραν καμιά ευθύνη για τις ζημιές που υπέστησαν, θα βολευτούν όπως-όπως με τα βοηθήματα των 500 Ευρώ και θα τους ξαναθυμηθούν στην επόμενη προεκλογική περίοδο

Εν κατακλείδι, η πολυσύνθετη διάσταση των αιτιών που συντέλεσαν στη μεγάλη έκταση των καταστροφών επιβάλλει την επαγρύπνηση, την παρέμβαση αλλά και την καταγγελία σε κάθε φάση που γίνονται έργα και ιδιαίτερα όταν αυτά συνδέονται με την τουριστική ανάπτυξη και την κερδοσκοπία της γης.

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΝΑΞΟΥ

Κρατική Τρομοκρατία

Η περίπτωση της Βαγγελιώς Τζούτζια

Η Βαγγελιώ Τζούτζια η οποία στο παρελθόν έζησε και εργάστηκε στην Αίγινα (καθηγήτρια Η/Υ στο ΙΕΕΚ Αίγινας, σε τουριστική επιχείρηση στις Πόρτες και στην Αγία Μαρίνα) βρίσκεται προφυλακισμένη στις Γυναικείες Φυλακές Κορυδαλλού χωρίς καμιά κατηγορία. Ύστερα από ένα οχετό ειδήσεων από τα κυρίαρχα μέσα μαζικής ενημέρωσης* τα οποία εκμεταλλευόμενα τη συγκυρία άρχισαν να μιλούν για τη «μυστηριώδη γυναίκα της Κόνιτσας», δημοσιεύουμε αποσπάσματα από επιστολή της που απέστειλε στον Τύπο από τις 15/1/2003, συμμετέχοντας στην καμπάνια για την απελευθέρωσή της, αλλά και συμβάλλοντας στην αλήθεια που αυτήν ειδικά την περίοδο συστηματικά καλύπτεται από τον όγκο ψέματος στα ΜΜΕ:

«Μετά τη σύλληψή μου στις 8/1/2003 στην Κόνιτσα, για κατηγορίες κατοχής πυροβόλου όπλου και εκρηκτικών υλών και προμήθειάς τους στην "Επαναστατική Αναρχική Στασιαστική Οργάνωση" στις 7-8/5/91 στη Ρώμη, εξεδόθη ένταλμα σύλληψης λόγω της μη παρουσίας μου στη διεύθυνση που αναφερόταν στο ένταλμα και με τη σύμφωνη γνώμη Εισαγγελέα και ανακριτή να προφυλακιστώ. Όμως αυτές οι κατηγορίες εκδικάστηκαν στην Ιταλία από το '96 έως το 2000 και αθωώθηκα. Όχι μόνο λοιπόν η ΙΝΤΕΡΠΟΛ και οι δικαστικές ιταλικές αρχές δεν μπήκαν στον κόπο να ενημερώσουν τις ελληνικές αρχές για αυτές τις αθωωτικές αποφάσεις, πρέπει με προσωπικά μου έξοδα να σταλούν, να μεταφραστούν και να κατατεθούν γιατί η δική τους γραφειοκρατία και κωλυσιεργία μπορεί να κρατήσει έως και τρία χρόνια. Φυσικά κατατέθηκε αίτηση αποφυλάκισης, μαζεύοντας ότι στοιχεία μπορούσα για να αποδείξω την αθωότητά μου. Εκτός από αυτό, στην απόφαση της σύλληψής μου αναγράφεται η φυγοποινία μου σχετικά με την ένοπλη ληστεία που έγινε στη Β. Ιταλία και για την οποία αθωώθηκα στο πρωτόδικο και καταδικάστηκα ερήμην μου στο εφετείο και Άρειο Πάγο σε 3,5 χρόνια φυλάκισης. Όπως βέβαια αναγράφεται ανεπίσημα η έκδοση μου στην Ιταλία για την έκτιση της ποινής μου...»

«...Πειραματίζονται λοιπόν και στις εκδόσεις ατόμων μεταξύ χωρών της ΕΕ. Επίσης γίνεται μια έντεχνη και ύπουλη καταγραφή και χαρτογράφηση όλου του κινήματος. Οι συνεχείς παρακολουθήσεις όλων των ατόμων που ανήκουμε στον αναρχικό χώρο, ακόμα και οι βόλτες, οι φίλοι μας, το χρώμα των παπουτσιών μας καταγράφονται. Ο έλεγχος είναι γενικευμένος. Οι δουλειές μας, η προσωπική μας ζωή, η οικονομική μας ζωή, ασφαλώς και η εργασιακή και κοινωνική είναι κάτω από την ψυχαναλυτική ανάλυση και καταγραφή χαρακτήρων, απόψεων, συνειδήσεων...»

«...Τα ΜΜΕ συμβάλλουν εδώ για την συκοφάντηση, βιασμό της αξιοπρέπειας, καταπίεση της προσωπικότητα του καθένα από μας. Βάζουν ένα "ενδέχεται" μπροστά από κάθε υπόθεση και σενάριο διασφαλίζοντας αυτοί τη δημοσιογραφική τους δεοντολογία και πλασάρουν στον κόσμο την πληροφορία που είναι μόνο λάσπη στο βωμό του ανταγωνισμού και της τηλεθέασης...»

«...Οι διεργασίες στην ΕΕ, η σχέση της με την Αμερική, το ΔΝΤ και τη ΝΑΦΤΑ έρχονται σε πλήρη αρμονία με τον αρχιτρομοκράτη Μπους. Οι συνοδοιπόροι του στην ΕΕ υπογράφουν συνθήκες, πολέμους, αποφάσεις που οξύνουν την κοινωνική ανισότητα, αυξάνουν τα κέρδη των λίγων πλούσιων και τα δισεκατομμύρια των φτωχών..».

(Λίγες μέρες πριν την έκδοσή μας, στις 7 Απριλίου, σε μια δίκη η οποία κράτησε λιγότερο από μισή ώρα, η Βαγγελιώ Τζιούτζια αθωώθηκε διότι στη δικογραφία της δεν υπήρχε *κανένα στοιχείο ενοχής*. Η αλητεία των μηχανισμών την κρατούσε προφυλακισμένη 4 μήνες *χωρίς κανένα στοιχείο*. Τα συμπεράσματα δικά σας...). ■

* Δεν θα μπορούσε να λείψει ο Μάρτης από τη Σαρακοστή. Ο γνωστός-άγνωστος (ανώνυμος πάντα) συντάκτης των σχόλιων της «Εβδομαδιαίας» ζηλεύοντας προφανώς τη δόξα των Τράγκα, Κακαουνάκη, Τσιρογιάννη και λοιπών αναμεταδοτών πληροφοριοδοτών της Ασφάλειας έγραψε ότι η Βαγγελιώ Τζούτζια με τον άντρα της Χρήστο Στρατηγόπουλο έκαναν διακοπές στην Αγία Μαρίνα με «γνωστό διευθυντή ιδρύματος στην Αίγινα». Τι να πεις; Μίμηση; Έμμεσος τρόπος εκβίασης του «διευθυντή»;

Κρατική Τρομοκρατία

Συνέντευξη με το Θόδωρο (Λάκη) Πισιμίση

Ο Πισιμίσης Θόδωρος, ή Λάκης όπως συνηθίζουν να τον αποκαλούν από μικρό παιδί, είναι ένας από τους «συνήθεις ύποπτους» που κατά καιρούς έχουν αντιμετωπίσει -κι ευτυχώς μέχρι τώρα ανεπιτυχώς- τη μανία των διωκτικών αρχών, όπως και την σχετικά «ερασιτεχνική» τους προσπάθεια, να κατασκευάζουν ενόχους τρομοκράτες. Παρ' όλη όμως την αποτυχία τους να στηρίξουν κατηγορίες όπως έχουν κάνει στο παρελθόν με μια σειρά αγωνιστές του αντιεξουσιαστικού και αριστερού χώρου, οι μηχανισμοί συλλέγουν όλες αυτές τις αποτυχίες ως στοιχεία, τα οποία προωθούν σε δημοσιογράφους-»βαποράκια». Από κει και οι «δημοσιογραφικές επιτυχίες» που πουλούν φύλλα αλλά και διαμορφώνουν με μια γκεμπελική στρατηγική («πες ψέματα και κάτι θα μείνει») μια έτοιμη κοινωνική κυρίαρχη συνείδηση που ανταποκρίνεται ευπειθώς τόσο στου δημοσιογράφου τις αθλιότητες όσο και στις μηχανορραφίες και σκευωρίες της Αστυνομίας. Τρανά παραδείγματα για τα παραπάνω αποτελεί το βιβλίο-φιάσκο των Παπαχελά-Τέλλογλου που αποδείχθηκε ότι οι συγγραφείς δεν στηρίζονταν παρά μόνο σε ανώνυμες πηγές-πράγμα αντιδεοντολογικό για όποιον θέλει να ονομάζεται δημοσιογράφος, αλλά και τα κατά καιρούς δημοσιεύματα γνωστών «δημοσιογράφων» όπως Τράγκα, Κακαουνάκη, Λαμπρόπουλου, για τα οποία θα αντιμετωπίσουν την έδρα του δικαστηρίου ως κατηγορούμενοι, από ενάγοντες συκοφαντημένους.

Έτσι, το καλοκαίρι ξεθάβοντας με τον πιο χειρότερο τρόπο παλιές υποθέσεις που αφορούσαν την τρομοκρατία, δημοσιογράφοι και κατ' εντολή της Ασφάλειας, «έβγαλαν» στο φως της δημοσιότητας ανθρώπους που έχουν αποκαλεστεί «συνήθεις ύποπτοι». Με χυδαία σενάρια, κατασκευασμένα από την Ασφάλεια κι από όσους τρώνε από τα πακέτα για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, «δημοσιογράφοι» έγραψαν για τον Πισιμίση τον «τρομοκράτη με το ψευδώνυμο "Λάκης". Όσο καταγέλαστοι είναι, άλλο τόσο επικίνδυνοι παραμένουν αυτοί οι μηχανισμοί. (Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι με περισσό θράσος ο αρχισυντάκτης Τσιρογιάννης της «Αυριανής» γνωστής κιτρινοφυλλάδας, αποκάλεσε την υπεύθυνη του ΕΚΠΑΖΠ Αίγινας ως μέλος της 17Ν). Ο κατάλογος των ανθρώπων που σπιλώθηκαν, αλλά και που βρίσκονται με αστήριχτες κατηγορίες στα λευκά κελιά του Κορυδαλλού είναι μεγάλος. Εμείς μιλήσαμε με τον Λ. Πισιμίση στην Αθήνα προκειμένου να διαβάσουν οι αναγνώστες του εντύπου την αλήθεια αλλά και την απάντηση σ' αυτό το όργιο φημολογιών και κατασκευής ενόχων.

– Δραστηριοποιείσαι από τις αρχές του '80 στον αντιεξουσιαστικό χώρο κι αρκετές φορές βρέθηκες τόσο στο στόχαστρο των φωστήρων της Αστυνομίας αλλά και των βαποριών-«δημοσιογράφων». Μπορείς να αναφέρεις περιληπτικά όλες αυτές τις περιπτώσεις αλλά και την έκβασή τους;

– Το '80 είναι η χρονιά που οι ασφαλίτες πρωτοπροσπάθησαν να με εμπλέξουν στην υπόθεση του εμπρησμού των πολυκαταστημάτων ΜΙΝΙΟΝ-ΚΑΤΡΑΤΖΟΣ-ΚΛΑΟΥΔΑΤΟΣ (η γνωστή υπόθεση των αδελφών Τσαγκαράκη) μαζί με συντρόφους όπως ο Β. Λάμπρου, ο Γ. Μπουκετσίδης, ο Δ. Μπουρίκας και άλλοι. Μνημείο βλακωδών "αποδεικτικών" ισχυρισμών που κατέληξε σε απαλλακτικό βούλευμα, αφού ήδη ο Β. Λάμπρου, με άλλους ισχυρισμούς έκατσε ένα μήνα προφυλακισμένος. (Σημειωτέον ότι ανακριτής της υπόθεσης ήταν ο "καλός κύριος Πρόεδρος", Μαργαρίτης, της έδρας για την υπόθεση της 17Ν).

Το '82 συνελήφθηκα στην Κατάληψη της Βαλτετσίου στα Εξάρχεια, και καταδικάστηκα σχεδόν σε δυο χρόνια φυλακή. Έμεινα 5 μήνες και αποφυλακίστηκα μετά από 25 μέρες απεργίας πείνας.

Το '83, δικάστηκα μαζί με το Γιάννη Μπουκετσίδη και το Θέμη Βαρουδάκη για αντίσταση κατά της αρχής και για ξυλοδαρμούς ασφαλιτών τον Οκτώβρη του '81 που είχαν γίνει από ομά-

δες αναρχικών συντρόφων αθωωθήκαμε παμψηφεί.

Το '87 μετά τη δολοφονία του Μιχάλη Πρέκα από τα ΕΚΑΜ, κλήθηκα στον ανακριτή ως κατηγορούμενος και απαλλάχτηκα με βούλευμα.

Το '90 συνελήφθηκα και ανακρίθηκα για την υπόθεση του Μαζοκόπου και αφέθηκα ελεύθερος χωρίς κατηγορίες.

Το '93-94, κατηγορήθηκα αρχικά με τον αντιτρομοκρατικό νόμο του Μητσοτάκη, ως μέλος του ΕΛΑ που συμμετείχε σε επιθέσεις σ' όλη την Ελλάδα, ενάντια σε οικονομικούς, κυβερνητικούς και στρατιωτικούς στόχους. Δικάστηκα τελικά με την κατηγορία της «σύστασης και συμμορίας» και αθωώθηκα παμψηφεί.

Όλα αυτά τα χρόνια έχω υποστεί αρκετές «κατ' οίκον έρευνες» για όπλα και εκρηκτικά (!). Έχω συλληφθεί -χωρίς κανένα αποτέλεσμα- για τη συμμετοχή μου σε συλλαλητήρια και συγκεντρώσεις του αντιεξουσιαστικού χώρου, χωρίς να μου απαγγείλουν κάποιες κατηγορίες. Έχω τέλος πάντων υποστεί ότι και πολλοί άλλοι σύντροφοι τα τελευταία 25 χρόνια από τις κατασταλτικές δυνάμεις του δημοκρατικού ολοκληρωτισμού.

– Όποιος ρωτά «μα καλά γιατί εσένα;» πιστεύω ότι παίζει το παιχνίδι της αστυνομίας. Αφού η αστυνομία και οι μηχανισμοί της ποτέ δεν αποκαλύπτουν τα χαρτιά τους εσύ δεν έχει κανένα λόγο να απολογηθείς. Εκείνο όμως που θα ρωτήσω είναι το εξής: Πώς εκτιμάς ότι θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν όλη αυτήν την προσπάθεια που πραγματοποιούν οι διωκτικοί μηχανισμοί, γύρω από το όνομά σου αλλά και συντρόφων από τον αντιεξουσιαστικό και αριστερό χώρο;

– Πρώτο μέλημα των διωκτικών αρχών αλλά και του κράτους γενικότερα, είναι να αποδεικνύουν στους υπηκόους τους την ισχύ τους, ότι δηλαδή όλα είναι υπό τον απόλυτο έλεγχό τους, ώστε ο καθένας να αισθάνεται ανίσχυρος απέναντί τους. Υποδεικνύοντας εμένα και μερικούς ακόμα (όπως π.χ. το Γιάννη Σερίφη) από τον αντιεξουσιαστικό χώρο, υποδεικνύουν ολόκληρο το χώρο της αντιεξουσίας ως στόχο τους. Στέλνουν το μήνυμα στην κοινωνία, ότι όποιος αντιστέκεται στις κυρίαρχες επιλογές τους «αυτά παθαίνει» γι αυτό, «κοιτάξτε τη δουλίτσα σας, καθίστε συ' αυγά σας». Μια παράμετρος που επίσης δεν πρέπει να παραγνωρίζουμε είναι το «σύνδρομο του Ιαβέρη»[1] των διωκτικών αρχών. Πάνω από 20 χρόνια, βρισκόμαστε μπροστά σ' όλους τους κοινωνικούς-ταξικούς αγώνες, βάζουμε φραγμούς στα αντιλαϊκά τους σχέδια, εμπόδια στις σκευωρίες τους. Δεν είναι εύκολο για αυτούς να "καταπιούν" τα φιάσκα τους, τη γελοιοποίηση τους, τις ήττες τους.

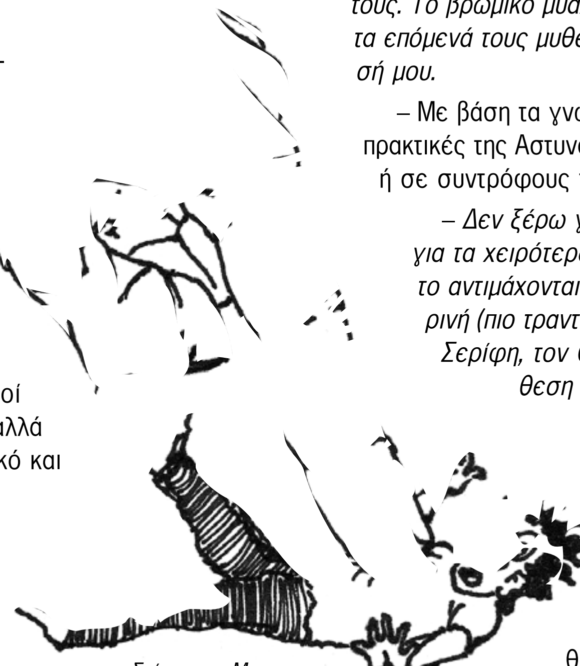

Σκίτσο του Μπιρκ

– Πως εκτιμάς το γεγονός ότι μετά την συνέντευξή σου στην Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία το καλοκαίρι, άρχισε να σταματά η φημολογία γύρω από το όνομά σου;

– Όταν χρησιμοποιείς τη γλώσσα της αλήθειας και τα πραγματικά γεγονότα, οι διάφοροι γελοίοι γραφιάδες και τηλεοπτικού ψιθυριστές χάνουν τα λόγια τους. Διαλύονται τα παραμύθια τους. Το βρώμικο μυαλό τους, βέβαια, δεν παύει να ετοιμάζει τα επόμενά τους μυθεύματα, όπως έκαναν και στην περίπτωσή μου.

– Με βάση τα γνωστά δημοσιεύματα και με βάση πάγιες πρακτικές της Αστυνομίας τι προσμένεις να συμβεί σε σένα ή σε συντρόφους του χώρου των «συνήθων υπόπτων»;

– Δεν ξέρω για να είμαι ειλικρινής. Είμαι έτοιμος και για τα χειρότερα. Οι σκευωρίες του κράτους σ' όσους το αντιμάχονται δεν είναι χθεσινή ιστορία, είναι σημερινή (πιο τρανταχτή είναι η συγκεκριμένη με το Γιάννη Σερίφη, τον Θεολόγο Ψαραδέλλη κ.α. από την υπόθεση για τη 17Ν) και θα συμβεί και στο μέλλον. Άλλωστε είναι ένα μέρος της λειτουργίας των κατασταλτικών μηχανισμών του κράτους, κάθε κράτους -όχι μόνο του ελληνικού.

– Τι ακριβώς συνέβη το καλοκαίρι και ξεκίνησε η προσπάθεια των μηχανισμών και των κολαού-

ζων τους από τα ΜΜΕ να σε εμπλέξουν;

Το καλοκαίρι, αισθάνθηκα ότι βρέθηκα να παίζω παρά τη θέλησή μου σε ένα κακόγουστο έργο, γραμμένο και σκηνοθετημένο από διαταραγμένους συγγραφείς, που προσπαθούσαν απεγνωσμένα να δημιουργήσουν την εντύπωση στο κοινό τους, ότι οι εκατοντάδες άνθρωποι που εμπλέκονταν στην υπόθεση της 17Ν και βέβαια ότι όλοι είναι κάτω από τον απόλυτο έλεγχο της αντιτρομοκρατικής υπηρεσίας και των αμερικανοβρεττανικών πατρόνων της.

– Τα ΜΜΕ με την τερατολογία τους παρουσιάζουν κάθε άνθρωπο σαν εσένα μυθοποιώντας τον έντεχνα ως ένα τέρας. Χωρίς να πέσουμε σε μια συζήτηση για προσωπικά θέματα που δεν πρέπει να ενδιαφέρουν κανένα, πες δυο τρία πράγματα για τη ζωή σου πολύ κοινά.

– Τα ΜΜΕ, ως ένα πλοκάμι της εξουσίας, πάντα δημιουργούν μύθους απέναντι σε πρόσωπα και καταστάσεις, θετικά ή αρνητικά, αναλόγως με τους σκοπούς και τους στόχους τους. Η δική μου περίπτωση δεν είναι διαφορετική από όλων των συντρόφων ή και της κοινωνίας στην οποία ζούμε. Η ενασχόλησή μας, ως στάση ζωής με τα κοινά, δεν μας διαφοροποιεί από τους άλλους ανθρώπους. Προσωπικά για να μιλήσω, έχω τρία παιδιά και εργαζόμαστε εγώ και η γυναίκα μου για την επιβίωσή μας, όπως και η υπόλοιπη κοινωνία.

– Σε τι αποσκοπεί η εκστρατεία του ελληνικού κράτους για την «εξάρθρωση της τρομοκρατίας» και πώς συνδέεται αυτό με τις διεθνείς σταυροφορίες;

– Για την ύπαρξη των κρατών, αναγκαία είναι η ανασφάλεια των υπηκόων τους. Το «έγκλημα», η «τρομοκρατία», οι «εξωτερικοί εχθροί», οι «αιρετικοί», ήταν και είναι μερικές επιγραμματικές ταμπέλες, που επισείονται ως μπαμπούλες για να δικαιολογούν τις κατά καιρούς εσωτερικές και διεθνείς κατασταλτικές και συγχρόνως αιματηρές σταυροφορίες. Το ελληνικό κράτος, ως κολαούζος των υπερατλαντικών αφεντικών του, δεν θα μπορούσε να μην πάρει μέρος σ' αυτήν την παγκόσμια αντιτρομοκρατική υστερική εκστρατεία, δείχνοντας πόσο υπάκουο είναι στα κελεύσματά τους. Άλλωστε ποτέ δεν απείχε από την πολιτική του «Γιες μεν» και για δεκάδες χρόνια είναι η επιλογή της ύπαρξής του.

– Ποια είναι η γνώμη σου για τη δίκη αλλά και για μια σειρά παραβιάσεων από τη μεριά του κράτους, εθνικών και διεθνών νόμων και κανονισμών που το ίδιο έχει θεσπίσει και υποτίθεται προστατεύει. Μιλάω για τις σχεδόν νομιμοποιημένες διαρροές (μόνο τιμολόγια δεν κόβει η ασφάλεια), για τις κατηγορίες μόνο με ομολογία, για την ύπαρξη των λευκών κελιών ή γκρίζων τάφων στον Κορυδαλλό, για τη δίκη με κουκουλοφόρους μάρτυρες κατηγορίας, με απουσία δημοσιογράφων, για τις χιλιάδες παραβιάσεις που έγιναν κατά τη διάρκεια της κράτησης των κατηγορουμένων, για τα βασανιστήρια που έγιναν καθώς και άλλες παραβιάσεις οι οποίες σηματοδοτούν τουλάχιστον μια αλλαγή για τα ελληνικά δεδομένα.

– Επιγραμματικά θα αναφέρω κάποιες βασικές διαπιστώσεις αναφορικά με την υπόθεση της 17Ν από την εποχή των συλλήψεων μέχρι και τη σημερινή της διεξαγωγής της Δίκης:

α) Οι νόμοι δημιουργήθηκαν, δημιουργούνται και θα δημιουργούνται για να νομιμοποιούν στις συνειδήσεις των υπηκόων τη θέληση του κράτους για τη συντριβή των αντιπάλων του. (Ακόμα και οι χούντες δημιουργούν νόμους για να νομιμοποιούν τις φασιστικές τους μεθόδους). Ο αντιτρομοκρατικός νόμος είναι ο νόμος που επέβαλλαν οι αμερικανοβρεττανοί μέσω των υπουργών τους της Δημόσιας Τάξης, Χρυσοχοΐδη και Δικαιοσύνης, Σταθόπουλου στη "Βουλή των Ελλήνων" όπου ας σημειωθεί την ψήφισαν μόνο 19 βουλευτές και μάλιστα η πλειοψηφία τους, ανήκε στην αντιπολίτευση!!! Με το νόμο αυτόν, επανέφεραν τους κουκουλοφόρους, τους ρουφιάνους, τις έκτακτες διαδικασίες σύλληψης και προφυλάκισης κλπ. Με τους φωτογραφικού νόμους μετά τις συλλήψεις του καλοκαιριού κι ενόψει της Δίκης, επέβαλλαν μέσω του άλλου υπουργού τους, την απαγόρευση των τηλεοπτικών μέσων, που κατά κόρον είχαν χρησιμοποιήσει ο Διώτης και η συντροφιά του το καλοκαίρι.

β) Οι νόμοι και οι νομικοί κανονισμοί ισχύουν για όσον καιρό οι υπήκοοι είναι υποταγμένοι ή εφόσον οι ίδιοι επιβάλλουν τέτοιου είδους ρυθμίσεις μέσα από τους αγώνες τους.

γ) Η δίκη λειτουργεί προς παραδειγματισμό για την κοινωνία. «Να τι παθαίνουν όσοι παίρνουν στα σοβαρά τον αγώνα ενάντια στο Κράτος και το Κεφάλαιο». Πριν λίγα χρόνια θα τους κρέμαγαν τα κεφάλια στην πλατεία. Τώρα τους κλείνουν στα κλουβιά σαν θηρία και στα ειδικά κελιά της απομόνωσης των φυλακών.

δ) Τα βασανιστήρια, πάντα ήταν στην υπηρεσία των κρατικών μηχανισμών ανά τους αιώνες[2]. Στη σημερινή εποχή της επιστή-

μης και της τεχνολογίας δεν χρειάζονται φάλαγγες και ηλεκτροσόκ. Αυτά είναι απομεινάρια για χρήση από Τριτοκοσμικούς. Οι "πολιτισμένες" χώρες έχουν φάρμακα αποσύνθεσης, διάλυσης και αλλοίωσης της προσωπικότητας του εχθρού, μέχρι αυτοεξευτελισμού του. Η Ελλάδα και σ' αυτό το σημείο εκσυγχρονίστηκε.

ε) Τέλος, η αποπολιτικοποίηση της δίκης και η απόλυτη ποινικοποίησή της -σάμπως οι άνθρωποι που δραστηριοποιήθηκαν στη 17Ν να το έκαναν για λόγους ερωτικής αντιζηλίας, οικονομικών διενέξεων, προσωπικών διαφορών ή τελικά προσωπικού συμφέροντος και πλουτισμού τους.

– Μίλησέ μου για την σημερινή αντίσταση στα ολοκληρωτικά σχέδια των ελλήνων υπαλλήλων της νέας τάξης, έχοντας πάντα στη σκέψη μας για τις κινητοποιήσεις σ' όλη την Ελλάδα και με αποκορύφωμα την απελευθέρωση του Γιάννη Σερίφη.

– Ενθαρρυντικό είναι ότι παρ' όλες τις προσπάθειες της εκσυγχρονισμένης Ελληνικής κρατικής εξουσίας, φαίνεται ότι αναπτύσσεται μια αξιοσημείωτη αντίσταση στον παγκοσμιοποιημένο δημοκρατικό ολοκληρωτισμό και συνεχώς κερδίζει έδαφος. Η περίπτωση του Γιάννη Σερίφη και σ' αυτή τη φάση είναι χαρακτηριστική. Όπως και στο Ιράκ οι αμερικανοβρεττανοί, έτσι και στην Ελλάδα, οι συνοδοιπόροι τους λογάριασαν χωρίς τον ξενοδόχο, που είναι οι λαϊκές αντιστάσεις και οι εξεγερτικές δυνάμεις. Τέλος εμείς που παλεύουμε για την ελευθερία, την κοινωνική δικαιοσύνη και ισότητα θα πρέπει να έχουμε υπ' όψη μας τα λόγια του ποιητή Κάλβου: «Όσοι το χάλκιον χέρι βαρύ του φόβου αισθάνονται, ζυγόν δουλείας ας έχουσι».

1. Ο Ιαβέρης ήταν ο γνωστός (και για τις φαβορίτες) αστυνομικός διευθυντής, πρωταγωνιστής στο Μυθιστόρημα του Βίκτορος Ουγκώ, «Οι άθλιοι», ο οποίος μετά μανίας κυνηγούσε τον φτωχό πρώην κατάδικο Γιάννη Αγιάννη.

2. Βλέπε το βιβλίο «Βασανιστήρια και Εξουσία» του ιστορικού Κυριάκου Σιμόπουλου, Αθήνα 1992

Βοτανολόγιο

Δεντρολίβανο
της οικογένειας των Χειλανθών
Λιβανωτίς η φαρμακευτική
Rosmarinus officinalis, Labiatae

(Δυοσμαρίνι, Διοσμαρί, Δουσμαρίνι, Λεσμαρί, Ροσμαρίνι, Δεντρί, Λιβανόδεντρο, Αρισμαρές στην Κρήτη, Λασμαρί στην Κύπρο)

«Αν αισθάνεσαι αδύναμος βράσε τα φύλλα του και πλύσου και μετά θα λάμπεις... μύρισέ το και θα νιώσεις νέος»

Βοτανολόγιο του Banckes, 1525

Ο μεσογειακός αυτός θάμνος με την έντονη οσμή που τον περιέφεραν ως έμβλημα αναμνήσεων ήταν για αιώνες γιατρικό για ρευματισμούς, μυϊκούς πόνους αλλά και ελιξίριο αναζωογόνησης του οργανισμού. Στην Αίγυπτο έβαζαν στους τάφους πάντα ένα κλωνάρι ενώ στις τελετουργίες των αρχαίων λαών της Ευρώπης συμβόλιζαν και μ' αυτό την αγάπη και το θάνατο. Στη Σικελία επίσης φύτευαν το δεντρολίβανο στους τάφους και οι Ρωμαίοι γείτονές τους είχαν ένα ανάλογο ταφικό με τους Αιγυπτίους έθιμο. Οι αρχαίοι Έλληνες το χρησιμοποιούσαν σαν αρωματικό και μαζί με κλαδιά μυρτιάς και δάφνης έφτιαχναν στεφάνια για το κεφάλι. Η αρχαία ελληνική συνήθεια του θυμιάματος με δεντρολίβανο υπάρχει ακόμα σε χωριά για το μάτιασμα. Με ανθισμένες κορφές από το βότανο δούλευαν το μέλι κι έφτιαχναν το «ανθόξανθο» μέλι τους. Οι Ρωμαίοι και οι άραβες το καλλιεργούσαν επίσης δίνοντας του οι πρώτοι το όνομα Rosmarinus που σήμαινε περίπου δροσιά της θάλασσας (roseum=δροσιά, marinus=θάλασσα – η ονομασία αποδίδεται συγκεκριμένα στον Οβίδιο) αφού φύτρωνε μόνο του κοντά στη θάλασσα. Ο αρχαίος γιατρός Διοσκουρίδης έφτιαχνε καταπλάσματα για την θεραπεία των αιμορροίδων, των κονδυλωμάτων και των χοιράδων και το συνιστούσε ως εμμηναγωγό και διουρητικό. Στο μεσαίωνα το συναντάμε σε τραγούδια ενώ πίστευαν ότι είναι απολυμαντικό και έκαναν χρήση του κατά της πανούκλας. Δεν είναι τυχαία η γαλλική συνήθεια του να καίνε στους θαλάμους των νοσοκομείων δεντρολίβανο μαζί με καρπούς κέδρου για να απολυμάνουν τον αέρα. Στο Δυτικό Αλγέρι το χρησιμοποιούσαν στις πληγές σαν αντισηπτικό και στην Ανατολή αρωμάτιζαν μ' αυτό τον καπνό του ναργιλέ. Σε μέρη της Ελλάδας το τοποθετούσαν ως αντισκωρικό αντί για τη γνωστή λεβάντα

ΔΡΑΣΗ

Το δεντρολίβανο εκτός από την εικαστική (κήπος) αλλά και τη γευστική (πιάτα μαρινάτα) του διάσταση έχει και την θεραπευτική. Το πτητικό έλαιο, οι τανίνες, οι ρητίνες και το πικρό στοιχείο που περιέχει βρίσκουν την εφαρμογή τους σε μια σειρά παθήσεις του οργανισμού μας. Με την αντισπασμωδική, αντιρευματική, χολαγωγική, αντικαταθλιπτική, αντισηπτική, φλογιστική και παρασιτοκτόνο δράση του ενεργεί ως διεγερτικό του κυκλοφοριακού συστήματος και των νεύρων ενώ παράλληλα ασκεί τονωτική και ηρεμιστική δράση στο πεπτικό σύστημα. Χρησιμοποιείται για τον πονοκέφαλο από ένταση ο οποίος συνδέεται με δυσπεψία. Η εξωτερική του χρήση μπορεί να είναι ευεργετική (διεγεί-

ρει τους θύλακες της τρίχας) και προφανώς βοηθά αυτούς οι οποίοι αρχίζουν και χάνουν τα μαλλιά τους πρόωρα. Η αντιισταμινική και αντισηπτική του δράση ως αντιβακτηριακό και αντιμυκητικό μεγαλώνει τη θεραπευτική του σημασία. (Παλιότερα στα νησιά το χρησιμοποιούσαν για να απαλλαχτούν από την ψώρα και τις ψείρες). Παράλληλα ενδείκνυται για μυϊκούς πόνους, νευραλγία και ισχιαλγία. Το αιθέριο έλαιο που περιέχει χρησιμοποιείται στις εντριβές και τα λουτρά της αρωματοθεραπείας και έχει δυναμωτική και τονωτική δράση. Ο γιατρός Εμ. Σ. Ανάσης στο βιβλίο του «Ο καρκίνος και τα φαρμακευτικά βότανα της χώρας» τονίζει τις αντικαρκινικές ιδιότητες του δεντρολίβανου και το κατατάσσει μεταξύ άλλων στα βότανα τα οποία θεραπεύουν τα έλκη. «Οι ρίζες του με μέλι» γράφει, «καθαρίζουν τα έλκη και μάλιστα τα δυσκολογιάτρευτα».

ΧΡΗΣΗ - ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Αν διαβάζεις πολλά βιβλία για τα βότανα στην περίπτωση των εφαρμογών γίνεται το «έλα να δεις». Έχουν καταγραφεί πολλές εφαρμογές αλλά και συνδυασμοί με άλλα βότανα τα οποία θεραπεύουν τα ίδια συμπτώματα. Κάθε άνθρωπος μπορεί σε συνεργασία με τα βιβλία και έναν ειδικό βοτανολόγο να βρει την κατάλληλη γι' αυτόν-ήν χρήση αρκεί βέβαια να μην πέσει στην παγίδα τόσο της κλασσικής ιατρικής η οποία έχει τα άμεσα αποτελέσματα αλλά και ούτε της αποκλειστικής πρακτικής της λαϊκής ιατρικής ως πανάκειας για όλες τις παθήσεις. Χρειάζεται ένας προσεχτικός και χρόνιος πειραματισμός τόσο συλλογικός (γνώμες, συμβουλές κτλ) όσο και ατομικός για τον κάθε ιδιαίτερο οργανισμό. Τα βότανα δεν έχουν μια άμεση κατασταλτική δράση όπως τα φάρμακα της χημικής βιομηχανίας ενώ παράλληλα αρκετά από αυτά έχουν και παρενέργειες όταν υπάρχει μια υπερβολή στη χρήση τους. Ως επί το πλείστον η χρήση τους μπορεί να είναι προληπτική ενίσχυση της υγείας αλλά μπορεί να πάρει και τη μορφή μιας αποτοξίνωσης του οργανισμού ή μιας θεραπείας τουλάχιστον για ήπιες παθήσεις ή συμπτώματα. Πρέπει να επισημανθεί πως πρόκειται για συμπληρωματική θεραπεία σε σχέση με τις προσπάθειες για αλλαγή του τρόπου ζωής (δραστηριότητες, διατροφή, συνήθειες με δυσάρεστα αποτελέσματα όπως οι πολλοί καφέδες και το τσιγάρο, ψυχική κατάσταση κλπ) αλλά παρόλα αυτά διατηρεί την αξία της να παρεμβαίνει θετικά στον οργανισμό.

Η συνήθης θεραπευτική δοσολογία τουλάχιστον για το δεντρολίβανο στο οποίο δεν υπάρχουν μέχρι τώρα παρενέργειες και όσον αφορά την κατάποση είναι τρις φορές τη μέρα για κρυολογήματα ρευματικούς πόνους και δυσπεψία. Είναι καλό αποχρεμπτικό και χρησιμοποιείται σε χρόνιες βρογχίτιδες. Τονώνει το νευρικό σύστημα και είναι βοηθητικό σε περιπτώσεις υπερκόπωσης και υπότασης. Βοηθά στον πονοκέφαλο που προέρχεται από ένταση και θεωρείται διεγερτικό για την κόπωση. Λόγω της θερμαντικής του ιδιότητας βοηθά στην εφίδρωση (γι' αυτό και αντιπυρετικό) και στην τόνωση της κυκλοφορίας του αίματος. Λόγω της περιεκτικότητας του σε αιθέριο έλαιο η λύση του εγχύματος είναι η καλύτερη: Σε βραστό νερό ποσότητας ενός φλιτζανιού ρίχνεις 1-2 κουταλιές ξερό δεντρολίβανο και το αφήνεις για 10-15 λεπτά σε σκεπασμένο δοχείο. (Σε αντίθετη περίπτωση αν δεν σκεπαστεί το αιθέριο εξατμίζεται). Συνδυάζεται με σκουτελάρια, σταυροβότανο ή βρώμη για την κατάθλιψη.

Το έγχυμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν ξέπλυμα για τα μαλλιά μόνο του ή μαζί με τσουκνίδα, φασκόμηλο τίλιο και χαμομήλι. Το αιθέριο του αναμεμιγμένο 1:25 με αμυγδαλέλαιο βοηθά στις αρθρώσεις που πονούν, στην τριχόπτωση ή τρίβοντας τους κροτάφους για τον πονοκέφαλο. Οι γαργάρες με το έγχυμα από δεντρολίβανο εξαφανίζουν τις άφθες και φροντίζουν για την παραπέρα υγιεινή του στόματος. Ο πολτός από φρέσκα φύλλα δεντρολίβανου σταματάει τον τριχοφάγο (αλωπεκία).

Υπό τη μορφή βάμματος (ένα αλκοολούχο παρασκεύασμα με νερό και 25% καθαρό οινόπνευμα στο οποίο μένει σε δοχείο κλειστό γεμάτο το βότανο για ένα περίπου μήνα – βότανο και υγρό να καταλαμβάνουν ίσο όγκο) και σε ποσότητα 1-2 ml σε ένα φλιτζάνι ζεστό νερό τρις φορές τη μέρα σαν πιο δραστικό τσάι.

Ως καλλυντικό το δεντρολίβανο μπορείς να το βράσεις σε ποσότητα 25 γρ. σε μισό λίτρο νερού για 20 λεπτά και να το χρησιμοποιήσεις ως λοσιόν για πλύσεις και κομπρέσες καθαρι-

σμού. Οι ατμοί του επίσης προτείνονται ως ένα εύχρηστο αποτοξινωτικό τονωτικό μέσο για το πρόσωπο.

Μια πολύ ωραία και ενδιαφέρουσα συνταγή είναι το κρασί με δεντρολίβανο. Μουλιάζεις για μια εβδομάδα περίπου μια χούφτα φυλλαράκια σε ένα μπουκάλι λευκό κρασί. Όταν το σουρώσεις το πίνεις όποτε χρειάζεται για την πέψη ή σαν ένα ήπιο χαλαρωτικό νευροτονωτικό. Ένα ποτήρι την ημέρα είναι καρδιοτονωτικό.

Επίσης η Αγλαΐα Κρεμεζή προτείνει δυο συνταγές για αρωματικό λάδι και ξίδι.

I. Σ' ένα μπουκάλι σχετικά μικρό με ελαιόλαδο 2 φλιτζάνια, βάζεις 3-4 κλωναράκια φρέσκο δεντρολίβανο καθώς και 2 κουταλιές της σούπας ροζ πιπέρι σε κόκκους και το σφραγίζεις. Διατηρείται 3-6 μήνες σε μέρος σκοτεινό και δροσερό και δίνει γεύση σε βραστές πατάτες και κρέατα, πουλερικά ή ψάρια της σχάρας. (Τα μυρωδικά παραμένουν στο μπουκάλι μέχρι το τέλος της χρήσης του).

II. Σε μπουκάλι χωρητικότητας 3 φλιτζανιών βάζεις 2 φλιτζάνια μηλόξιδο και δυο κλωναράκια φρέσκο δεντρολίβανο και ένα μυρωδάτο ροδάκινο. Αν βρεις ροδάκινο βάλε 4 ξερά βερίκοκα ή φρέσκα φρούτα όπως αχλάδι φράουλες ή βατόμουρα. Σφραγίζεις κουνάς καλά και το αφήνεις περίπου ένα μήνα. (Που και που το αναταράζεις) Το σουρώνεις καλά και το χρησιμοποιείς σε σαλάτες που έχουν φρούτα π.χ. λαχανομηλοσαλάτα. Διατηρείται πάνω από χρόνο σε δροσερό και σκοτεινό μέρος.

ΣΥΛΛΟΓΗ - ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

Η συλλογή του δεντρολίβανου γίνεται όλα το χρόνο και κυρίως από τις αρχές του καλοκαιριού μέχρι τα μέσα του φθινοπώρου ενώ υπάρχουν πιο ευεργετικά αποτελέσματα όταν είναι ανθισμένο. Αν και μπορούμε να το βρούμε αυτοφυές όπως λένε τα βιβλία στην Εύβοια, την Πελοπόννησο και τα νησιά (έχει συναντήσει κανείς;) στη χώρα μας καλλιεργείται σε κήπους. Πολλαπλασιάζεται με μοσχεύματα που κόβουμε στην άκρη του θάμνου. Πριν φυτευτεί πρέπει να βγάλουμε όλα τα φυλλαράκια εκτός από κείνα της κορφής. Δεν έχει απαιτήσεις στο έδαφος αρκεί να μην είναι πολύ «βαρύ» και δεν αποστραγγίζει καλά. Η καλύτερη και πιο σίγουρη φύτευση γίνεται την Άνοιξη.

Βιβλιογραφία

Νεώτερον Εγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν "ΗΛΙΟΥ", τόμος 5, λήμμα: ΔΕΝΔΡΟΛΙΒΑΝΟΝ

Ann Bonar & Daphne Mac Carthy «τα βότανα - καλλιέργεια χρησιμοποίηση» Εκδ. Βιομηχανικές Επιχειρήσεις Π. Κουτσουμπός Α.Ε.

Ιγνάτιου Ζαχαρόπουλου «ΒΟΤΑΝΑ-ΓΕΝΙΚΗ ΦΥΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ» Εκδόσεις Ψίχαλου Τρίτη έκδοση

Μωρίς Μεσεγκέ «Τα βότανα και η υγεία μας» εκδόσεις Ψυχογιός

Penelope Ody Mnimi «Πλήρης οδηγός φαρμακευτικών Βοτάνων» εκδόσεις Γιαλλέλης

Εμμανουήλ Σ. Ανάση « Ο καρκίνος και τα φαρμακευτικά βότανα της χώρας Εκδόσεις Μακρή 1976

David Hoffmann «Η νέα ολιστική βοτανοθεραπεία» εκδόσεις Διόπτρα

Ιουλίας Δαβαρά «230 βότανα» εκδόσεις TELE-PRESS 1978

Κώστας Μπαζαίος «100 βότανα 1000 θεραπείες» εκδόσεις Μπαζαίος

Γιώργου Σφήκα «Φαρμακευτικά φυτά της Ελλάδας» εκδόσεις Ευσταθιάδης Group

Luciano Rosani «Φυσικά καλλυντικά»

Η ώρα του τζίτζικα

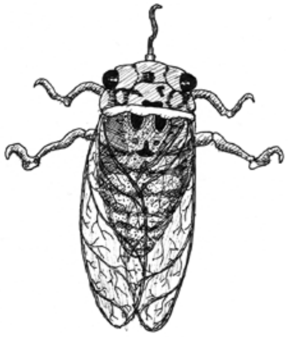

ΣΧΟΛΙΚΟΝ

Πρωτόκολλα ιεραρχήσεις
και χώρος που περιφρουρείται
πρέπει λοιπόν να πειθαρχήσεις
κάθε που ακούς το «στοιχιθείτε»

Μπροστά σε δίκτυα και οθόνες
σε κάρτες και γκισέ τραπέζης
αν έχεις μάθει τους κανόνες
σου επιτρέπεται να παίζεις

Μην επιμένεις να χωρέσεις
στις νόρμες τούτου του αιώνα
ανήκουν όλοι στον κανόνα
και συ ξανά στις εξαιρέσεις

Μπα

ΠΡΟΣΩΠΑ

Στην παραλία με το ποδηλατάκι του, χαρούμενο έντομο αμέριμνο, με ρυτίδες που χαμογελούν, κοιτά κατάφατσα τον κόσμο. Τα λίγα του μουγκά φωνήεντα αναρριχώνται στο καπέλο του και πηγαίνουν μαζί με τον ήλιο που ακολουθά. Φίλος του λιμανιού, φίλος του καφενείου, φίλος των καραβιών κάνει παρέα μ' ένα μικρό σύμπαν από γλάρους. Με το κουτσό του βήμα σου λέει για το πως πρέπει να προχωράς. Με τα σπινθηροβόλα μάτια του σου λέει πως να κοιτάς. Και με τα μουγκά του, τα άναρθρα, το πως πρέπει να μιλάς. Όταν σε χαιρετάει σου πετάει κι ένα φιλάκι «μα», μην τον προσπερνάς έτσι.

Ξανθούλα Τζίκη

ΤΟ ΠΕΥΚΟΓΕΛΟ

διήγημα της Νεκταρίας Κράτσα

Τον σαπάκιασαν στο ξύλο τα ξημερώματα στο ελληνάδικο, μ' αυτός εκεί, φάντης μπαστούνι, το πρωί στο καφενείο, μ' ένα χαμόγελο, έδειχνε το κουμπί που έκοψε από το ντερέκι που φύλαγε «πόρτα» την ώρα του σαματά.

– Του το πήρα του πούστη. Θαρρείς και είχε μια περιουσία, το βάζε στην τσέπη και το ξανάβγαζε λες κι είχε λίρα. Το 'τριβε, το γυάλιζε, το κοίταζε στη λάμπα φθορισμού, το κλωθογύρναγε με τα δάχτυλά του. Ένα μεταλλικό κουμπί πουκαμίσας από κείνες τις «φλώρικες» που φοράνε οι «σφίχτες» για να δείχνουν τα μπράτσα τους.

– Ένα καφέ με ολίγη παρακαλώ, παρήγγειλε με ύφος, στον στυφό άνθρωπο πίσω από τον πάγκο του καφενέ που κοίταζε τους πρωινούς πελάτες με νόημα.

Είχαν στρίψει αλλού τις ρυτίδες τους. Ακόμα κι ο πρώτος του ξάδερφος έτρωγε με μανία την τοπική εφημερίδα κι έψαχνε τζάμι να κοιτάξει όξω όποτε σήκωνε το κεφάλι. Μα το τζάμι πιο θολό κι από το μυαλό.

Ο αέρας φύσαγε Δευτεριάτικος κι αποτρεπτικός για οικοδομικές εργασίες. Σε λίγο πλάκωσαν τα συνεργεία κι αφού κανόνισαν για την αυριανή με τους Αλβανούς «τους» έξω από το μαγαζί, μπήκαν μέσα.

– Του το πήρα του πούστη, μονολογούσε ο Ρούλης κι έκλεινε το μάτι στον ξάδερφό του που αναθάρρεψε μόλις τους είδε.

Άντρας δυο μέτρα, με πουκάμισα στην τρίχα, με παντελόνια στην τσάκιση, με παπούτσια καθρέφτη, αλώνιζε τις ταβέρνες του νησιού μαζί και αρκετές παντρεμένες που τον καλούσαν για υδραυλικά. Ως και τραγουδιστής έκανε ένα φεγγάρι με μια ρεμπέτικη κομπανία όταν ακόμα η βραχνή φωνή τους κι οι πενιές

έβγαιναν από τα σπλάχνα. Έμπαινε στα κουτούκια κι έλαμπε η ορχήστρα, ως κι οι μαγείρισσες με τα φακιόλια τους που μύριζαν από την κορφή μέχρι τα νύχια μπακαλιάρο και σκόρδο.

Το μεγάλο πατατράκ το έπαθε μετά το εβδομήντα πέντε όταν τον κάλεσαν να αλλάξει τα υδραυλικά στην ταβέρνα που πλέον τη βάφτιζαν «καφετέρια». Πλακώθηκε στο ξύλο όταν μπήκε μέσα. Με το θείο του που έξυνε τη ζωγραφιά με τους βαρελόφρωνες και τον Άγιο Βάκχο με τα σταφύλια δίπλα από τα βαρέλια, με τον γιο του συχωρεμένου του Βαγγέλη που είχε αναλάβει το μαγαζί, με δυο Αυστραλούς που κοίταζαν μ' ανοιχτό το στόμα έξω στην περατζάδα και με το «όργανο» που έφτασε καλεσμένος από το περίπτερο. Όταν έγιναν τα εγκαίνια με «παπά και με κουμπάρο» που λένε, μπήκε –με σαϊτεμένα μάτια– κι έσκισε τη τεράστια αφίσα με το ηλιοβασίλεμα στις χιονισμένες Άλπεις και την αμερικάνικη σημαία με το κεφάλι του Κένεντι. Το ξύλο που έφαγε και που έριξε ήταν αρκετό για ένα ευχέλαιο που η μάνα του έκανε στο σπίτι «για να φύγει το κακό» από την ταραγμένη του ψυχή.

Δυο μήνες στο τρελάδικο, «στου Μακρομιχαλάκη», και να σου στην Αίγινα με τη βαλίτσα του κι ένα χαμόγελο σπασμένο από τα φάρμακα. Έφτυσε με μανία και στο καινούριο μαγαζί της πιάτσας που «άλλαζε βρακί» κι αποφάσισε να μην ξαναπατήσει παρά μόνο στο καφενείο.

Τα καλοκαίρια κοιμόταν έξω και το χειμώνα στο καΐκι του πατέρα του που μαράγκιαζε στην παραλία. Πού και πού πήγαινε με τα πόδια στα βόρεια του νησιού για να κόψει πορίχια και σαλιβάρβαρα για τη μάνα του, κι αμίλητος πήγαινε στον Χρήστο για μια κούπα ρετσίνα. Όταν έβλεπε ξένο με τα παιδάκια του ή με τη γκόμενα πάνω σε μηχανάκι ενοικιαζόμενο, του 'κανε με το κωλοδάχτυλο «να» ή έτριβε τα μπροστινά του με μανία σαν να 'χε πάθει φαγούρα από κρεμμύδες, από κείνες που πουλάν την πρωτοχρονιά στις λαϊκές. Ένα βράδυ πλακώθηκε με δυο μαλλιάδες που τρώγανε καρπούζι στο μόλο. Η ψυχή του, χαϊδεμένη από ρεμπέτικα, ίδια πουρί– πέτρα από τον τόπο, γεμάτη τρύπες, σμιλευόταν μέρα με τη μέρα με τις πληγές του νησιού.

Όταν δίπλα στης μάνας του χτίστηκε και το πρώτο «ρουμς» της γειτονιάς δεν ξαναπάτησε. Έχεσε ένα βράδυ απ' έξω, τα πασάλειψε με περισσή επιμέλεια στο αλουμίνιο της πόρτας, εκεί που κάποτε το πουρί αγκάλιαζε αχόρταγα το μαντέμι κι έριξε πίσω του για πάντα μαύρη πέτρα πάνω στη τζαμαρία.

Κατάπινε τα χάπια του, μαζί με ξερό ρετσίνι από τα πεύκα, κι έπινε θάλασσα μ' ένα πάθος απερίγραπτο. Το στομάχι του είχε γίνει στουπέτσι.

– Ε Ρούλ', του φώναξε ο «στυφός» από τον πάγκο. «Τι κάνει αυτού ρε ο χαμένος;» κοίταζε τους άλλους που του 'καναν νόημα «ας τονε». Είχε κοιμηθεί με το λάφυρο σφιχτά στο χέρι. Σε λίγο μπήκε ένα γυφτάκι με χαρτομάντιλα και τέτοια, να πουλήσει. Το έβαλαν να τραγουδήσει τη Βανδή, το Μελά, και του 'διναν αέρος να φάει και τις ελιές από τα ούζα. Σε κάθε χάχανο δυνατό, ο Ρούλης ξυπνούσε κι έσφιγγε την παλάμη του με το χρυσό κουμπί. «... να για σας» πρόφταινε να ψελλίζει και ξανακοιμόταν. Τραγούδια αλλοτινά του 'καναν πρίμο– σεγκόντο στα ταραγμένα του όνειρα, με χορούς στις ταβέρνες, με μυρωδιές από ρετσίνα και πεύκο, αγγίγματα γυναίκας με μπόλια, και κείνα τα χρώματα της ώχρας με το βυσσινί λογοδοσμένα στον ήλιο.

«...Του κάλε, του σειστή είμαι, του ταβερνογυριστή είμαι... Λεμονάκι μώρε λεμονάκι μυρωδάτο...».

Μύρισε λεμόνι στα όνειρά του...Κάποιος του 'σταξε λεμόνι στα μάτια και ξύπνησε απότομα. Ένα συρτό γέλιο σα φίδι που ξεγλιστράει στ' αγκάθια και στην άγρια βρώμη, σαν να μην κατάλαβαν τίποτα. Μόνο η μισοαπελπισμένη φωνή του πιτσιρικά που θύμιζε γιουσουφάκι: «χωρίς το μωρό μου...».

Σηκώθηκε όρθιος χωρίς Παναγίες και Χριστούς, πήρε άγρια το γυφτάκι από το χέρι μουντζώνοντας την αναμένη τηλεόραση και βγήκαν όξω. Έσκυψε πάνω του με κατανόηση Γαλιλαίου κι ένα χαμόγελο βγήκε σαν ρόδι ξερό, σχεδόν σκουριασμένο. Του χούφτωσε το χρυσό κουμπί στο μαύρο του χεράκι και του το 'κλεισε με δύναμη, μέχρι που του το πόνεσε από το ζόρι. Στρείδι του το 'κανε, της Μαλλιαρής αδερφάκι.

«Δικό σου» του 'πε με ιερό συνωμοτισμό, «μαζί του το πήραμε του πούστη», κι έφυγε τριάντα χρόνια μικρότερος. Θυμήθηκε το γέλιο του.